1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 314. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, NOVEMBER 14

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 80 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 2 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Morits hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 18.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Viet. Agence Havas (place de la Bourse).

Nyelvünk a társadalomban.

A fővárosi tanács a fogadósokat és italmérőket arra akarta kötelezni, hogy magyar nyelven beszélni tudó pinczéreket alkalmazzanak. A fővárosi közgyülés ezt a javaslatot nem szavazta meg. Hogy meg ne szavazza, erre egyik indokul az is szolgált, hogy nem a pinczérekben van a főhiba, hanem a magyar társadalomban, mely töri magát a sok jöttment idegen cseh, német pinczér nyelvén beszélni, a helyett, hogy ezt kényszeritené a mi nyelvünket eltanulni.

Hozzá szólunk e tünemény magyarázatához, de előbb két megjegyzést bocsátunk előre a fővárosi fogadós és italmérő statutumról.

Mi mulhatlanul szükségesnek tartottuk volna s tartjuk is, hogy a főváros, mint a regálék földesura csak honos állampolgárnak adjon fogadós, kávés, italmérő stb. engedélyt. Ehhez, mint regálétulajdonosnak föltétlen joga van s e jogot gyakorolni nagyon sok indokuál fogva szükséges. Fő indok, hogy saját polgártársaink nyakára ne csődítsük magunk a veszélyes versenytársakat, kik, ha üzletük nem sikerül, csak a nyomort és közterheket szaporitják; ha pedig üzletük sikerül, itt felgazdagodva, gyakran itt hagynak bennünket s haza térnek saját országuk jóllétét növelni.

A honosság föltételét hangsulyozni kellett volna a statutumban.

A másik megjegyzésünk arra szól, hogy a statutum a nők alkalmazását fogadók, kávéházak, italmérések stb. pinczéri szolgálatában nagyon gátolja sőt majdnem egészen megakadályozza. Ez helytelen és czopfos felfogás.

Társadalmunk titkos rétegeiben nagyon el vannak szaporodva a könnyelmü, elesett nők. Ennek oka az, hogy számukra nagyon meg van nehezitve a haszonhajtó, tisztességes munka és foglalkozás. A serdülő, ifju nőt csak a legnagyobb anyagi szükség kényszeriti arra, hogy elessék. Ha komoly munkája s munkája után tisztességes jövedelme van: megmarad a becsület és erény utján s lesz hü feleség és jó anya. Ez hivatása s ez társadalmunk czélja. Minden rendszabály, mely a nőt a tisztes foglalkozástól eltiltja, csak e nemes czélt hiusitja meg.

Más részről fogadói, kávéházi, italmérési stb. pinczérek czimén a főváros tele van kasza-kapakerülő, munkától irtózó, könynyen gazdagodni törekvő léhütővel. Van itt vagy tiz ezer fiatal ember, jelentékeny részben osztrák, cseh, stájer, külföldi — épkézláb, munkabiró, iparosnak, kereskedőnek, földmives munkásnak való. Mindez alkalmasabb volna más foglalkozásra, mint pinczérségre; — a pinczérségre pedig sokkal alkalmasabbak volnának a nők. Természetes ügyességük, finomságuk, szerénységük és tisztaságuk teszi őket erre alkalmasabbá.

A nyelv kérdése is nagyon fontos kérdés.

A nyelvvel együtt jár a gondolkozás, a gondolkozással a karakter, a karakterrel a nemzetiség s ezzel a politika. A pinczérek nyelvét méltán tette a fővárosi tanács politikai kérdéssé.

Nálunk a mágnások, a katonatisztek, a technikusok, a zsidók és a pinczérek nagy része szivesebben beszél németül, mint magyarul. A mágnás és a katonatiszt a fejedelmi udvar után indul s ezekre kevés hatása van a magyar társadalomnak. A technikusok az iskolából hozzák a rossz szokást s nagyobb részük azt hiszi, hogy talán magyar technikai münyelv nincs is a világon. Az épitészet, vizépitészet, vasut nyelvének megmagyarosodásában ők képezik a leghatalmasabb akadályt. Rájuk már nagyobb hatása lehetne a magyar társadalomnak.

A zsidók megmagyarosodását megcsökkenté a mostani zsidókérdéses állapot. A zsidók magyarosodása több oldalu kérdés s összefügg a zsidók iskoláival s társadalmi foglalkozásával. De a magyar társadalomnak itt is jelentékeny szerepe és befolyása lehet. A kereskedelemnek, a vasutaknak és a pinczéreknek nyelvével együtt jelentékenyen változik a zsidók nyelve is.

Döntő befolyása lehet a magyar társadalomnak a pinczérek nyelvére. S megjegyezzük, hogy ez épen nem kicsiny kérdés.

Hazánkban van vagy husz ezer nagyobb vendéglő, kávéház, étkező és italmérő helyiség, két-három annyi pinczérrel s két-háromszázszor vagy ezerszer annyi vendéggel. Fontos kérdés az, hogy ez óriási forgalom minő nyelven zajg, zsibong, tréfál és értekezik.

Ne tagadjuk, hogy nagy részben német nyelven. Németül — nagy részben még Czegléden, Kecskeméten, Miskolczon és Debreczenben is. Szinte hihetetlen, de meggyőződhetik róla mindenki, ki egy kis figyelmet szentel neki.

Ez már határozottan a mi társadalmunk gyöngesége, sőt büne. Régi példabeszéd, hogy a magyar ember, ha vendég, akkor a gazdája kedvéért, ha pedig gazda, akkor a vendégje kedvéért beszél németül. S ha vendéglőbe, kávéházba megy, akkor is abban a csalódásban él, hogy ő a pinczérnek vendége, tehát köteles ennek nyelvén németül beszélni. Bachnak és Schmerlingnek minden becsöditett hivatalnokánál jobban tud germánizálni a pinczér és kávés és kocsmáros.

Csodálatos gyöngeség ez, melynek eredete a multban, de nemzeti jellemünk sajátságos szerénységében is keresendő. Minden esetre átkozottul rossz szokás. Ha a tuladunai, felvidéki vagy királyhágóntuli magyar például Budapestre jön s fogadóba száll, vagy vendéglőbe megy étkezni, akármilyen nehezen töri a német nyelvet, jámbor együgyüséggel, mégis csak töri a pinczérnek kedvéért, a ki aztán természetesen németül beszél vele, a hogy megszólítják.

Ez az egyik oka aztán, hogy még itt Budapesten is, a hol az iskola megmagyarosit mindenkit, a társadalom nagy részt visszanémetesiti a közönséget. S a vidéki közönség mokány magyarja szidja a fővárost, miért német, pedig hogy német: abban neki is nagy büne van.

Más elhatározásra van itt szükség.

Arra, hogy a magyar társadalom egyszer már jöjjön világos tudatára, emelkedjék világos önérzetére annak, hogy itthon ő az ur s az ő nyelvét kell megtanulni udvarnak, mágnásnak, katonatisztnek, technikusnak, zsidónak, pinczérnek egyaránt, ha vele boldogulni akar s tőle vagy általa akar valamit elérni. Semmi akarat se konok, semmi modor se darabos, semmi munka se fárasztó, csak a czélt érjük el.

Ám mondja az idegen a magyart tudatlannak és barbárnak: csak legyen kénytelen őt magyarnak tartani. Isten mentsen bennünket attól a szerénységtől, mely németté, tótá, oláhvá tesz.

Budapest, nov. 13.

A *förendiház reformjáról* szóló törvényjavaslatnak az *indigenákra* vonatkozó intézkedéséről a bécsi ultramontan lap, a *Vaterland* következőleg nyilatkozik: «Ama rövidlátó felfogás, mint ha nem volna lehetséges egyidejüleg monarchiánk mindkét felében a törvényhozó testületek tagjának lenni, egyaránt megtagadja e habsburgi birodalom több mint háromszázéves történetét általában és Magyarországét különösen. Az elóreható elválasztás és elkülönités e vonása ama *szerencsétlen habsburgellenes politika következménye, melyet Zápolya, Booskay, Bethlen, Tököly, Rákóczy és mások követtek.* E vonásban is a *protestantizmus* nyilvánul, az *elfordulás* ama «*katholikus*» Ausztriától, melynek Magyarország főnemessége a mohácsi nap óta egy folyton megujuló *felfrissülését* köszönheti.» — A magyar kormány a félhivatalos Bud. Corr. után siet tiltakozni a *Vaterland* inszinuácziói ellen.

Az O. É. jelenti: A Berzeviczy Albert lemondása folytán üresedésbe jött képviselóházi egyik jegyzői állásra az antiszemita-párt is fog jelöltet állitani, hogy a jegyzói karban, a melyben minden többi párt képviselve van, az antiszemita-párt is képviselve legyen. A párt jelöltje iránt a legközelebb tartandó pártértekezleten történik a megállapodás.

A gyülekezési jog.

Régóta nem várunk már se a *Tisza*-kormánytól, se sajtójától tisztességes és tárgyilagos felfogást oly kérdésekben, melyek az ő pártérdeket szorosan érintik. Az ország minden érdekének, a közélet minden igazságának önző pártczélok alá rendelése még soha nem uralkodott egyetlen alkotmányos kormány alatt se annyira Magyarországon, mint a *Tisza*-kormány alatt. A hatalom élvezetének tobzódásai közt rég elveszté már e kormány és sajtója a politikában azt a magasabb, eszményibb, tisztességesebb felfogást, melyre minden hibáik és tévedéseik daczára még a deákpárti kormányok még a maiaknál sokkal izgalmasabb viszonyok közt is mindig sulyt fektettek.

S bár azt tudjuk: mindamellett nagyon meglepett bennünket a «*Nemzet*»-nek, a *Tisza*-kormány félhivatalos lapjának [illegible] czikke, mely nemzetünk politikai érettségéről s a *gyülekezési* jog értékéről és természetéről oly czinizmussal, oly gunynyal és oly kicsinyléssel szól, a minőnek még ez oldalról se voltunk nagyon régóta tanui. Mindenről azonban még se emlékezzünk meg ezuttal, ha a kormány lapja a *gyülekezési* jogról fennálló egyetlen törvény magyarázatába nem bocsátkozott volna s oly felfogásnak nem adna kifejezést, mely nemcsak botrányosan könnyelmü és szándékosan gonosz, de egyuttal — ha a kormányé is e felfogás — nagy mérvben veszélyes is.

Mi kifejtők lapunk tegnapi számának élén, hogy nálunk a gyülekezési jog szabad gyakorlása soha semmiféle alkotmányos kormány által kétségbe nem vont százados, sőt évezredes gyakorlaton alapszik, melylyel mindig komolyan és méltósággal élt a nemzet, s melyet megrendszabályozni, paragrafusokba fojtani csakis a *Tisza*-kabinet próbálkozott, de ő is megbánta próbáját. S kifejtők, hogy egyedül a képviselőválasztási gyülekezésről áll fenn egy törvény, mely elrendeli, hogy a tartandó gyülés 24 órával előbb bejelentendő ugyan, hogy a hatóság ott magát, ha neki tetszik, képviseltethesse, de a gyülés megtartására se engedélyt nem adhat, se azt meg nem tagadhatja, nem még akkor se, ha az előleges bejelentés meg nem történt, mert ez esetben is csak a bejelentés elmulasztása miatt szabhat ki birságot vagy büntetést.

A törvény, az 1874. évi 33. t.-cz. 104. §-a ezt mondja: «Nyilvános *pártgyülés*, pártünnepély, körmenet rendezett tanácsu városokban a polgármesternél, másutt a törvényhatósági tisztviselőnél, s ha ilyen helyben nincs, a községi elöljáróságnál a megelőző napon mindig bejelentendő, ezeken a polgármester, illetőleg tisztviselő személyesen jelen lehet, az elöljáróság pedig magát megbizott által képviseltetheti ..... A ki a be nem jelentett *nyilvános pártgyülést*, pártünnepélyt, körmenetet rendezte, a közigazgatási hatóság által rendőri uton 100 frtig terjedhető birsággal vagy 20 napig terjedhető fogsággal büntetendő.»

Igy szól a törvény. Vak vagy bolond az, a ki ennek világos szavaiból mást tud vagy akar kiolvasni, mint mi, s a ki ebben azt látja, hogy választási pártgyülés tartásához hatósági engedély szükséges, vagy hogy ily gyülés megtartását a hatóság, kivált még ha be is jelentetett, jogosan megtilthatja.

S mindamellett a kormány lapja, előbb elgyalázván a nemzet politikai érettségét s társadalmunkat kihágásokra, gyilkos és rablóhadjáratokra hajlandónak lefestvén, szóról-szóra igy magyarázza a törvényt: «azon kötelezettség, hogy a választási törvény értelmében a választógyülést 24 órával előre be kell jelenteni, nem puszta formalitás. Ott annak az a jelentősége, *hogy a hatóság a gyülés megtartását be is tilthatja, vagy az engedélyt megtagadhatja.*»

Mi szóról-szóra idéztük a törvényt s most minden tisztességes publiczistát, minden józan eszü jogászt felhivunk, vajjon abban a törvényben benne van-e az, mit abból a kormány lapja kiolvas, avagy az a törvény a legfurfangosabb szócsavarással is megengedi-e azt a botrányos magyarázatot?

Ime a *Tisza*-kabinet sajtója hogy rontja a közszellemet, hogy biztatja erőszakoskodásokra az erre esetleg hajlammal biró hatósági közegeket s hogy szeretné az ország közjogát eldisputálni!

A DELEGÁCZIÓK.

A magyar delegáczió III-dik ülése.

A magyar delegáczió ma tartotta harmadik nyilvános ülését, melyben megkezdte a beterjesztett jelentések tárgyalását. A tanácskozások simán, csaknem vita nélkül folytak le. Általánosságban csak az előadók szólottak a szőnyegen lévő kérdésekhez, ismertetve és ajánlva a jelentéseket. Egyébiránt azok a tárgyak, a melyek ma napirenden voltak, nem is igen szoktak vitát provokálni. A napirend előtt *Zichy* Ferencz gr. bemutatta a *külügyi* bizottság jelentését, melynek általános részét alább közöljük; Szlávy József bemutatta a négyes albizottságnak az okkupacziónális hitelre vonatkozó jelentését. Ezután következett a napirend; és pedig először az összeegyeztethető hetes bizottság tagjainak választása; ennek megtörténte után *Szlávy* József ismertette és ajánlotta a pénzügyi bizottság jelentését, mely észrevétel nélkül ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadtatott. Következett a zárszámadási bizottság jelentése, melyet *Hegedüs* Sándor előadó ismertetett, s általánosságban vita nélkül elfogadtatott. A részleteknél Szilágyi Dezső tett pár megjegyzést, de nagyobb vita nem volt. A legközelebbi ülés szombaton délelőtt 10 órakor lesz. Napirenden vannak: A külügyi bizottság, a hadügyi bizottság, a tengerészeti bizottság jelentése, esetleg a négyes albizottságnak az okkupacziónális hitelre vonatkozó jelentése.

Elnök: Tisza Lajos gróf, *jegyzők*: Rakovszky István, Rudnyánszky József báró.

A közös kormány részéről jelen vannak: Kállay, Bylandt-Rheidt, Sterneck, Szögyény, Mérey, Pápay, Smsey, Szentgyörgyi.

A magyar kormány részéről: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gróf, Orczy Béla br.

Rakovszky István jegyző: olvassa a birodalmi tanács országos bizottságának üzenetét a közös pénzügyminiszterium, főszámszék, a külügyminisztérium és a hadügyminisztérium rendes költségvetésének ott történt tárgyalása felől.

Az elnök: A megválasztandó egyeztető hetes albizottságnak fog kiadatni, a két országos bizottság határozatai közt esetleg létező ellentétek konstatálása, azok elenyésztetésének megkisérlése és annak idejében a teljes ülésben jelentéstétel végett.

Zichy Ferencz gr. benyujtja a külügyi albizottság jelentését a közös külügyminiszterium 1885-iki költségvetésének tárgyalásáról.

Szlávy József: Benyujtja a négyes albizottság jelentését a boszniai költségvetés tárgyalására vonatkozólag.

Következik a *hetes albizottság megválasztása.*

Hegedüs Sándor jegyző olvassa a névsort.

Az elnök: A beadott szavazatok össze fognak számittatni. (Megtörténik.) Beadatott összesen 42 szavazat, a melyek szerint a hetes albizottság tagja ul megválasztattak: Szlávy József, gróf Bethlen Ödön, Falk Miksa, Hegedüs Sándor, Rakovszky István, Szlávy Olivér, Wahrmann Mór.

Következik a **pénzügyi bizottság jelentésének** tárgyalása.

Szlávy Olivér: Midőn a közös pénzügyminiszteriumnak 1885. évre előirányzott költségvetését ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadásra ajánlani szerencsém van, annak minden bővebb indokolása nélkül átterek rövid ismertetésére, mert ezen szük keretben mozgó költségvetés évről évre ugyanazon részleteket tartalmazza, s mert kevés differenczia mutatkozik a mult évek költségvetéséhez képest, habár az egyes czimeknél és tételeknél van is némi eltérés. Ha az 1885-ik évi költségvetést összehasonlitjuk az 1884. évi költségvetéssel, a végeredményben mintegy 194 frtnyi különbség mutatkozik. A változások az egyes czimeknél következők: Az első czimnél 1000 frttal kevesebb, a második czimnél 130 frttal nagyobb, a harmadik czimnél 90 frttal nagyobb összeg irányoztatik elő; az ötödik czimnél 10,000 frtnyi, a nyolczadik czimnél pedig 2000 frtnyi emelkedés van, ezzel szemben azonban a hetedik czimnél 5000 frt, a kilenczedik czimnél 7000 frttal kevesebb irányoztatik elő. E szerint az 5. és 8. czimnél mutatkozó 12,000 frtnyi emelkedéssel szemben a 7. és 9. czimnél 12,000 frtnyi apadás áll. A rendkivüli kiadásokat illetőleg a jövő évre 1050 frtnyi összeg irányoztatik elő, a mi a mult évi előirányzattal megegyezik. Fedezet czimén 1885-re 1995 frt vétetett.

Fel kell említenem az albizottság nevében egy körülményt, és ez az, hogy az 1882-ki zárszámadásoknál a közös pénzügyminiszterium 35,119 frt 34½ krt számolt el a közös pénzügyminiszterium czéljaira.

A jelentés szerint ezen 35,000 frt elő nem irányzott bevételből származik a Bosznia és Herczegovina megszállásának kezdete óta, vagyis 1878—1882 november végéig a cs. kir. csapatoknál, katonai pénztáraknál és egyéb hadseregi intézeteknél fizetendő állandó illetmények és egyéb járandóságok után. Az albizottság részéről kérdés intéztetett a közös hadügyminiszterhez, hogy vajjon ezen előre nem irányzott bevétel nem állandositható-e és nem kezelhető-e a költségvetésben mint állandó tétezet.

Erre nézve a pénzügyminiszter urtól az albizottság azon felvilágositást kapta, hogy ez egyelőre azon okból nem lehet, mert a két kormánynyal tárgyalások folytattatnak, hogy ezen jövedelmek jövőre milyen czélra fordittassanak. Valószinü a tervezet szerint, hogy annak nagyobb része közös költségek fedezésére fog fordittatni, mert ezen jövedelmek származnak katonai hivataloknak, valamint a katonai özvegy és nyugdij alap járulékai után befolyó adó és illetményekből, ezek tehát jövőre nézve a közös költségek fedezésére lennének forditandók; a pénzügyminisztérium czéljaira pedig egyedül a katonai árvák legydij és nyugdij alapjából befolyó összeg fog fordittatni.

Mig a határvám jövedelmet illetőleg azon rövid megjegyzéssel kell szolgálnom, hogy a folyó 1884. évre megszavaztatott 17.063.070 frt vámbevételei szemben 1885-re 18.434,740 frt irányoztatik elő, tehát 1.371,670 frttal nagyobb összeg. Az albizottság ezen összegnek megszavazását szintén javaslatba hozza, mert a közös pénzügyminisztérium által előterjesztett és kezelni közt lévő kimutatás alapján már maga ezen többiet a január 1-től szeptember végéig kimutatott eredményekkel tökéletesen indokolva van, ugy hogy eltekintve a még hátra lévő három hónap bevételeitől, maga a szeptember végéig kimutatott bevétel indokolja ezen 300,000 frtnyi felesleg megszavazását.

Ezeknek előrebocsátása után nem marad egyéb hátra, mint arra kérni a t. országos bizottságot, hogy ezen költ-

---

Még egy pár szó a magyar filozofiáról.

Az «Egyetértés» mult pénteki számában Hoitsy Pál «Horváth Cyrill s a magyar filozófia» czim alatt igen talpraesett megjegyzéseket tett közzé a filozófiáról. E megjegyzések közül különösen kettőnek, mint riadó szónak kell felráznia a magyar filozófust. Fel kell ébresztenie a nagy közönséggel szemben tanusitott lenéző közönyösségéből; mert hiszen az a bennök a filozófiának tett szomoru szemrehányás valójában mint gyilkos vád zuzza össze a filozófia objektiv tudományos voltát.

S ez rendkivül fontos dolog. Itt szólni kötelesség a filozófia s különösen a magyar filozófia iránt; s kötelesség másrészről maga a nagy közönség iránt is.

Ezért fogok én most tollat, hogy tovább szőjjem, illetőleg kiegészitsem Hoitsy Pál talpraesett gondolatait.

«Csak egyet nem próbál meg (a filozófia)» — mondja H. P. — ugy ismerni meg a világot, amint van».

Megsemmisitő vád a filozófia ellen! Hiszen ha ez valóban igy van, akkor az összes eddigi filozófia az érzéki, konkrét világ mellett elsurranó s a reális tényeket nem látó emberi gondolkodásnak egy rendkivül tanulságos tévedése; — egy évezredeken át tartó álomlátás, a melyből az emberiségnek az igazi, tényleges életre még csak ezután kell majd felébrednie.

Megsemmisitő vád és — csak valljuk be őszintén — egészen jogosult! Sujtja az egész filozófiát a görögök fellépésétől Kant negativ kriticizmusáig, s Fichte absztrakt pozitivizmusától Hegelnek e nemű betetőző alkotásáig. Halálosan sujtja mindnyájokat, mert ők valóban mindannyian egy és ugyanazon, a görögök által megteremtett alapon állanak: a *jelenség-világ fantasztikus felfogásának alapján.*

Meg akarják a valóságot, a létező dolgok világát oldani. Keresik azt az örökké állandót, a melyből a mindenség örök titkai felderithetőkké válnak; fürkészik azt az ős ismeretlent, a melynek segitségével minden jelenséget és létet ismeretessé lehetne tenniök. Bejárják szellemökkel mind a két nagy világot: a külvilág és belvilág alakulatait. S mind hiába! A való világ megmarad továbbra is problémának.

De hát ily gyönge volna-e az emberi szellem, hogy a lét titkáig Kant szerint soha el nem tudna hatolni?! Hát ily mélyen volna képes elrejtőzni az érzéki tények napnál fényesebb világában az a bűvös ős ismeretlen, hogy őt megtalálni sohasem lehetne az emberi ész képes?!

Épenséggel nem! Az emberi elme határtalan; az érzéki világ tiszta és világos. Az emberi szellemnek nem kell kétségbeesnie a valóság megoldásának sikerére nézve. Megczáfolhatatlanul és eltagadhatatlanul áll előtte az érzéki és szellemi tények legegyszerübb ősalakja: az *érzéki, terjeszkedő tény maga!*

S vajjon ez az érzéki, terjeszkedő tény nem volt-e meg már a görögök idejében, vagy később egészen Hegelig, hogy őt eddig egyetlen-egy filozófus sem vette észre?

Érzékeltessük ezt egy kissé közelebbről.

Felvetette az ión filozófia a kérdést: mi a mindenség őseleme? Természetes, hogy a folyton változó, ujra és ujra átalakuló és soha egy perczig meg nem nyugvó világ őseleme nem lehetett ő szerinte szintén valami változó, átalakuló, s meg nem nyugvó lételem, a mely ma van és holnap nincs s igy azután, ha már egyszer alakul, ő maga is valami *másból* alakul. Ennek szükségkép valami *állandónak* kellett lennie. De vajjon hol található meg ez az állandó? A külvilágban? Itt minden örökké változik és alakul. A gondolkodás belvilágában? Valóban itt találunk valami sajátságos, *állandónak* tetsző jelenségre, a mely csakugyan tuléli a külvilág mulékony alakzatait, s a mely nélkül nem maradhatna meg *énünk* állandósága sem.

S ide menekült csakugyan az ión filozófia is, midőn azt mondotta: a mindenség őseleme szubstanczia, anyag, szám stb. — tehát valami *gondolati.*

S ezzel ki volt mondva most már, hogy a *gondolati* alkotja az állandó és valóban *létező*t, a melylyel szemben a változó külvilág jelenségei mind megsemmisülnek, *mulandók.*

A probléma ilyetén felállításával azonban előtünedeztek az iszonyu nehézségek is. Meg kell a változó külvilág örök titkát oldani ezzel a gondolati való léttel. De hát benne van-e ez a gondolati állandó lét a változó küljelenségekben? Épenséggel nincs. A mindennapi tapasztalat legalább nem igazolja. A mit mi a külvilág jelenségeiben tapasztalunk, az mind elmulik és ujra alakul; az a sajátságos örök, való gondolati lét csak mintegy mögöttük van, felettök lebeg. A lét tehát nincs meg az érzéki jelenségekben. Világos ennélfogva, hogy az érzéki jelenségvilág létalapja érzékeink által fel nem fogható s igy örökre megoldhatatlan titok marad előttünk; sőt, hogy maga a változó külvilág ezen állandó létnek csakis csalóka, létnélküli jelenség-világa, mely az örök, gondolati léttel szemben a puszta, semmis, nem létező színét ölti fel magára.

S valóban ezt hirdette az eleai iskolától fel egész Kántig minden filozófia. Ezen az alapon áll egész napjainkig minden filozófiai rendszer.

A probléma alapja tehát ez: az érzéki jelenségvilág ősalapja a gondolati, állandó lét. Következményei pedig: a) ez az állandó lét az érzéki jelenségben nincs benne, s igy érzékeink által soha fel nem fogható, s b) pedig e gondolati, való létnek felderitésével derülhet fel csak egyuttal a mindenség jelenség-világának «örök titka»; csakis e való, gondolati létnek a külvilág jelenségeivel való viszonya oldhatja meg egyszersmind a kül- és belvilág teljes valóságát.

Ebben foglalhatni röviden össze minden eddigi filozófia feladatát. E rövid foglalatban azonban már jelezve van a megoldás alaptévedése és lehetetlensége is egyuttal. Az érzéki jelenségekben az állandó és való lét tényе nincs meg, azaz bennök érzékeink számára nem jelentkezik. Más szóval: az érzéki jelenségekben szó van oly jelenségről, a mely bennök *nem* létezik. Ők tehát beszélnek oly jelenségről, a mely nem létezik, vagyis oly létről, a mely nem jelentkezik!

El ezzel az abszurd feltevéssel! Ha a változó jelenség-világ tényeiben a való lét tényе maga nem jelentkezik, akkor vessük is el őt következetesen, mint ő bennök *nem* létező s csakis beléjök csusztatott gondolati fantomot! Mondjuk ki, hogy a jelenség minden, a mi van és ha van valami; a jelenség maga a lét: az *érzéki tény maga az érzéki lét is!*

S ezzel eljutottunk oda, a hol «ugy ismerjük meg a világot, a mint van»; a hol csak arról beszélünk, a mi valóban létezik és a hol *minden* valóban létezik (azt természetesen mellőzve, vajjon mint *helyes, igaz* alak létezik-e?), a miről szólunk, még pedig egyformán létezik: mint érzéki jelenség-világ, mint érzéki tények sajátságos világa.

De ha minden, a mi van, érzéki tény s ezzel érzéki jelenség, világos, hogy maguk a gondolkodás legmagasztosabb, legideálisabb és legszellemibb jelenségei sem lehetnek mások, mint rendkivül bonyolult és egybevetitett érzéki tény-alakulatok. Oly sajátságos alakzatok, melyekkel szemben az egyszerü külvilág jelenségei, mint durva, üres, sivár jelenségtények tünnek fel, mert hiszen ők alkotják a szellem tényeinek reális alapelveit, a mint hogy a gondolkodás végtelen tényе évezredeken át csakugyan a kültapasztalati világ elemi, egyszerü, egyedi tényeinek utánképzeteiből, másolataiból alakult és bonyolódott egy végtelenül hatalmas s e tapasztalati külvilágot önmagában összefoglaló össztüneményé. S az ő tulvilági *idealizmusuk* és *szellemi* feltünésük sem más e szerint, mint az egyedi, érzéki tényeknek e végtelenül gazdag össztüneményében az érzéki egyediségnek feloszlatása, eltüntetése.

Ebből azonban világossá lett most már a fenti probléma megoldásának az eddigi alapon való lehetetlensége is. Ha ugyanis ez a probléma: a gondolati, való létnek felderitésével felderül egyuttal a mindenség «örök titka» is, mert ez a gondolati, való lét alkotja az érzéki mindenség ősalapját: akkor ez az ősalap maga tulajdonkép a bonyolult és végtelen érzéki tény, a melyből azután az egyszerü érzéki tényeket kellene megoldani. S ezzel a kérdés ép a fejetetejére van állitva s örökre lehetetlenné téve!

Fenmarad tehát problemául a gondolati létnek s ezzel a gondolkodás mibenlétének felderitése a filozófia számára ezutánra is, a megoldás utja azonban már *teljesen* megváltozik. Mert mig az eddigi összes filozófiák e megoldást magának a gondolkodásnak egy-egy tényéből iparkodtak megfejteni és igy az ismeretlenhez egy-egy ismeretlennel közeledtek (tették pedig ezt, a mint fentebb láttuk, azon egyszerü okból, mert az állandó lét miatt az egyszerü érzéki jelenségtény-alapokat semmiseknek tekintették): addig a jövő filozófiája épen azért, mert a legegyszerübb érzéki tényt való, konkrét, reális létjelenségében fogja fel, a legegyszerübb érzéki bel-tényből indul ki s az ő minden oldalu variáczióiból és komplikáczióiból szerkeszti össze a gondolkodásnak ezen egyedi érzékiséget is eltüntető, végtelenül bonyolult jelenség-világát. S valóban mily végtelen számu, egyedi érzéki tényalakzat alkotja pl. a *fogalom* szellemi össztényét!

Amig tehát az eddigi filozófiák ellenmondásos alapon állottak s a gondolatot magát a gondolattal törekedve megoldani, *lehetetlen* dolgot akartak: addig ezen uj filozófia az érzéki jelenségnek eltagadhatatlan tényén épül fel s az ő megdönthetetlen tényegyedeinek különféle variáczióiból és kombináczióiból szerkeszti össze a gondolkodás *egész* mibenlétét. S ezzel természetesen, mert a mindenség számunkra nem más, mint a mit össztudatunk utánképzetekként és variácziókként magában foglal, megoldja azután e filozófiai rendszer az egész mindenség «örök titkát» is. «Oly problémák, a melyek megoldásáról eddig alig mertek álmodozni, a melyek megoldhatatlanságáról a szokásos tudomány meg volt győződve, világos perspektivában tárulnak fel itt előttünk. A gondolkodás régi oszlopai megdőlnek itt s megnyilik az emberi gondolkodás és élet uj korszaka.»

S e filozófiai rendszer a: *panaisthésis*, a «minden érzéki tény» rendszere. Az egyedüli konkrét filozófia, mert hiszen ő a) a valóságos érzéki tényen, magán a konkrét létjelenségen épül s b) mert a mindenség minden tényét — még a gondolkodásnak legszublimebb alakulatait is — érzéki konkrét tényként demonstrálja.

Éppen ezért őt nem éri e szemrehányás gyilkos nyilvesszeje: «csak egyet nem próbál meg, ugy ismerni meg a világot, a mint van?» Helyeseljük tehát H. P. ezen szavait: «Azonban a Horváth Cyrill konkretizmusának ép az a nagy fogyatkozása, hogy nem konkretizmus. Csak a neve szerint az. Csak mondja, hogy konkrét tárgyakból veszi kiindulását, de tényleg nem onnan veszi,» helyeseljük, mert igen éles pillantással fedi fel előttünk, a mi igaz; mert Horváth rendszere az ideálrealizmust akarja megteremteni, vagyis a jeleztük ellenmondáson épülő és lehetetlenségre törekvő két különböző, egyoldalu iránynak csak szóbeli összeforrasztása. Fantasztikusan fogja fel ez is a konkrét egyedi tényeket, mint társai, az eddigi filozófiák. De korántsem érheti a szemrehányás a *panaisthésist*, mely minden egyes érzéki terjeszkedő tényben a valóságos, reális léttényt látja. S valóban csakis most egyesül a filozófia a természettudománynyal. Kiegészitik egymást oly gyönyörü harmoniában, mint a szellem és természet világa maga. Ezt a filozófiát bátran lehetne a szellem jelenségtudományának elnevezni, mint a természettudományok a természet jelenségeinek diszciplinái; mert hiszen ő a szellem beljelenségeinek alakjait érzékiti és eleveniti meg s korántsem a hypothetikus indukczió s ezzel kapcsolatos dedukczió módszerével, hanem a szellem konkrét életének megfelelő «konkrét genetikus demonstrácziő» módszerével.

S e filozófiai rendszer magyar termék s hiszszük, hogy nem lesz majd egykor szégyenére hazánk filozófiai tudományosságának!

De épen ezért nem éri őt a második szemrehányás nyila sem: «hogy a filozófia elhallgatott, midőn bevégezte feladatát». Éppen nem. A filozófia tudománya csakis most kezd életre kelni, uj, sok-

ségvetést ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadni méltóztassék. (Helyeslés.)

A jelentés ezután általánosságban és részleteiben is vita nélkül elfogadtatik.

Következik a *zárszámadási albizottság jelentésének* tárgyalása.

Hegedüs Sándor előadó: A monarchia 1884. évi zárszámadása kedvezőbb eredményt mutat, mint az előirányzat. Előirányozva 151½ millió frt volt. Ezzel szemben a kvóta által fedezendő szükséglet csak 146 millió frtra megy. Azonban, ha az előirányzaton kivül felhasznált összegeket tekintjük, abban az esetben az előirányzat tulajdonképen ugy áll, hogy 151½ millió forinttal szemben a fedezendő kvóta 130 millió frtot tesz. Ezen 20 millió és néhány százezer kedvezőbb eredmény abból származik, hogy egyfelől némely kiadások 4.900,000 frt erejéig kevesebbek voltak, melyeket az összes kormány póthitelek és póthitel meghosszabbitás alakjában kért az országos bizottságtól és viszont, minthogy az 1882-ik évre a megelőző évek kedvezőtlen tapasztalatai folytán a közös vámbevételekből fedezet egyáltalán nem irányoztatott elő, de a törvényhozásban eszközölt változtatások folytán ezek nagymértékben mutatkoztak, annálfogva itt 15,400,000 frtnyi oly fedezete volt a közös kiadásoknak, melyről az országos bizottságok az 1882-iki költségvetés készitése alkalmával nem gondolkoztak, illetőleg nem intézkedtek. Ez eredményezi tehát azt a látszólagos kedvező eredményt, melyet a zárszámadások felmutatnak. De ha kihagyjuk számitásainkból ezen összegeket, ha összeadjuk mindazon rendes és rendkivüli szükségletet, mely részben a monarchiában, részben a megszállott tartományokban ezen 1882-iki évet terheli, akkor ezen előre nem látott bevételeken kivül 1.765,000 frt tulkiadás mutatkozik.

A tulkiadások okai rendesen ugyanazok, melyek évről évre elő szoktak fordulni. Különösen három tétel van, mely e tekintetben nagy változásokat szokott előidézni. Egyik a katonai nyugdij ügye, mely itt is 740,000 frtnyi tulkiadást eredményez, azon törvény következtében, melyet a törvényhozások 1879-ben hoztak meg. E tekintetben a zárszámadási bizottság kötelességének ismerte, a közös hadügyminiszter urat ezzel a folytonosan növekvő teherrel szemben felhivni és a tőle nyert felvilágositásokból, melyekre vonatkozólag a kimutatásokat volt szerencsém jelentésemhez csatolni, kitünik, hogy különösen azon sokszor emlegetett panasz, hogy főleg a törzs- és főtisztek iránt igen engedékenyen jártak el a nyugdijazásban, az utóbbi időket tekintve, határozottan veszitett jogosultságából, mert a kimutatások szerint most e tekintetben sokkal kevesebb nyugdijazás történik és a nyugdijazottak létszáma ép e rangfokozatokban csökkent. E nagy teherrel szemben mindazáltal a bizottságnak kötelessége volt a közös hadügyminiszter ur figyelmét felhivni arra, hogy más rangfokozatokon is a lehető legnagyobb szigort fejtse ki, és igy a kiadások többé e czimen ne növekedjenek.

A másik rendes tétel, mely e tulkiadást okozta a katonai elszállásolás, tehát ismét egy másik törvénynek eredménye, mely különösen abból származik, hogy az elszállásolási törvény kapcsolatában az egyes elhelyezési helyek klasszifikácziója és tarifáik megállapitása a kormányra volt bizva, mely hosszas tárgyalások után csakis 1882-ben lépett életbe, sőt a történt felszólalások folytán módositások történtek rajta, és ennek eredménye ez az uj kiadás.

A harmadik lényegesebb tételt, melynél tulkiadás fordult elő, a legénység élelmezése képezi; e tételnél a tulkiadás 81,000 frtra rug. Ez az árviszonyokban leli magyarázatát, noha e részben enyhitő körülményül szolgál azon tény, hogy a delegácziók ezen évben általános levonásképen 450,000 forintot vontak le a helyreigazitott beszerzési árakra alapitva, és ezen levonást a hadügyminiszter ur csakugyan megtartotta a kérdéses 81,000 frt kivételével.

Ezek fordulnak elő átalában a háztartást illetőleg. De ez három részből áll: egyik a rendes, másik a rendkivüli kiadások, a harmadik pedig a megszállott tartományok költségvetése.

A rendes és rendkivüli költségvetésben más feltünőt nem találhatunk. A boszniai költségvetésben ez év a rendkivüli körülmények közt is rendkivüli volt, a mennyiben az eleinte megszavazott 6 millió 700,000 forint nem volt elégséges, egyszerüen azért, mert mint méltóztatik emlékezni, ez évben lázadás tört ki e vidékeken és ennek elfojtására rendkivüli kiadásokhoz kellett nyulni, még pedig a közösügyi bizottságok ezt két izben szavazták meg, az első alkalommal 8, a másik alkalommal 21 millió s nehány százezer forinttal.

Ezen költségek elszámolására vonatkozólag a bizottság mindig azon nehézség előtt áll, hogy ezen költségek nagy része átalányképen, illetőleg átruházási jogokkal adatik a kormánynak rendelkezésére, és igy nem gyakorolhat részletes ellenőrzést e kiadásokkal szemben, csak az egész összegnek felhasználása iránt gyakorolhat kritikát és kérhet egyszersmind fölvilágositásokat.

Az igy egész összegében felhasználható kiadási szükséglet az 1882-ik évben a megszállott tartományokban a 28 millió frtot meghaladta, de a 29 millió és 190,000 frtnyi összeget nem érte el, melyre a kormánynak felhatalmazása volt. Más részről viszont azon szükségletek, melyek tételenkint szavazhatók meg a költségvetésben, csak két tételnél mutatnak tulkiadást. Ez is a részletes kimutatás és az előttünk fekvő adatok szerint igazolva van.

Ennek következtében a zárszámadási albizottság nevében jelenthetem, hogy a felmentést a kormány részére az albizottság minden tekintetben inditványozhatja. Nem hagyhat azonban az albizottság megjegyzés nélkül két tételt. Az egyik a külügyminiszterium palotájának épitése körül előfordult kiadást illeti. Ez a tulkiadás egy hiányos tervnek és hiányos alapozásnak következménye. A külügyminiszterium képviselőjétől azonban azon biztatást nyerte erre nézve a bizottság, hogy gondoskodni fog, hogy jövőre ilyesmi elő ne fordulhasson.

A másik jelentékenyebb tulkiadás a tengerészeti költségvetésben fordul elő. A tengerészeti hatóság t. i., mely felett a hadügyminiszterium gyakorolja az ellenőrzést, irányunkban pedig érezte, hogy felelősséggel tartozik, felhatalmazást nyert volt az országos bizottságtól a rendes költségvetésben 9 centiméteres 16 ágyu beszerzésére. Ezzel a hitellel a tengerészeti hatóság nem élt, minthogy csak hat ágyut szerzett be, és a többi tiz ágyu helyett 46 cmeteres mitrailleuseöket vásárolt. Ugyancsak a Tegetthoff casematt hajóra szánt 28 cmeteres ágyu beszerzésére nyert felhatalmazással sem élt a hadügyminiszterium, hanem az erre megszavazott összeget is 46 cmeteres mitrailleuseök beszerzésére használta föl.

Az előadó nézete szerint következő három lényeges hibát követte el a tengerészeti hatóság: Először előirányzat nélkül tett kiadásokat oly czélra, melyekről az országos bizottságoknak tudomásuk nem volt. Másodszor azon előirányzatot, mely az 1883. évi erre vonatkozó szükségletre nézve az országos bizottság elé terjesztetett, egy bevégzett tényre alapitotta, mert 1882-ben a mitrailleuseök már meg voltak szerezve. Ez a második megsértése az ellenőrzési jognak és az országos bizottság irányában fenálló felelősségnek. Harmadszor pedig a rendes és rendkivüli költségek egyes tételei közt átruházási joggal élt, melyre a hadügyminiszternek s igy a tengerészeti hatóságnak joga nem volt. Feltárja ezt a három sarkalatos hibát egészen őszintén, annál is inkább, mert az a tengerészeti hatóság mostani főnöke részéről is teljesen elismertetett és az országos bizottság albizottságának erre vonatkozó határozatával szemben semmi kifogás sem tétetett.

A zárszámadási albizottság erre vonatkozólag az országos bizottságnak egy határozatot hoz javaslatba, mely némi tekintetben csak alkalmazása az 1878. és 1883. évi határozatoknak. De minthogy a konkrét eset oly praegnanter nyujt alapot ily intézkedésre, ezen határozatra szükség van.

E határozati javaslat igy hangzik:

«Minthogy a hadügyminiszter felelőssége alatti tengerészeti hatóság előlegesen költött oly előirányzat fejében, melynek megszavazása az országos bizottságok későbbi határozatától függ, minthogy oly beszerzésekre forditotta a más czélra megszavazott összegeket, melyre előirányzata sem volt és egyszersmind a rendes és rendkivüli költségvetés közt meg nem adatott átruházási joggal élt, utasitandó a hadügyminiszter, őrködjék a felett, hogy a költségvetési előirányzat ilyen figyelmen kivül hagyása jövőre elő ne forduljon, annyival is inkább, mert ez eljárás, bár anyagi kárral nem járt, az országos bizottság 1878. és 1883. évi határozataival ellentétben áll.»

A szónok végül ajánlja a bizottság jelentésének elfogadását. (Helyeslés.)

A jelentés általánosságban elfogadtatik.

Következett a részletes tárgyalás.

A *II. fejezetnél* «Hadügyminiszterium A. Hadsereg, Nyugdij-ügy»

Szilágyi Dezső megjegyzi, hogy mióta a nyugdij törvény meg van, mindig ilyen áthágásokat látunk. Reméli, hogy a hadügyminiszterium abban a helyzetben lesz, hogy egy reálisabb előirányzattal áll elő már a jövő esztendőben, mert az rendkivül megnehezíti a megitélést, ha ily tetemes tulhágások történnek a preliminált összegen felül.

Rakovszky István: Megnyugtatásul jelenti, hogy a hadügyi albizottságnak kiadott költségvetés szerint, mely a rendes hadügyi költségvetés egyes tételeit tartalmazza, a hangoztatott kivánságnak elég tétetett és ez idén már lehetőleg reális alapon tetemesen nagyobb összegekkel irányoztattak elő a nyugdijak, mint a mult esztendőben, kiváltképen azon indokból, melyet Szilágyi Dezső hangsulyozott, hogy t. i. a zárszámadásokban előforduló tulkiadások lehetőleg mellőztessenek és a költségvetés lehetőleg reális alapokra legyen fektetve.

A nyugdijaknál 771,926 frt 16½ krra nézve a felmentés megadatik.

Hegedüs Sándor előadó: (Olvassa a III. és IV. fejezetet, melyre a felmentés vita nélkül megadatik, olvassa továbbá a jelentés végén lévő II. czikket.)

Szilágyi Dezső: Ezen tételre nézve, midőn annak idején meg lett itt a delegáczióban szavazva, mi azon nézeten voltunk, hogy ily kiadásokra nem ezen testülettől kell kérni a megszavazást. Ezen nézettől akkor elüttettünk és később nézetünket egy más helyen is előhozván, azon testület máskép határozott. Most itt 3, majdnem 4 milliónyi hitel meghosszabbitásáról van szó, mely fel nem használtatott. Erre nézve méltóztassanak megengedni, hogy csak egyszerüen röviden kijelentsük, hogy mi ezen hitel meghosszabbitását illetőleg az engedelmet ezen összeg felhasználására nem ezen testülettől kérendőnek tartjuk, hanem a törvény értelmében az a vélekedésünk, hogy a monarchia két államának törvényhozásaihoz kell ezen felhatalmazás végett fordulni, azért itt a hitel felhasználására nézve az engedélyt meg nem szavazzuk.

Hegedüs Sándor előadó: Ha Szilágyi Dezső arra az álláspontra áll, melyet a megszavazás alkalmával elfoglalt, természetes következménynek tartja azt, a mit itt kijelentett, noha még e tekintetben is az a nehézség áll fenn, hogyha akár helyesen, akár helytelenül, mint megszavaztatott akkor a hitel: ezen hitelnek elszámolása, meghosszabbitása és átalában egész ellenőrzése csakugyan azon testülethez tartozik, mely ezt megszavazta. Ez a dolog természetében fekszik. Tehát ha még azon szempontból is fogja fel a dolgot, hogy hibás lett volna az az álláspont, melyet az országos bizottság a hitel megszavazása alkalmával elfoglalt, nem tartja hibának azon álláspontot, mikor ugyancsak az országos bizottság az ellenőrzést gyakorolja. (Helyeslés.)

Szilágyi Dezső: Itt oly összegekről van szó, melyek — ha jól értettem az előadást, nem használtattak fel még, melyeknek kiadása tehát a jövőben szándékoltatik és melyeket az eddigi felhatalmazás alapján kiadni a hadügyminiszter jogositva nem volt. Tehát itt valóságos uj felhatalmazás kéretik hitelmeghosszabbitás alakjában. Az országos bizottság természetesnek fogja találni, ha azt tartjuk, hogy ez csak az erre illetékes testületek által történhetik.

Hegedüs Sándor előadó: Azt jegyzi meg, hogy formailag a dolog ugy mutatkozik, hogy ez tulajdonkép hitel megszavazása, a dolog lényegében ez az elhasznált összegnek későbbi időben való elszámolhatására a felhatalmazás. (Helyeslések.)

A hitelmeghosszabbitás a 3.966,267 frt 54 krra megadatik.

Hegedüs Sándor előadó olvassa a hátralevő tételeket, melyekre a felmentés vita nélkül megadatik. Egyuttal elfogadtatik az előadó által ajánlott határozati javaslat is.

Az elnök: A mai ülés napirendje ki lévén meritve, javaslatba hozza, hogy a legközelebbi ülés szombaton d. e. 10 órakor tartassék és azon a következő sorrendben vétessenek föl a beadott jelentések: Először a hadügyi albizottság jelentése. És itt felkéri a hadügyi albizottságot, hogy ugyanakkor a hozzá utasitott kérvény tárgyában is tegyen jelentést. Azután a tengerészeti, majd a külügyi albizottság jelentése, végül a négyes albizottság jelentése. Természetesen a mennyiben a jelentések szombaton elintézhetők nem volnának, a folytatólagos ülés hétfőn d. e. 10 órakor tartatnék. (Helyeslés.)

Az inditványozott napirend elfogadtatik. Több tárgy nem lévén, az ülés 12 óra 15 perczkor véget ér.

A magyar delegáczió külügyi albizottságának jelentéséből.

A magyar delegáczió *külügyi* albizottsága, a delegáczió mai nyilvános ülésében terjesztette be *Falk* Miksa által készitett jelentését, melynek bevezető része igy hangzik:

«Azon jelentésben, melyet a mult évi delegáczió külügyi albizottsága a magyar országos bizottság elé terjesztett, és melyet az utóbbi teljes terjedelmében magáévá tett, külügyi kormányunk politikája akként volt jellemezve, hogy az kettős czél felé törekszik, hogy törekvése első sorban odairányul, miszerint a monarchiát minél hosszabb időre a béke áldásaiban részesithesse; de második sorban arra is van irányozva, hogy a béke veszélyeztetésének vagy megzavartatásának — a mai viszonyok közt egyébiránt teljesen a valószinüség határán kivül fekvő — esetén monarchiánk ne legyen kizárólag saját erejére utalva. Ugyanazon alkalommal kimondatott egyszersmind, hogy ezen, az országos bizottság föltétlen helyeslésével találkozott politikának alapját Németországgal való szoros baráti viszonyunk képezi és örvendetes tudomásul vétetett a t. külügyminiszter ur akkori kijelentése, hogy «e viszony soha veszélyeztetve nem volt és hogy ennek állandósága a jövőre is teljesen biztositva van.»

Azon nyilatkozatok, a melyeket a t. külügyminiszter ur ez évben a külügyi albizottság kebelében tett, semmi kétséget nem hagynak az iránt, hogy külügyi politikánk még most is változatlanul az imént megjelölt kettős czél felé van irányozva, és hogy e politikának alapját, miként azelőtt, ugy most is, a Németországgal való szoros baráti viszony képezi, mely a miniszter urnak határozott kijelentése szerint sem alakjára, sem tartalmára és igy sem erkölcsi értékére, sem gyakorlati horderejére nézve semmi változást nem szenvedett. Hanem igenis örvendetesen teljesült azon remény, melyet a külügyi albizottság mult évi jelentésében kifejezett, tudniillik, hogy «a két nagyhatalom — Ausztria-Magyarország és Németország — közti szoros barátság nem lehet, hogy hatalmas vonzerővel ne birjon mindazon államokra, a melyek amazokkal a béke fentartására irányzott óhajban találkoznak.» Teljesült ez nevezetesen annyiban, a mennyiben az európai államcsalád egyik leghatalmasabb és legfontosabb tagja, Oroszország, nyiltan csatlakozott ama békés és konzervativ politikához, mely az Ausztria-Magyarország és Németország közti szövetségnek legfőbb czélját képezi. E csatlakozás ünnepélyes kifejezésre jutott azon személyes találkozás alkalmával, mely nem régen Ausztria-Magyarország és Oroszország uralkodói közt történt és melyben a német császár szintén részt vett. A külügyminiszter ur biztositása szerint ott — a nélkül, hogy bármely irásbeli egyezkedés szüksége előállott volna — nem egyes konkrét eshetőségekről, hanem elvi egyetértésről és a nézeteknek és a törekvéseknek olynemü összhangjáról volt szó, mely szerint mind a három hatalom erkölcsi befolyásának teljes mértékét fogja érvényesiteni a végre, hogy az európai béke minden irányban biztosittassék, és a fennálló szerződéseken nyugvó állapot minél inkább megszilárduljon. Az albizottság abban a véleményben van, hogy a három hatalomnak ilynemü egyetértése csak ujabb biztositékát képezheti a béke fentartásának és igy nem lehet, hogy az helyesléssel ne találkozzék, főleg Magyarország részéről, mely, saját belfejlődése érdekében, ma inkább, mint valaha, a béke zavartalan fennállása körül érdekelve van. Ily helyeslésre annál inkább van ok, miután a t. külügyminiszter ur ismételten kijelentette, hogy ama békés politika, melynek keresztülvitelét a három hatalmas ág czélul tüzte ki magának, semmikép nem változtatja meg politikánknak eddigi czéljait és érdekeit, semmiben nem módositja azokat a viszonyokat, a melyek monarchiánk és más államok közt a fejedelmi találkozás előtt fennállottak.

E tekintetben rokonszenves fogadtatásra talált az albizottság kebelében a külügyminiszter urnak azon nyilatkozata is, hogy nevezetesen Olaszországgal szemben nemcsak változatlanul fennáll a szivélyes baráti szövetség, melyről a külügyi albizottságnak már mult évi jelentésében oly meleg hangon szólni alkalma volt, hanem hogy mindkét rész törekvése oda is irányul, e viszonyt gondosan ápolni és tovább fejleszteni.

Nem csekélyebb megelégedéssel értesült az albizottság a miniszter ur közléseiből arról a szintén igen szivélyes viszonyról, mely köztünk és a szerb királyság közt fennáll, valamint arról is, hogy Románia kormánya legkészségesebb előzékenységgel viszonozza külügyi kormányunk azon törekvését, mely szerint az e szomszédállammal való viszonyunkat minél szivélyesebbé tenni iparkodik. Végre az albizottság is szivesen csatlakozik azon elismeréshez, melylyel a külügyminiszter ur a szomszéd montenegrói fejedelemségnek magatartásáról megemlékezett. Komoly és beható megbeszélés tárgyát képezte a külügyi albizottság kebelében azon tény, hogy a magas porta mindeddig nem felelt meg a keleti vasutak török területeken levő részeinek kiépitését illető szerződésszerü kötelezettségeinek. A miniszter urnak részint szóbeli közlései, részint az általa előterjesztett okmányok alapján az albizottság meggyőződött arról, hogy a külügyi kormány ebben a tekintetben sem mulasztotta el kötelességének teljesitését és megnyugvással vette a miniszter urnak határozott kijelentését, hogy nemcsak ebbeli komoly és nyomatékos fáradozásait ezentul is ernyedetlenül folytatni szándékozik, hanem arról is kezeskedik, hogy a porta ezen vasuti csatlakozás helyreállitására vonatkozó ismételt igéreteit be fogja váltani.

A Törökország és monarchiánk közt fönálló és mindkét részről fölmondott tarifa-szerződés megujitására vonatkozó közleményeket is megnyugtató tudomásul vette az albizottság, mely bizton számit arra, hogy ebbeli jogosult igényeink a török kormány részéről teljes elismerésre és tekintetbe vételre fognak találni. E kérdéssel kapcsolatban szóba jött amaz érdekeinkre nem kedvező állapot, mely köztünk és Görögország közt kereskedelmi szerződés hiánya következtében létezik. Magyarország szempontjából e kérdés annál fontosabb, miután ujabb időben a lisztkivitel Fiuméból Görögország felé örvendetes emelkedést mutatott és alapos reményünk van arra, hogy mihelyt a kereskedelmi viszonyok köztünk és ez állam közt szerződés által rendezve lesznek, ott gabona-kivitelünk számára is uj piaczot fogunk nyerhetni. A külügyminiszter ur arról értesitette az albizottságot, hogy a Görögországgal kötendő kereskedelmi szerződésre nézve minden előmunkálat meg van téve és hogy az épen most Athenébe visszatérő magyar-osztrák követ utasitva van e tárgyra vonatkozólag az alkudozásokat rögtön megindítani.

Végre nem lehet, hogy e kérdés tárgyalása alkalmával érintve ne lettek volna azon panaszok, a melyek nevezetesen hazánkban a trieszti osztrák-magyar Lloyd ellen fölmerültek. A külügyminiszter ur megigérte, hogy miként eddig, ugy ezentul is, nemcsak a felett fog őrködni, hogy a Lloyd szerződésszerü kötelezettségeit teljesitse, hanem befolyását érvényesitendi a végre is, hogy a nevezett vállalat igazgatósága a legerélyesebben és legnyomatékosabban megfeleljen azon igényeknek, melyeket a közvélemény, főleg Magyarországon irányában támaszt.

Mindezek után az albizottság tartózkodás nélkül véli kifejezhetni abbeli meggyőződését: hogy a külügyi kormány jelenlegi vezetője teljes odaadással, buzgóan és helyes irányban vezeti a reábizott ügyeket és ha a t. országos bizottság a külügyi albizottságnak ezen meggyőződését osztja, kéri az albizottság, hogy helyeslésének a jelentés ez általános részének elfogadása által kifejezést adni méltóztassék.

Falk Miksa, előadó. Gr. *Zichy* Ferencz, elnök.

Az osztrák delegáczió **költségvetési bizottsága** tegnap este rövid ülést tartott, melyben tárgyalás alá vették az 1882-ik évről szóló zárszámadást. Bezecny előadó inditványára a kormány előterjesztése változatlanul elfogadtatott.

VIDÉK.

* **Szepsi-Szt.-György**, nov. 13. (O. É.) *Ilyafalván* a szavazás megkezdődvén, délutánig a szabadelvü párt jelöltjére *Tanárky* Gedeon államtitkárra 580 szavazat, a függetlenségi és 48-as párt jelöltjére *Zichy* Hermanra pedig 114 szavazat esett. A rendet a katonaság tartja fenn. Tanárky Gedeon megválasztatása biztosnak mondható.

* **Sepsiszentgyörgy**, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az ilyefalvai kerületben ma *Tanárky* Gedeon választatott meg. Szavazás közben a mikor ellenzéki községek még nem szavaztak volt le, a függetlenségi párt jelöltje gróf *Zichy* Herman következő nyilatkozattal lépett vissza: A szavazatvásárlás nyiltan és szemérmetlenül foly, hatósági személyek, szolgabirák, szolgabirósegédek, körjegyzők, községbirók, állami iskolák tanitói, a vármegyei tisztikar nagy része kortesnek tekintik magukat, a választókat terrorizálják, azoknak lelkiismeretes meggyőződése fölött valóságos liczitácziót tartanak, őket fenyegetik ha ellenzéki érzelmüek, viszont saját hiveiknek minden rendetlenséget megengedve, azokat meg nem tartható igéretekkel ámitják. Ennélfogva meg akarván választóimnak még le nem szavazott nagy részét a hatóságilag kilátásba helyezett üldözésektől, és azon elerkölcstelenitő befolyástól, melyet ellenfeleim kortesei gyakorolnak, ezutánra kimélni a jelöléstől, ezennel visszalépek és a szavazás további folytatásától elállok.

* **Magyar-Óvár**, nov. 13. (O. É.) *Simon* Gyula *főispán beiktatása* alkalmából ma d. e. 9 órakor ünnepélyes «Veni sancte» volt, melyen a szertartást *Zalka* püspök végezte. Jelen voltak Mosony, Győr és Sopron megyék képviselői és nagyszámu közönség. Délelőtt 10 órakor *Simon* Gyula főispán az érte ment küldöttség kiséretében megjelent a megyeház gyüléstermében, hol *Pataky* alispán üdvözölte. Ezután a főispán letette a hivatalos esküt s a jelenlevőkhöz intézett beszédében igérte, hogy a megye javát mindenkor szivén fogja hordani. Délután 2 órakor diszlakoma volt, melyen az egyházi és világi hatóságok főnökei és a mosonymegyei községi küldöttségek voltak jelen.

* **Zólyommegye** e hó 11-én tartotta meg közigazgatási bizottsági ülését Beszterczebányán. *Osipkay* Károly alispán jelentéséből kiemelendők, hogy az e megye területén egész vidékeket lakó házaló kereskedők érdekében személyesen közbenjárt az illető miniszteriumnál s annyit sikerült is kivinnie, hogy ezek a már eddig beszerzett portékáikat szabadon eladhatják. — Zólyom-Lipcsén vasuti megállóhely s Lucsatinban pósta engedélyeztetett. — A csendőrség havi jelentéséből a közbiztonság szomoru állapota tünt ki, a mennyiben a békés lakosság nyugalmát a közel multban hat rablási eset zavarta meg. Ezek közül legfeltünőbb volt a *szeleczi* rablás, hol egy juhász cserényt hat fegyveres rabló támadván meg, a két juhászt leverve, 20 darab juhot erővel elhajtott s midőn a közeli község lakói üldözésükre indultak, sürü lövöldözésekkel riasztották azokat vissza. Legszomorubb azonban a kir. ügyésznek az a nyilatkozata ez eset kapcsán, hogy a csendőrök soha sem a tetteseket fogják be. — Az *adófelügyelő* jelentése szerint befolyt a mult hóban egyenes adó czimén 51343 frt, minthogy azonban több községnél jelentékeny adóhátralék mutatkozik, Detva, Lieszkócz, Dobrona, Pelsőcz, Mostófalva és Nagy-Szalatna községek elöljárói ellen a felelősség kimondását kérte, mi határozattá is emeltetett. A *tanfelügyelő* 69 község elöljárói ellen kért vizsgálatot, esetleg büntetést az iskolai mulasztások hanyag ellenőrizése miatt. Nagy vitát idézett elő a zólyomi kisdedóvó ügye. E városban a városi tanács az iskolaszék meghallgatása nélkül nevezte ki az óvónőt, mi ellen az iskolaszék panaszt nyujtott be a közig. bizottság elé. Minthogy azonban időközben az iskolaszék megváltozott s a panaszt elejtette, a tanfelügyelő ama fölvilágositása után, hogy az óvadék ügye mindeddig nincs törvény által rendezve s az óvónők választása még miniszteri rendelkezéssel sincs szabályozva, az ügyet a közig. bizottság tudomásul vette.

* **Bereczken**, mint lapunknak sürgönyzik, a mai képviselőválasztás alkalmával a mérsékelt ellenzéki *Lyka* Döme választatott meg egyhangulag. Az általános választásoknál tudvalevőleg a választási elnök a kormánypárti jelölt érdekében erőszakosan megakadályozta a Lyka Dömére való szavazást, a miért is a törvénytelen választás megsemmisittetett.

* **Baja**, nov. 13. (O. É.) Baja város törvényhatósági bizottsága mai közgyülésén elhatározta, hogy *Fejérváry* Géza br. honvédelmi miniszterhez üdvözlő felterjesztés intéztessék. *Drescher* Ede polgármester jelentése, mely szerint Lónyay Menyhért gr. elhalálozása alkalmával a törvényhatóság részvétét a magyar tudományos akadémia előtt táviratilag fejezte ki, helyeslőleg tudomásul vétetett. A jövő évi költségvetés előirányzatai a következők: rendes bevétel: 189,000 frt, rendkivüli bevétel 83,958 forint, az összes bevétel tehát 273,838 forint. — Rendes kiadások: 1. Közigazgatási kiadások: 153,301 frt. 2. Tanügyi és jótékonysági kiadások: 29,137 frt. 3. Közegész égügyi kiadások: 7642 frt. — Rendkivüli kiadások: 1. A baja-szabadkai szárnyvasutra 20,000 frt. 2. Városi bérházra 15,000 frt. 3. Külvárosi népiskolákra 9500 frt. 4. Városi szegénymenházra 13,850 forint. 5. A közvágóhid hátralékos költségeire 4300 frt. Összes kiadás 252,730 frt. Tehát marad fölösleg: 21,108 forint. — A közgyülés az előirányzatot egyhangulag elfogadta.

* **Abauj-Tornamegye** legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzékében a 153 virilista közt első gróf Zichy Rezső 12334 frt évi adóval. Ezenkivül 3000 frton felüli évi adót fizető virilista van e megyében még hat, és pedig gr. Károlyi László 6213 frt, gr. Forgách István 5943 frt, gr. Forgách Sándor 5398 frt, gr. Péchy Manó 4848 frt és báró Schell Rezső 3338 frt évi adóval. Katzvinszky Viktor jászói prépost 9799 frt évi adóval a megye virilistái között a második helyet foglalja el. 1000 forinton felüli évi adó után 24 egyén van felvéve a névsorba.

* **Baranyamegye** e hó 10-én s a következő napokon évnegyedes közgyülést tartott. Az alispáni jelentés meghallgatása után választások történtek, még pedig a közigazgatási bizottságba megválasztattak: Deutsch Lipót, Feszl Károly, ifj. Jeszenszky Ferencz, Kardoss Kálmán és Nádossy Kálmán, az igazoló bizottságba pedig: Nagy Ferencz. A gyülés tárgyalásai során általános érdekü az a nyilatkozat, melylyel Baranyamegye közönsége az állami adminisztráczióval szemben a törvényhatósági autonomia mellett állást foglalt. Alkalmat erre Torontálmegye átirata szolgáltatott, melyben a közigazgatás államositása iránt a törvényhozáshoz beadott feliratának pártolását kéri. *Simonffay* szólalt fel e tárgynál elősször hosszan fejtegette a municzipiális autonomia előnyeit a czentrallizált közigazgatással szemben. Inditványozta végül, hogy a megye nemhogy támogatná Torontál feliratát, hanem ellenkezőleg ő is irjon fel a törvényhozáshoz, kérve a törvényhatósági önkormányzat fentartását és fejlesztését. *Perczel* Miklós főispán és *Szily* László hasonló értelemben szólottak, mire az inditványt a közgyülés elfogadta s a felirat megszerkesztésére bizottságot küldött ki, melynek tagjai Szily László, Simonffay, Sivkovics Tamás, Jeszenszky Zoltán és Bartolságh főjegyző. — A megyei székház kibővitése felől adott jelentés tárgyalása szolgált alkalmul amaz éles szóváltásra, mely a főispán és *Szily* közt lefolyt s melyről már emlitést tettünk. Ennek folytán *Perczel* főispán másnap segédeit Kardos Kálmán képviselőt s Horváth tábornokot elküldte Szilyhez, a ki viszont ifj. Jeszenszky Ferencz képviselőt és Nádossy Kálmánt nevezte meg segédeiül, egyben azonban kijelenté, hogy a történteket igen sajnálja s hajlandó a megsértett főispántól a közgyülési teremben bocsánatot kérni. Másnap a főispán kardosan jelent meg a közgyülésen, a hogy sohasem szokott, s ugy nyitotta meg a tanácskozást. Szily ekkor rögtön fölkelt és kijelentette mély sajnálkozását, a mért előző nap szenvedélyétől elragadtatva a főispán irányában a «bakafántos» szót használta. Mire Perczel is kijelenté, hogy e nyilatkozat őt teljesen kielégiti s az ügy el van intézve, Ezzel a gyülés áttért a napirendre s folytatta tanácskozásait.

* **Az ujvidéki** *Szrbszki Národ* szerint mozgalom indult meg a szerbek között konferenczia tartása végett, melynek feladata lesz a szerb nemzeti *egyházi kongresszus* egybehivásának ügyét megbeszélni. A mozgalom élén dr. *Makszimovics* Miklós, volt országgyülési képviselő áll.

KÜLFÖLD.

— nov. 13.

Khina és Francziaország közt, mint Párisból jelentik, élénken folynak az *alkudozások* a *fegyverszünet* iránt, mely megelőzné a végleges megegyezés iránti tárgyalásokat, a melyeknek alapelvei ismeretesek. Mint mondják, Ferry miniszterelnök valószinüleg abban a helyzetben lesz, hogy a tonkingi hitel tárgyalásakor a képviselőház elé terjesztheti az *uj szerződést*, mely a tienczini szerződésnek franczia értelemben javitott kiadása lesz. Mint hiszik, a bizottság előadója a békés meg oldás elfogadását fogja jelentésében ajánlani.

Berlinben mára voltak kitüzve a *pótválasztások*, melyek közül különösen a második kerületben, hol *Virchow* és *Stöcker* közt folyik a harcz, készült nagy izgatottsággal mind a két párt. Eddigelé, mint egy táviratunk jelenti, 44 pótválasztás eredménye ismeretes. Megválasztatott: 7 konzervativpárti, 3 közép-

---

kal érzékibb és elevenebb életre. A görög ellenmondásos alapon nyugvó absztrakt tehetetlenség helyét a konkrét, életerős, tevékeny tények hatalma foglalja el. A reális élettel semmitsem törődő szofizmák trónjára a való létegyedekkel munkálkodó spekulaczió ül s megkezdi uj, soha meg nem ingatható uralkodását.

Már többször volt alkalmunk a szakirodalomban is megpróbálni e rendszer szilárdságát és erejét. Hizelgünk magunknak azzal, hogy az eddigi filozofiákkal szemben megingathatatlan. S ennek is kell maradnia. Mert ő korántsem egyoldalu, mint az eddigiek valamenynyien. Ő nem tagad meg semmit; tehát az eddigi filozófiák bármelyikének jogosult történeti voltát sem. Velök szemben ő nem is képez ellentétet, mert valamennyiöket magában foglalja. Ő benne reálisan egyesül Plato és Demokritosz, Hegel és Büchner — s általuk éppen ezért megdönthetetlen. Ő sem dönti meg azonban ugy őket, mint ezek egymást létükben megsemmisitették, hanem mint az emberi gondolkodásnak különböző s csak egyoldalu alakjait és fokozatait megvilágitja, megérzékiti és megeleveniti őket.

Messze kiható esemény lesz az majd egyszer, ha ez a filozófia jut uralomra Magyarországon!

Dr. *Simon J. S.*

AZ ÁRVA.

12 (Folytatás.)

SPANYOL REGÉNY.

Irta PEDRO DE ALARCON.

MASODIK KÖNYV.

ELŐZMÉNYEK.

9.

Hadmüveletek.

E szomoru naptól kezdve amaz eseményig, mely arra kényszeritette, hogy a várost elhagyja és nyolcz évig maradjon távol, Manuel csodálatraméltó következetességgel és jellemerővel hajtotta végre azt a tervét, melyet ott a kert-utczában gondolt ki, s melynek részleteit a jó plébánosnak elmondani fölöslegesnek tartotta.

Annál merészebb és bonyodalmasabb volt pedig ez a terv, mert három különféle eljárási módozatot tett szükségessé: a saját magával szemben, a közönség iránt, s Don Eliással és Soledaddal szemben való magaviseletet.

A mi az elsőt illeti, elhatározta, hogy dolgozni fog, pénzt keres és független állást szerez magának, nemcsak azért, hogy pártfogójának továbbra is terhére ne essék, hanem azért is, hogy imádottjának otthont adhasson; mert abban bizonyos volt, hogy Soledad szivesen fogná elhagyni Don Eliást és ebül szerzett millióit, hogy e helyett a szerelem és erény tiszta örömeit élvezze.

A Sierra, ez a kincs, mely akkor senkié sem volt, s melyre igy mindenki igényt tarthatott, volt most is az a tág mező, melyen az ifju hatalmas, óriási tevékenységet fejtett ki. De most már nem tette ki magát szükségtelen veszélyeknek s nem élvezte egyszerüen a természetbeli szabad életet, hanem nagy hasznot huzott azokból a bölcs tanitásokból, melyeket gyermekkorában atyjától kapott, valamint maga szerezte ismereteiből e csodálatos hegység titkainak és gazdagságának, mely *Andalusia anyja* nevet visel.

Oly iparágak, melyek a mórok kiüzése óta feledésbe mentek, vagy melyek III. Károly halála óta hanyatlásba sülyedtek, valamint a természetnek mindennemü kizsákmányolása s egyéb dolgok, melyek csak a legujabb időkben vonták ismét magokra a figyelmet — ezek képezték Manuel bámulatos leleményességének és óriási munkaerejének czélját.

Minden segitség nélkül — hogy titkait el ne kelljen árulnia — volt növény-gyüjtő, vadász (a prémek végett) ritka és drága fanemek, ritka kigyók és kövek gyüjtője, meg arany-mosó.

Kivált az utóbb emlitett három foglalkozással keresett sok pénzt. Az arany jelentékeny mennyiségben fordul elő egy folyó homokjában, mely a Sierra magaslatairól rohan alá, s ha ez az aranybőség a vidéket uj Peruvá nem tette, ennek oka az, hogy a homok kimeritése és mosása olyan hosszadalmas és fáradságos munka, hogy egy ember tizenkét órai munka alatt alig hoz össze annyi aranyat, hogy vele a mindennapi kenyerét megfizesse.

A mi a köveket (például a jáspist, szerpentint) illeti, ezek szabadon hevernek ugyan az örök hó környezte szakadékokban, de olyan nehéz és veszedelmes hozzájok jutni, hogy az emberek csak ritkán s csakis drága templomok diszitése végett vetették magokat alá e fáradalmaknak.

De mit bántottak ezek a nehézségek olyan természetet, a milyen a Manuelé volt? Hol volt még együtt annyi természetes ész, annyi testi erő, annyi ügyesség és annyira rendületlen kitartás? Ki ismerte ugy a Sierrát? Ki volt ugy hozzászokva éles levegőjéhez, ugy beavatva utvesztőinek titkába? Ki volt annyira képes, fáradság nélkül kapaszkodni fel csucsaira és ereszkedni le mélységeibe.

Elvezette medreikből a patakokat, épitett gátakat és csatornákat, süritette mosás által az arany-porszemeket, mint Kaliforniában mai nap szokták s szerzett össze ily módon némely héten tizenöt nehezék aranyat is.

Hogy a jáspisokat és szerpentineket törés nélkül juttassa le a hegy tövébe, füvel és galylyal kötözte körül a nagy köveket s igy zuditotta le az olvadó hó uttalan menedékein. Maga pedig ezer veszedelem közt ugrott utána e mesterséges görgetegnek, mialatt a sulyos teher sziklárol sziklára zuhant s a lecsurgó hóviz patakja zuhataggá látszott változni.

Végre, hogy hozzájuthasson a legdrágább orvosi füvekhez, vagy a különben csak északi tájakon otthonos állatokhoz, melyeknek prémjét a legdrágábban fizetik meg, s hogy megszerezhessen egyéb dolgokat is, a mit ez a kiváltságos táj termel (mert egyszerre uralkodik itt mind a négy évszak, s ép ugy megterem az izlandi zuzmó, mint az indigo, a fenyő, mint a czukornád, az üröm, mint a kávé) hihetetlen fáradalmakat kellett kiállania.

Egyszer az örökös hó magaslatain kellett éjszakáznia, mással a soha nem látott mocsarakhoz lemásznia, bérczeket járnia, szóval valóságos Herkulessé lennie.

Mikor ötnapi nehéz munkáját elvégezte, minden pénteken elment valamelyik közel eső tengeri kikötőbe s ott eladott mindent, a mit maga elvihetett, vagy pedig leszállittatta a völgyből a fát, szerpentint, jáspist, a mit előbb egy könnyen hozzáférhető, alacsonyabb pontra hordott volt össze.

Szombaton reggel aztán takaros összeggel tért vissza szülővárosába.

A pénzt három egyenlő részre osztotta. Az egyiket odaadta a gazdasszonynak, hogy szép, habár csak polgári ruhát vásárolgasson neki; a másikat Don Trinidadnak adta, hogy fedezze belőle az ő tartását (mert most már eleséget vitt magával a Sierrába) meg a Földtekés Jézuska ruházatának és oltárának költségeit. A harmadik részt magának tartotta, hogy lassankint egy kis kincset gyüjtsön össze.

Két kincse gyült ily módon egyszerre, mert a derék pap a neki átadott pénzt eltette a Manuel számára, s a Jézuska költségeit saját zsebéből fedezte.

A városban hétfőig maradt, elegánsul öltözködött s játszotta azt a szerepet, melyre magát a közönséggel szemben elhatározta. Ez abban állott, hogy mint Don Trinidad Muleynek mondta volt, igazságot tegyen, azt akarva vele elérni, hogy lassankint kivivja polgártársainak — nem részvétét és szeretetét, mert az már megvolt — hanem becsülését, tiszteletét, engedelmességét, sőt (jó értelemben véve) félelmét is, hogy azzá lehessen, a mivé csakhamar lett is: ura, királya, diktátora a városnak.

Az igazság valóban az egyetlen eszköz volt Manuelnek arra, hogy ezt az állást kivivja, de az az igazság, mely erőre támaszkodott, a mely elől senki sem menekedhetett, s a mely ellen senki sem fölebbezhetett. Ennek az igazságnak a gyakorlása Manuel személyes tekintélyén alapult s tetszését és beleegyezését nyerte meg a közvéleménynek.

Hogy világosabban és egyszerübben szóljunk: Manuel három éven át a hétnek két utolsó napját arra használta föl, hogy hirhedt vasgyurókat tekintélyöktől megfoszszon, zsarnokokat elnyomjon, a gyöngéket, ha igazuk volt, az erősek ellen védelmezze, a törvény uralmát megszilárditsa ott, a hol szolgái alkalmazni nem akarták vagy nem tudták, és minden visszaélést, minden igaztalanságot, minden erőszakoskodást megszüntessen.

Fölkereste a város legerősebb és legismertebb verekedőit legyőzöttjeik és bámulóik udvaronczserege közepett, szemökre hányta izgágaságaikat és gaztetteiket s tudtokra adta, hogy ezeket nem fogja többé türni.

S e mellett mindig fegyvertelenül járt s ha valaki tőrrel akart is rátámadni, mit ér a tőr egy oroszlánnal szemben s mit bánja az oroszlán azt a kis darab vasat, a mit az ember a kezében tart.

Manuel villámgyorsasággal vette magát az ilyen ellenfélre s vágta földhöz már ugrásának erejénél fogva is, azután megragadta harapófogó-kezével az alattomos ember karját s ketté törte, mintha nádból lett volna.

Azután pedig a többiek ellen fordult — de ezek már ekkorra az ő hivei lettek s tapsoltak neki, mig az elesettet, ki az imént még rettegésök tárgya volt, szidalmakkal halmozták el.

Ily módon a vakmerő ifju a városnak csaknem összes verekedőit alattvalóivá tette. A hol veszekedés, zavargás fordult elő, a mint oda érkezett, ő lett a biró. Szemének egy tekintete, ajkának egy alig kimondott szava elegendő volt ahhoz, hogy a félénkek nyugodtan, a bátrak vitézül álljanak odább.

S mivel ezen kivül a pőröket gyakran a saját zsebéből intézte el s pótolta az esetleges károkat, sőt abban az önmegtagadásban, melylyel a szegényeket gyámolitotta s szerencsétlenségökben és fájdalmaikban osztozott, csaknem elérte Don Trinidad Muleyt is; mivel tüzvész, ragály, árviz idején nem egynek mentette meg az életét: uralmát lealázó helyett mindenki kellemesnek és igazságosnak érezte s tisztelte.

Minderre pedig különféle okok müködtek közre. Nemes származása, hőslelkü apjának emlékezete, saját szerencsétlensége, különcz életmódja, a Földtekés gyermek Jézussal való azonositása, hallgatagsága és korai szigorusága, büszke udvariassága a jóravalókkal szemben, szépsége, elegáns ruházata, a kedvező vélemény, melyet az olyan népszerü pártfogó, mint Don Trinidad, felőle kelthetett, minden büntől való mentessége, az a gondolat, hogy Soledad szereti, s végre még az a sejtelem is, hogy valamikor meg fogja fenyiteni Kaifást telhetetlen pénzszomjának oly nagyszámu áldozataiért — mindez hozzájárult ahhoz, hogy nagygyá legyen a nép szemében, tekintélye öregbedjék, s egyikévé legyen azoknak, a kikről meséket mondanak és románczokat költenek.

Ez a félvad valóban sok meseszerü és szokatlan, ha nem is emberfölötti tulajdonnal volt felruházva.

A hősi lélek, melyet atyjától örökölt, tudományos nevelés hiján müveletlen maradt ugyan, de a magány, a fájdalom, a természet szemlélete és a rajongó némaságban töltött három év vallásossága által megtisztult.

Folyvást abban a két szentegyházban (a templomban és a Sierrában) eszmélkedésbe és hallgatásba merülve, hol árvasága keservének, hol a családjának hóhérja iránt való gyülöletnek, hol Soledad iránt való szerelmének, hol pedig mind a három érzelemnek egyszerre engedve magát át: ugyszólván teljes ismeretére jutott lelke erőinek és senki sem csodálhatta, hogy bár még olyan fiatal volt, mindeneken uralkodott.

Ugy volt, mint Jákob az angyallal való viaskodása után.

Végre Manuelnek még az a szerencse is jutott osztályrészeül, hogy tizenkilencz éves korában olyan óriás tettet vitt végbe, mely minden előbbi tetténél jobban dicsőité a babonás néphitben.

Történt ugyanis (s ezzel bezárjuk Manuel tetteinek végtelen sorozatát) hogy az 1831-iki igen szigoru télen egy roppant medve tévedt Asturia hegy-

párti, 3 birodalompárti, 6 nemzeti szabadelvü, 14 szabadelvü, 8 szoczialista, 2 néppárti és egy dán.

Mint *Tangerből* a Havas-ügynökségnek tegnapról jelentik: a *marokkói* szultán a fogságba vetett algiriaiakat szabadon bocsátotta. A franczia követ erélyesen sürgeti az elégtételt a legutóbbi merényletekért s a szultán nem térhet ki tovább a felelősség elől.

A pápa legujabb allokucziója.

A november 10-iki konzisztoriumban a következő allokucziót tartotta a pápa:

Tisztelendő testvérek!

Mily erősen tombol a vihar az egyház ellen, mily sulyosak és nagyok a lélek aggodalmai, melyeket különösen mi érzünk a kik a kormányt vezetjük, azt senki sem tudja jobban, mint ti, kik hivatástoknál fogva a keresztyén állam kormányzatában tanácscsal és segedelemmel szolgáltok nekünk s velünk együtt sokszor vagytok szorongattatások között. Miután ösmert köriratunkban nyiltan kitártuk a titkos társulatok terveit és fondorlatait, a miképen azt tisztünk kötelmei s a közjó érdeke kivánta, elleneink régi gyülölsége ujból még hevesebben kigyuladni látszik, ugy hogy félő, még sulyosabb küzdelmek napjai fognak bekövetkezni. Mindazáltal bármi veszedelmeket támaszszon is föl az ellenséges hatalom, bizton nézünk eléje, mert a mindenható isten oltalma és védelme alatt vagyunk, a ki egyházának megadta azt a kegyelmet, hogy az ő segitségével minden időkben győzelmes legyen, sőt magában a harczban gyarapodásának forrásait találja föl. Ha ezt az egyház alapittatása óta lefolyt évszázadok nem bizonyitanák is, eléggé bizonyitnák azok által, a miket mi magunk saját korunkban oly nyilvánvalóan látunk. S valósággal az egyház ama szörnyü harczban, mely a katholikus név ellen kitört, rettenthetetlenül áll; s az a legszebb győzelem, hogy az erkölcsök és eszmék annyira elterjedt megromlásának közepette, midőn a keresztyén hit mindennemü veszedelmekkel fenyegettetik, még is gyakorta kiváló erényeknek bizonyitékai merülnek föl s egyetértésnek, szeretetnek s rettenthetetlenségnek példái ismétlődnek a keresztyén nép között.

Ép ebben az időben látjuk, hogy isten kegyelméből uj és messze földrészek nyilnak meg Krisztus evangéliumának. A katholikus név virágzik Amerikában s ép e hóban fognak az Egyesült-Államok püspökei konziliumot tartani s ott az egyházi fegyelem rendszerü gyakorlata iránt közösen határozni. Virágzik és terjed Ausztráliában, az indusoknál és a Kelet minden részein, ugy hogy a keresztyéneknek majdnem naponkint növekvő száma folyvást apostoli vikáriusok kinevezését teszi szükségessé.

A mi Afrikát illeti, annak nagyrésze eddig ugyan nem részes még a keresztyén bölcseségben s nagy barbárságba van sülyedve, de mi mindazáltal örvendünk, s bizunk a jövendőben, mert a tenger éjszaki partjain a keresztyén intézményeket eléggé ápolva látjuk. E részben különösen kiemelendők egy férfiu érdemei a ti fényes kollegiumotokból, a ki az afrikai népek javán buzgólkodva, kitartással és fáradozással kevés évek alatt sok és jeles érdeményt ért el. Miért is mi e vidékek java iránt a legmelegebb érdeket tápláljuk s mig Európában ép e napokban a kereskedelemnek és czivilizácziónak Afrika partjain való terjesztéséről folyik a tanácskozás, mi még üdvösebb szándékkal az evangélium világát akarjuk ez országokban terjeszteni és oltalmazni s gondolataink első sorban egy város felé fordulnak, mely ma már alig város ugyan, de egy gazdag és uralkodó város emlékezetét őrzi. Karthagót értjük, melyet, ha az utódok állandóan megcsodálnak azért, mert egykor sok dologra nézve békében és háboruban, mint a római nagyság vetélytársa Afrika élén állott, a keresztyének dicsereteiért még sokkal inkább csodálatra érdemes. Valósággal, mint mindeneknek tudva van, e város a keresztyén vallást, mely Rómából árad hozzá, korán fölvette, oly hiven megőrizte, hogy annyi szent férfiu és martyr támadt benne, a mennyi igen kevés városban. Karthagó püspökének legrégibb időktől fogva privilegiumuk volt egész Afrika fölött primási hatalmat gyakorolni. Bár később barbárok sürü becsapásai folytán az összes vallásos és polgári kincsek elpusztultak s maga a város rommá lett, régi érdemeinek hire mindazáltal megmaradt, nevezetesen mint érseki székhelyé, mely a nagy szent Cyprian bölcsesége és erénye által megszenteltetett s ezentul néhány évvel később vértanuságával megnemesittetett. Mi tehát e gondolatokból kiindulva s Afrika keresztyénei iránt való atyai jóindulatunktól ösztönözve, s mert igen óhajtjuk, hogy ott a keresztyén ügyek igazgatása mindjobban megerősödjék, elérkezettnek látjuk az időt, hogy Karthagó városa a mi tekintélyünk erejénél fogva ismét megnyerje az érseki székhely diszét; a miért is elrendeltük, hogy nektek tisztelendő testvérek erre vonatkozó apostoli iratunk másolata legközelebb átadassék.

Nem kételkedünk, hogy ti az egyház java iránt való kiváló buzgalmatokban örömmel fogjátok üdvözölni, hogy ama régi érseki szék ismét életre támasztatott. Hasonlóképen meg vagyunk győződve, hogy ugyanily örömmel fogadjátok amaz elhatározásunkat is, melylyel érdemes kollegiumotokat oly férfiakkal egészitjük ki, kik az egyház körül érdemeket szereztek, s kiket tudomány, erények, tapasztalataik és viselt hivatalaik kiválóan ajánlanak. Ezek: Laurenci Károly amátai czimzetes püspök és a szent római és általános inkvizició ülnöke, a kit mi 1880. decz. 13-án tartott konzisztóriumban biboros pappá neveztünk ki s ma azzá nyilvánitunk; Celesia Michelangelo palermoi érsek a szent Benedek rendjéből; Monescillo y Viso Antal, valenciai érsek; Massaia Vilmos, stauropolisi czimzetes érsek; Ganglbauer Cölestin bécsi érsek a szent Benedek rendjéből; Gonzales y Dias Zefirin sevillai érsek a dominikánusok rendjéből: Merosi Gori Carmen, a szent konzisztoriális kongregáczió és a szent kollégium titkára; Masotti Ignácz, a püspökök szent kongregácziójának titkára, Verga Izidor, a szent zsinat-kongregáczió titkára.

Mint vélekedtek ez iránt?

A mindenható isten és szent Péter és Pál apostolok hatalmánál fogva és a saját hatalmunknál fogva a szent római egyház bibornok-papjaivá tehát kinevezzük és kinyilvánitjuk Celesia Michelangelot, Monescillo y Viso Antalt, Massaia Vilmost, Ganglbauer Coelestint és Gonsales y Dias Zefirint; továbbá bibornok-diakonusokká Merosi Gori Carment, Masotti Ignáczot és Verga Izidort. A szükséges és alkalmas fentartásokkal, kikötésekkel és záradékokkal. Az atyának és fiunak és szentlélek istennek nevében. Amen.

A lord-mayor lakomája.

London, nov. 11.

Az uj lord-mayor installácziója alkalmából tegnap este volt a Guild-hall-ban a szokásos lakoma, melyen Gladstone kivételével résztvettek az összes miniszterek, a birák, a diplomácziai testület tagjai közül többen s ezeken kivül megjelent vagy ezer vendég. Az első felköszöntők a királynét, a walesi herczeget és herczegnőt, meg a királyi család többi tagját éltették. Ürítettek poharat a hadsereg és a hajóhad jóvoltára is. A hadsereg nevében lord *Hartington* hadügyminiszter mondott köszönetet s fölemlité, hogy a brit haderő a lefolyt évben 4—5000 emberrel izmosodott, mig a tartalék 5—6000 fővel szaporodott. A nilusi expedicziót illetőleg kifejezte ama reményét, hogy a brit katonaság nem lesz kénytelen hadat viselni az arabs törzsek ellen. A tengernagyi hivatal főnöke lord *Northbrook*, ki a flottáról való megemlékezést köszönte meg, nagy tetszés közt jelenté ki, hogy a kormány minden áron fentartja a hajóhad tulsulyát, melytől a brit birodalom jólléte, biztossága és ereje függ. Arra a toasztra, mely az idegen országok képviselőit éltette, Románia követe válaszolt franczia nyelven. A *lord-mayor* hizelgő szavakkal köszöntötte fel lord Granvillet, meg a többi minisztert s egyuttal sajnálkozását nyilvánitá a kormányelnök távolléte miatt.

Lord *Granville*, a lord-mayor toasztjára felelve, hosszabb beszédet mondott, s kiterjeszkedett a külügyi politikának mindama kérdéseire, melyek a közvéleményt foglalkoztatják. A külügyminiszter mindenekelőtt a *franczia-khinai viszályról* emlékezett meg. Nagy nyomatékkal czáfolta meg némely franczia lapoknak azt az állitását, hogy a brit kormány a Khinával való ellenségeskedést óhajtja, hogy összetüzhessen Francziaországgal. Ez lenne Anglia részéről a lehető leghamisabb politika. Angliának érdekében van, hogy legközvetlenebb szomszédja, Francziaország, virágzó s nyugodalmas helyzetben legyen.

Francziaország és Khina — folytatá a szóló — nagyon jól tudják, hogy Angolország jó szolgálatai mindkét félnek rendelkezésére állanak, ha netalán rászorulnának. Mindkét ország hajlandó volt e jó szolgálatokat fölhasználni, de fájdalom nem egyszerre. *Óhajtjuk, hogy az ellenségeskedések most már véget érjenek.* Azt hiszszük, hogy ezek terhére vannak Francziaországnak s tele nagy veszedelemmel a khinai birodalomra nézve. De veszélyeztetik a semleges államok kereskedelmi érdekeit is. Örömünkre szolgálna, ha Francziaország és Khina a maguk jóvoltából békés megoldásra jutnának, vagy ha az Egyesült-Államok, Németország, vagy más, a khinai birodalom roppant kereskedelmében kevésbbé érdekelt ország fölajánlaná közbenjárását a béke érdekében. Magunk is örömest lennénk békeszerzők, ha *mindkét* fél kivánná a s jól megszabott béketöltételekre nézve meg tudna egyezni. Áttérve az *egyiptomi* kérdésre, kifejezést adott a miniszter ama meggyőződésének, hogy lord Wolseley sikerre fog jutni nilusi expedicziójával s megszabaditva személyes barátját, Gordon tábornokot derék legénységével együtt, Szudánban rendes kormányzatot fog teremteni és hátrahagyni. «Egyiptom kormányzata miatt gyakran ócsárolnak bennünket, de a legutóbb hozzám jutott informácziók szerint a reform munkája lassan, de biztosan halad ott előre s Egyiptomban talán gyorsabban létesülnek a reformok, mint idehaza. Az egyiptomi kérdések közt kétségkivül Egyiptom pénzügyei a legnehezebbek és legfontosabbak. Az angol tekintélyek által kidolgozott és a konferenczia elé terjesztett expozénak több lényeges pontja ellen kifogást tett Francziaország képviselője, s igy az én legnagyobb sajnálatomra nem volt módjában Európának, hogy kielégitő határozatot hozzon. Erre aztán rászánta magát a kormány lord Northbrook missziójára. Kiküldte a lordot, hogy az egyiptomi dolgokat előitélet nélkül és becsületesen megvizsgálja. Hogy miképp oldotta meg nehéz feladatát, arról minden egyes miniszter külön kapott jelentést; de az összes kabinet még nem láthatta lord Northbrook előterjesztését s igy nem tehetek nyilatkozatot e tárgyról.»

A külügyminiszter ezután Angliának a különböző államokkal való *kereskedelmi viszonyairól* beszélt. Francziaországban, noha rendes kereskedelmi szerződés nem jöhetett létre, a lehető legnagyobb kedvezményekben részesül Anglia. Nem a brit kormányon mult, hogy eddig Spanyolországgal sem köthetett kereskedelmi szerződést. Alapnélkül való az a hir, hogy a Törökországgal folytatott tanácskozások megakadtak volna. Igen értékes kereskedelmi szerződéseket kötött Anglia Olaszországgal és Koreával.

A *Kongó-konferencziáról* ekként nyilatkozott lord Granville:

«Nagy örömmel ismétlem itt, a mit mr. Gladstone más helyen nyomatékosan konstatált s a mi kétségkivül elnyeri az önök föltétlen jóváhagyását, nevezetesen, hogy Anglia a legkevésbbé sem féltékeny a német gyarmatositó törekvésekre, kivált ha Németország szem előtt tartja a hajózási és kereskedelmi szabadságnak amaz elveit, melyeknek követésével Anglia, a világ legszebb gyarmatainak birtokosa, el tudta kerülni más országok féltékenységét. Nem vonom kétségbe, hogy e kérdést a berlini konferenczián teljesen kielégitő módon fogjuk megoldani. Készséggel hozzájárultunk ahhoz, a mi tényleg egy tőlünk származó javaslaton alapszik s örömmel látjuk, hogy Németország egyetért velünk s még inkább örvendünk azon, hogy Francziaország is csatlakozott a német kormány nézeteihez.»

A külügyminiszter megemlékezett ama differencziákról is, melyek a parliament két háza közt a *reform-kérdés* ügyében felmerültek. Ajánlotta az ellenzéknek, hogy az általa kivánt elvekre nézve egyezzék meg a kormánynyal, s ha ez megtörtént, okvetetlenül lehetségessé válik hogy alapelvek feláldozása nélkül olyan változások létesüljenek a választó-kerületek beosztásában, melyek az ellenzék és a kormány tervezeteit egybehangzókká tehetik.

A mostani és a visszalépett lord-mayor re, a birákra, a parliament két házára és az idegen vendégekre mondott felköszöntők rekesztették be a gazdag lakomát.

Gordon elfogatása.

A Nordd. Allg. Ztg. egy kairói levelet közül, mely reprodukálja a «Bosphore Egyptienne» tudósitását Gordon elfogatásáról. E tudósitás igy szól:

Két hó óta Gordon teljesen be volt zárva Khartumba; az élelem s a munició fogyatékán kezdett lenni. A muzulmán helyőrség, törökök, egyiptomiak és feketék kezdett elégedetlenkedni, ugy hogy több kihágást a fegyelem ellen sulyosan meg kellett fenyiteni. A helyőrség tisztjei odamentek a válihoz s feltárták előtte a helyzetet. «Hivek maradtunk, — tették hozzá, — mert ön mindig azzal biztatott, hogy az angol hadsereg segitségünkre jön. Hol marad hát? Mi és embereink el vagyunk csüggedve.» Gordon igy válaszolt: «Az angolok bizonynyal eljönnek segitségünkre, ha ti nem akarjátok bevárni, Berberben kell fölkeresnünk őket, a hova már elérkeztek.» A tisztek távoztak Gordontól s biztositák őt engedelmességükről, kijelentvén, hogy készek őt Berberbe követni; egyben azonban sietséget követeltek, mert különben e csapatok ellen fognak szegülni.

Gordon tisztjeinek, különösen Stewart ezredesnek rögtön parancsot adott, hogy az elvonulást készitsék elő. Stewart azonnal a munkához látott s annyi csónakot szedett össze, a mennyi csak kapható volt. Az európaiak felszólittattak, hogy legyenek készen a költözésre.

Eközben az egyiptomi hadsereg szökések folytán napról-napra gyérült. Mikor végül az elköltözés pillanata megjött, mindössze 2000 ember volt együtt, ezek közt katonák nejestől, európai és szyriai kereskedők feleségestől, a konzulok és hivatalnokok, Gordon pasa táborkara. Mindezek a gőzösök által vontatott csónakokban helyezkedtek el.

Szomoru odisszea volt ez! Ismét szárazra szállni lehetetlen volt, lázadó csapatok nyugtalanitották a menetet, melyek gyilkos tüzelést vittek végbe. Oly helyeken, a hol a cklus keskenyebbre szorul, nyilak zápora hullott a szerencsétlen menekvőkre. Shendy előtt elhaladva, a máhdi ágyuinak lövéskörébe jutottak; több bárka elsülyedt s a veszedelem oly nagy volt, hogy Gordonnak lehetetlen volt a szerencsétlen fulladozók segitségére mennie.

A nyomoruságnak, a kétségbeesésnek jelenetei napról-napra ismétlődtek. A folyam sodró helyein, a vizeséseken átkelve, nehány csónak mindig elmaradt. Azok, a kik nem fultak ott, elestek az inzurgensek lövései alatt, vagy foglyokká lettek. A menekvőknek legalább fele elpusztult, midőn Gordon Berberbe érkezett. Ott aztán rettenetes volt a *vérfürdő*.

A fölkelők, a kiknek nehány kitünően szolgált ágyujok volt, az összes csónakokat szétlődözték s egy gőzöst hatalmukba keritettek. Berbert csak egyetlen gőzös haladhatta el, az, melyen Stewart volt.

Gordon kényszerülve volt, hogy egyetlen csónakkal visszafelé próbáljon menekülést.

Mikor Stewart Meravinál kikötött, mellén több nyil- és lándzsa-seb volt, s bal melle felső részén meg is lőtték. Stewartnak és kisérőinek szerencsétlen vége ösmeretes.

A mi a vakmerő Gordont illeti, ő Berberből Khartum irányában a távozott; a fölkelők egy gőzöse azonban Shendynél csónokjait utólérte. *Gordonnak meg kelle magát adnia; a mahdi elé vitték s mint foglyot ott tartották.*

Eddig a «Bosphore Egyptienne» tudósitása, melyet a berlini kormánylap levelezője valónak tart, hozzátévén, hogy a mahdi, röviddel Gordon elfogatása után, bevonult Khartumba.

"EGYETÉRTÉS"

November hó 16-ikától kezdve uj előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

*Lapunk **mindennap**, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.*

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az **«Ország-Világ»** czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett **8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért** kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— nov. 13.

— ***Személyi hirek.*** *Mária Valéria* főherczegnő kiséretével ma délelőtt 10 óra 30 perczkor külön udvari vonaton Budapestről Gödöllőre utazott. — *A romániai uralkodópár* Bratiano miniszter kiséretében, ki ő felségeik fogadására az ország határára ment, tegnap esti 7 órakor Bukarestbe érkeztek. — *Viktória* angol királynő e hó 28-án udvarával Windsorba költözik s onnan három hét mulva Wight szigetére, az osbornei kastélyba megy s mint mindig, itt tölti a karácsonyt. — *A walesi herczeg* e hó 9-én töltötte be 43-ik életévét; születésnapját Londonban fényesen megünnepelték. — Gróf *Károlyi Alajos* londoni osztrák-magyar nagykövet, Stomfa földesura, az ottani tüzoltó-egylet javára 200 frtos alapitványt tett. — Báró *Vay Miklós* koronaőr Golopról Budapestre érkezett. — *Jankovich Gyula* ujonnan kinevezett kuriai biró ma délelőtt tette le a hivatali esküt a kuria plenuma előtt, Perczel Béla kuriai másodelnök kezeibe. — *Máriássy János* altábornagy e hó 10-én M.-Szigeten volt és vizsgálatot tartott a honvédujonczok fölött. Ugyanott időzött a napokban *Bourcy* vezérőrnagy és *Szánky* Nándor honvédezredes is. — *Dr. Holub* osztrák Afrika-utazó legutóbb Boshof oranje-köztársaságbeli helyről irt levelet, panaszkodva, hogy az időjárás nem kedvez tudományos gyüjtéseinek. — *Eugénia* excsászárnénak az angol arisztokráczia nagydiszü kötetben adta át azok névsorát, a kik a Zuluföldön elesett Napoleon herczeg szobrára adakoztak. — *Brehm Alfrédről*, a hirneves természettudósról Lipcséből az a megdöbbentő hir érkezik, hogy Gera mellett falusi jószágán reménytelen állapotban fekszik; teljesen megvakult és vesesorvadásban szenved, mely baját Amerikából hozta magával. — Gróf *Széchenyi Imre* berlini osztrák-magyar nagykövet Horpácsról ma Bécsbe érkezett s este Berlinbe utazott.

— **A király** ma d. e. 10 órakor *nyilvános kihallgatást* adott a budai várpalotában. A kihallgatásban mintegy hatvanan vettek részt, többek közt: Szlávy József koronaőr, Angelics Germán szerb patriarcha, karlóczai érsek, Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkár, Lenzenheimi báró Wanka altábornagy, a katonai földrajzi intézet igazgatója, Wischnich nyug. altábornagy, Musulin Emil altáb., a 7. honvédker. parancsnoka, dr. Demel lovag stájerországi tartományfőnökhelyettes, Helfensteini Milde Hugo vezérőrnagy a 49. gyalog dandár parancsnoka, Thex Péter vezérőrnagy, a cs. k. 1. arciere testőrség háznagya és házparancsnoka, pakósi Paxy Károly vezérőrnagy, a 82. m. k. honvéd gyalogdandár parancsnoka, Köhler Miksa vezérőrnagy a prágai landwehrparancsnokságnál, Weickard Ferencz vezérőrnagy, a 31. gy.-hadosztály parancsnoka, Ljubinkovics Áron ezredes, a m. kir. horvát-szlavon csendőrség parancsnoka, Dittrich József ezredes a közös hadügyminiszterium X. oszt. főnöke, Scharnecki lovag Plentzner Gusztáv ezredes, a 7. hadtest vezérkari főnöke, vecseglői Stoffer József ezredes, budapesti honvédtérparancsnok, Weinzierl Ernő honvédezredes hadbiró, a magyar királyi honvéd főtörvényszék rendes előadója, Malczynszki püspök, dr. Szely Lajos győri székesegyházi kanonok s papnöveldei igazgató, Fluck Gusztáv nyug. min. tanácsos, Schiessl lovag követségi tanácsos, Blum lovag követségi titkár, Lőwy főrabbi, Maláth sorhajózászlós, cs. kir. kamarás, Pollak H. D. bécsi nagykereskedő, a kolumbiai egyesült államok bécsi főkonzula, Borbély Lajos a rima-murány-salgótarjáni részvénytársaság müszaki igazgatója, Pfriemer udvari borszállitó s végre a pozsonyi izraelita hitközség elnökségének tagjai, kik a szokásos Mártonnapi ludat adták át a királynak; a rabbinus, a szokásos engedelemkérés után, föltett kalappal áldó imádságot mondott. A kihallgatás tizenkettedfél órakor ért véget. — A nyilvános audienczia után a *horvát tartománygyülés feliratvivő küldöttségét* fogadta a király külön kihallgatáson. Előbb gróf Khuen Hédervári bán volt ő felségénél pár perczig, aztán a küldöttség: Hrvat Mirko elnök és dr. Gyurgyevics Vaso lépett be a terembe s átadták ő felségének a horvát tartománygyülés feliratát. Az elnökök frakkot és fehér nyakkendőt viseltek s a királyi kihallgatás után a a miniszterelnöknél akartak látogatást tenni, de nem találták otthon; aztán több miniszternél tisztelegtek. — A király ő felsége *jövő csütörtökön*, e hó 20-án a budai várban ismét *nyilvános kihallgatást* fog adni, melyre előjegyzéseket a kabinet irodában (budai kir. várlak) lehet tétetni.

— **Udvari ebéd.** A budai királyi várban ma délután öt órakor volt az első udvari ebéd a *delegácziók* tiszteletére. A meghivott kilenczven vendég közül nyolczvanöt jelent meg a hétszáz gyertyával világitott nagy fehér teremben, mely ez alkalomra pompásan volt diszitve. A felvonuló delegátusokat, kik közül elsőnek Éber Nándor érkezett harmadmagával, nagyszámu közönség nézte. A király vendégei jobbára fényes ruhákban mentek az udvari ebédre. A patkóalaku nagy asztal körül helyet foglaltak: gr. Kálnoky Dénes külügyminiszter, gróf Byland-Rheidt közös hadügyminiszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, gr. Taaffe osztrák miniszterelnök, Tisza Kálmán magyar miniszterelnök, gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter, dr. Smolka az osztrák delegáczió elnöke, báró Ceschi Alajos alelnök, továbbá az osztrák delegátusok közül herczeg Windisch-Graetz Alfred, herczeg Czartoryski, Konstantin, Latour altábornagy, gróf Hohenwart Károly, Moser bankkormányzó, gróf Falkenhayn Ferencz, gróf Dubsky, gróf Seilern Károly, herczeg Lichtenstein Rudolf ezredes, gróf Herberstein Zsigmond, Adamek Károly, gróf Bugnoy Károly, lovag Czarkovsky Alfons, dr. Czerkavsky, dr. Dostal K., Gögl János, dr. lovag Grigorcia Miklós, báró Hippoliti Alajos, Jaworski Appolin lovag, Karl S. apát, Lienbacher György, dr. Mattus K., dr. Millevoi Péter, Ofner János, Posch Alajos, dr. Rieger Ferencz, báró Scrinzi, dr. Valussi Jenő; továbbá gróf Tisza Lajos a magyar delegáczió elnöke, s az alelnök Szlávy József koronaőr; a magyar delegáczió tagjai közül: gróf Zichy Ferencz, gróf Andrássy Gyula, gróf Szapáry Géza udvarmester, Angyelics German patriarcha, gróf Karácsoni Guidó, báró Nyáry Jenő, Rakovszky István, Andaházy Pál, Bárczay Ödön, Bausznern Guidó, gróf Andrássy Tivadar, Jókai Mór, Láng Lajos, Wahrmann Mór, Boross Bálint, gróf Dessewffy Aurél, Éber Nándor, gróf Festetich Andor, Gyurkovich György, Hegedüs Sándor, báró Mesznil Viktor, báró Perényi Péter, báró Rudnyánszky József, Szerb György, Sváb Károly, Szilágyi Virgil, Zichy Ágoston gróf, továbbá báró Mondel és b. Popp főhadsegédek, Szögyény külügyminosztályfőnök, báró Teschenberg követ, Mérey pénzügyminiszteri osztályfőnök, Lambert tábornoki hadbiztos, báró Sterneck altengernagy, Schaffer ellentengernagy, Tóth Vilmos a közös főszámvevőszék elnöke, Szentgyörgyi udvari tanácsos, Rohrscheidt sorhajókapitány, Semsey sorhajókapitány, Biegler vezérőrnagy, Dell' Adami sorhajóhadnagy, gróf Christalnigg és báró Fliessen szárnysegédek, Pápay Sándor alezredes, Pápay István udvari tanácsos, gróf Kinsky Farkas főkonyhamester, a parancsőrtiszt és az őrparancsnok. Az asztalfőn király ő felsége ült, jobbján dr. *Smolka* Ferencz az osztr. delegáczió elnöke, balján pedig gr. *Tisza* Lajos, a magyar delegáczió elnöke. Az étkek sora a következő volt: Huitres d' Ostende. Potage à la Reine Margot. Petites darioles à la Joinville. Fogas, sauce bearnaise. Pièce et filet de boeuf. Salmis de bécassés. Chaud froid de foies gras à la vernon. Sorbet. Chapon de Styrie, salade, compote. Petits pois verts garnis d' artichauts. Charlotte Alexandra. Fromages. Glaces aux fruits et au caramel. Dessert. Old Sherry. Saint Julien. 1868. Rizling. Veuve Cliquot. Tokaji. Crème de Cacao et de curaçao. Mocca. Az ebéd után ő felsége ötnegyed óra hosszáig cerclet tartott. A király igen jó hangulatban volt és leginkább a delegácziók működéséről kérdezősködött azoktól, a kikkel beszélgetésbe bocsátkozott. A magyar delegátusok jobbára diszmagyarba voltak öltözve, csak itt-ott tünt fel egy-egy katonai egyenruha. Ő felségének a delegátusokhoz intézett megszólitásaiból kitünt, hogy mennyire érdeklődik a delegácziók működése iránt. Legelső sorban *Tisza* Kálmán miniszterelnököt szólitotta meg, s hosszasan beszélgetett vele, majd *Tisza* Lajossal, a magyar delegáczió elnökével ereszkedett beszélgetésbe s kérdezősködött tőle a magyar delegáczió működéséről, azután dr. *Smolka* Ferenczet, az osztrák delegáczió elnökét szólitotta meg, az osztrák delegáczió magatartása felől tudakozódva. Mindkét elnökkel szemben azon való örömét fejezte ki, hogy a delegácziók oly gyorsan tárgyalják le az eléjük terjesztett tárgyakat. A király ő felsége ezután *Taaffe* gróf osztrák miniszterelnököt szólitotta meg s Ausztria viszonyairól kérdezősködött, majd *Rieger*, *Hippoliti* és *Falkenhayn* osztrák delegátusokhoz intézett kérdéseket; *Mühlberg*, *Ceschi* delegátusoktól az osztrák viszonyokat tudakolta. *Andrássy* Gyula gróffal hosszasabban beszélgetett s a külügyi viszonyok felől hallgatta meg a volt külügyminiszter nézeteit, *Zichy* Ferencz gróffal az osztrák magyar Lloyd-társaság viszonyairól, a keleti vasutcsatlakozásokról, és különösen Hirsch báró vállalatairól társalgott; feltünt, hogy mikor Zichy gróf a Lloyd-társulatról nyilatkozott, ő felsége kedvetlenül rázta fejét. Ezután a király *Angyelics* patriarkhához fordult, s azt kérdezte tőle, hogy ő-e az egyetlen ó-hitü főpap a delegáczióban? egyuttal kérdezősködött a patriarkhától az óhitü főpapok életkoráról. — *Mérey* osztályfőnök előtt Kállay Béni közös pénzügyminiszter boszniai expozéját dicsérte a király. *Jókai* Mórral hoszszasabban beszélgetett Rudolf trónörökös könyvéről, s látható örömmel yette tudomásul, hogy a munka érdekében Jókai a legjobb erőket nyerte meg. *Kállay* Béni közös pénzügyminiszterrel a boszniai és herczegovinai állapotokról beszélt ő felsége; *Hegedüs* Sándorral a költségvetésről szólott, s kikérdezte, vajjon az ellenzéknek lesz-e sok alkalma az ellenvetések kifejtésére, egyuttal abbeli reményét fejezte ki, hogy az idén a költségvetés letárgyalása nagyobb nehézségek nélkül fog lefolyni. *Wahrmann* Mórtól azt kérdezte ő felsége, hogy mennyire haladtak a pénzügyi bizottság tárgyalásai, vajjon vannak-e az idén jelentékenyebb ellenvetések? *Zichy* Ágoston fiumei kormányzótól a fiumei viszonyok felől kérdezősködött; *Szapáry* Géza gróffal a vadászatokról beszélgetett; majd *Szilágyi* Virgilt, *Éber* Nándort és *Teschenberg* bárót szólitotta meg a király. *Kálnoky* gróf külügyminiszterrel hosszasabban beszélgetett a monarchia külügyi viszonyairól, s a delegáczióknak a külügyi helyzetre vonatkozó hangulatáról; *Karácsonyi* Guidó gróftól a tengerészet ügyeiről tudakozódott; megszólitotta ezután ő felsége *Moser* bankkormányzót és *Rieger* osztrák delegátust, utóbbitól az osztrák delegáczió hangulata felől tudakozódott. *Latour* osztrák delegátussal, ki tegnap *Greuter* tiroli lelkészszel az osztrák delegáczió ülésében vitatkozott, hosszasabban beszélgetett ő felsége a párbajról. A cercle nyolczadfél órakor ért véget, a mikor ő felsége visszavonult magántermébe.

— **A honvédelmi minisztérium uj államtitkárja** *Gromon* Dezső, ma délelőtt foglalta el állását. A honvédelmi minisztérium palotájának disztermében báró Fejérváry miniszter mutatta be a miniszterium tiszti karát az államtitkárnak. Délelőtt $^3/_4$11 órakor gyült össze a miniszterium tiszti és tisztviselői személyzete a diszteremben; a tiszti rangot viselő tisztviselők katonai egyen-

---

ségéből a többször emlitett Sierra déli szakadékaiba akár, mert az éhség hajtotta ide, akár mert a hó elől menekült, mely a félsziget összes többi hegyeit elboritotta.

Ez a medve nagy kárt tett a nyájakban, sőt az emberekben is, mert ha a juh-telelőkön nem akadt zsákmányra, leszállt a rónára s megtámadta a vándorokat.

(Folytatása következik.)

KI LESZ AZ ÖRÖKÖS?

Irta BOISGOBEY.

46 (Folytatás.)

VIII.

A vadászat.

— Ebben az öltözetben! kiálta Alfréd méltatlankodva. Soha! Mily nevetségessé tenném magamat! Pomméval elbeszélné ezt a lovaglást egész Arcynak, s majd mulatnának rajtam. Inkább elvállalom, hogy viselem terhét a kisasszonyok hanyagságának. Talán akadok egy erdészre, ki szájkosarat tesz rá, s négy lábánál fogva fához köti.

— Azt nem türöm, mondá Laurence. Belt nincs szokva oly bánásmódhoz, s nincs rá semmi szükség. Bevesszük anyámmal a kocsiba.

— Ha gondolod, hogy ott megmarad!

— Bizonyosan! Mindent megtesz, a mit akarok. Ha azt parancsolnám, hogy meg ne mozduljon, szivesen engedelmeskednék. — Ugy-e öreg Beltem!? tevé hozzá Laurence a kutyát megsimogatva, mely azalatt utolérte őket, s örvendezve ugrándozott a kocsi körül.

— Ha megtámadnak a farkasok, védelmezni fog, mondá mosolyogva Daudiernené.

— A bretechei erdőben nincs farkas, felelé a bácsi, nos, én hát megbizom hugomban, hogy vissza tudja tartani kedvenczét.

— Arra ugyan számithat! dörmögé Alfréd. De miután nem tehetünk egyebet, hát türnünk kell . . . ha elfut, midőn a vadat megneszeli, s belelőnek, annál rosszabb rá nézve.

Senki sem ügyelt e fenyegetésre, csak Laurence arcza komorult el. Ő hálás volt Belt iránt, s föltette magában, hogy őrködni fog a hü barát felett, ki őt amaz éjjeli sétáján kiséré, melynek minden részletére hiven emlékezett.

— Nála nélkül sohasem lett volna bátorságom, hogy Roch Ferrert fölkerersem, gondolá magában. Nem tudtam volna meg, hogy van e világon egy ember, ki értem szivesen feláldozná magát; és hogyha akarnám, a nyomorult, a ki megcsalt, elvesztené a nagy vagyont, melyre számit, s melylyel most nővéremet akarja elszéditeni és megnyerni. Nem bántam meg, hogy bosszut nem álltam rajta; vesztesége nem vigasztalhatna meg a szerencsétlenségért, mely a bátor, az elszánt s áldozatrakész Rochot érhetné; de mégis örülök azon tudatnak, hogy sorsa kezeim között van; és meglehet, alkalmilag megis szerzem magamnak azon elégtételt, hogy ezt tudtára adjam.

— Mily kedvező az idő, szólt Germaine, ki alig birt magával örömében; a lég oly enyhe, mint tavaszszal, s a vadászat gyönyörü lesz. Pontac ur szerencsét hozott nekünk. Fougerayi szomszédaink halála miatt mély szomoruságba voltunk merülve; egyszerre csak megjelenik La Germonièreben, és az élet más alakot ölt. Nem bánom, ha uj évig be nem megyünk is Párisba.

— Az a huszár csakugyan szeretni való fiu, mondá Armand bácsi. Mily kár, hogy semmi vagyona sincs.

— Ez oly szerencsétlenség, melyet ő elég vigan elvisel, s én nem is nagyon sajnálom érte. Szereti a katonaéletet, s nem cserélné el azt a vidék leggazdagabb birtokosáéval. Végre majd tábornok lesz, s akkor lesz pénze is elég.

— Igaz! de mig az bekövetkezik! s meg vagyok győződve, hogy örömest megnősülne, és ha nekem leányom volna, sohasem kivánnék neki külömb férjet. Csak volna két vagy háromszázezer frankja. De szerencsétlenségre szegény ifjak, kiknek egy fillérjök sincs, nem vehetnek nőül mást, mint varrónőt, vagy mosónőt.

— Miért? ha ez volna a rendes szabály, akkor csak az egyenlő vagyonuak kerülhetnének össze, s elég volna a jegyzőnél tudakozódni jegyes után. És a jegyesek akkor látnák egymást először, midőn a polgármester előtt megjelennek.

— Te tulzasz. Én elismerem, hogy néha a szerelemházasságok is jól sikerülnek. De azért szabad sajnálnom, hogy ily szeretetreméltó fiatal embernek nincs vagyona. Neked a jó szerencse Pomméval Arthurt jelölé ki, s ez igy nagyon jól van. De tegyük fel, hogy a breteche-i erdő és Bretteville herczeg kastélya Pontac Roger tulajdona volna. Nem lenne-e ő egészen illő férj nővéredhez? ez aztán szépen kikerekitené a la germonière-i birtokot. Egyik oldalról Le Fougeray, a másikról La Bretèche. . . . Mily vadászatok lennének itt! . . . Jelentem, kisasszonyaim, hogy akkor folytonosan édesanyátoknál laknám.

— Igen szép volna ez; de fájdalom, ez csak álom, mondá Germaine hamisan sóhajtva. Most érjük be az engedélylyel, melyet a herczeg oly szeretetreméltó módon adott meg a vadászatra.

— Igazad van, kicsikém. A bölcsesség azt kivánja, hogy élvezzük azt a mi van, s ne áhitozzunk az elérhetlen után. De ugy hiszem már közel vagyunk. Amott balra látok egy meredek emelkedést, mely a multkor is szemembe tünt.

— Az a Lémon-szikla, s a találkozási hely éppen a tündérek kastélya alatt van, egy keresztutnál.

— Milyen jól vagy értesülve! Azt hittem, hogy még sohasem jártál erre.

— Tegnapelőtt Pontac ur oly élénken leirta e sziklát, hogy lehetetlen meg nem ismerni. Oly magasra emelkedik a domb tetején, mint egy torony.

— Csakugyan különös alakja van, s érdekes volna közelről látni. De ma más vár reánk; nem hegymászás.

— Önre igen . . . és reám is; de ha Laurence helyén volnék, inkább oda zarándékolnék, minthogy a kocsiban ábrándozzam.

— Nekem nincs mit kérni tündérektől, mondá az idősebb nővér, szomoruan.

— Mit vesztenél vele, ha nevedet oda kiáltanád? Ha nincs férjök a számodra, nem felelnek. Ők nem élnek vissza a titokkal, melyet rájok bizunk. Kisértsd meg. Sohasem lehet tudni, mi történhetik.

— Amott látom Pomméval szekerkéjét, mond Alfréd, Arthur már leszállt róla, s a hajtók is rendben állnak az uton. Ugy látszik, csak reánk várnak. Igy jár az ember, ha két vén lóra bizza magát, mely ugy mászik mint a tekenős béka.

— Ezek legalább nem ragadnak el mint Ralph, felel Armand bácsi, mely majd nyakát törte nővérednek. Mi leszünk az utolsók. De az nem baj. Mindig a szerelmeseknek kell előbb érkezni, s Pomméval eleget tett kötelességének.

— Pontac urat is látom, mondá Germaine, felállva a kocsiban.

— Természetesen, miután ő képviseli a háziurat. Ki az a bérruhás ember, a kivel beszél?

— A fővadász, felelé Alfréd. A herczegnek van négy vadásza, két kutyapeczére, hat vadászlova, és hatvan kutyája a falkában . . . vendée-i faj, igen jól idomitva.

— De minderre most semmi szükség, válaszolá Armand bácsi s Armand bácsinak igaza volt. — Pontac az erdészszel beszélt, s a távolabb álló hajtók, falubeli parasztok voltak.

Daudierne asszony tisztes hintaja nemsokára megérkezett azon pontra, a hol a Lémon-szikla alatt elterülő hegyet köritő ut az erdőben négyfelé ágazott. Oldalt a cserjésben nagy félhold alaku tér volt kivágva, melyen husz kocsi is kényelmesen elfért volna.

A keresztut közepén gránit-obeliszk emelkedett, s a mellett három szolga állt, teritett és hideg étkekkel megrakott asztalnál. Nem feledkeztek meg az arany-sipkás pezsgős, és hosszunyaku liqueurös üvegekről sem.

— Az a huszárhadnagy elsőrangu rendező, kiáltott fel Daudierne, midőn ez előkészületeket meglátta. Mindenről gondoskodott. Es ime, kedves sógornőm, egy nagy nehézség el van háritva. Az ebéd idejét nem kell előbbre tenni, miután itt a legválogatósabb étvágy is ki lehet elégitve.

— Kérdezze meg ezt Pommévaltól, mondá Germaine, Arthurra mutatva, ki éppen akkor üritett ki egy teli poharat.

— Jól teszi, ha erőt gyüjt a munkához. Tán jobban szeretnéd, hogy vizet igyék?

— A szerelmeseket csak azon egyedüli ital illeti meg.

— Igen, a gyáva szerelmeseket . . . de földteszem, hogy olyanokat sem te, sem Laurence nem kivántok.

Laurence nem válaszolt, és félre forditá fejét, hogy Pomméval üdvözlését ne kelljen viszonoznia, ki levett kalappal s mosolyogva közelitett.

A kocsi már megállt, s Alfréd kinyitotta az ajtót. Egy pillanat alatt mind kiszálltak, s Vignemalék örököse kedvére udvariaskodhatott, s nyujthatá üdvözletre kezét, melyet Armand bácsi és Alfréd hévvel viszonoztak, Daudierne-né és Germaine tartózkodóbban, de azért szivesen fogadták. Egyedül Laurence volt jéghideg hozzá.

Roger, ki rendeleteit bevégezte, szinte megjelent üdvözletökre.

— Kissé elkéstünk, a mint látom, mondá Daudiernené. — Emberei már bizonyosan hajnal óta együtt vannak. — Sajnálom, hogy megvárakoztattuk önt.

— Én sajnálom, hogy oly korai órát határoztam. De ha ez évszakban korán nem kezdi az ember a vadászatot: alig van idő egy-két hajtásra, s miután önök is szerencséltettek hölgyeim, sikeres vadászatot akartam biztositani.

— Nemde, mindenre lehet lőni? kérdé szelesen Germaine, ki kis puskáját már kezében tartá.

— Igen, kisasszony. Ez évben még nem vadásztak a bretechei erdőben, s az erdészek azt mondják, hogy igen sok az őz és a fáczán. A herczeg csak azt kéri, hogy egy vén szarvast le ne lőjenek, melyet fia sokszor üzött, de el nem ejthetett.

— Lelőni egy szarvast! hisz ez valódi gyilkosság lenne, mondá Armand bácsi.

— Különösen ezt, mely igazán az erdő fejedelme. Különben szarváról könnyen meglehet ismerni. Tiz agancsos.

— Nagyon sajnálnám, ha meglőnék, de látni igen szeretném, mondá Germaine. Szarvast még csak az állatkertben láttam . . . s képzelem, hogy a szabadban élő sokkal pompásabb állat.

— Az oroszlán is, dünnyögé Daudierne.

— Bátyám kinevet. Ha Afrikába mehetnék, bizonyosan részt vennék egy oroszlánvadászaton.

— Pontac ur, ön, ki nyolcz vagy tiz évig volt Algirban, bizonyosan lőtt már oroszlánt.

— Soha, uram, felelé szerényen az ifju. A szolgálat annyira elfoglalt, hogy vadászatra nem is gondolhattam. — De nem árt, ha a kisasszony megtudja, hogy egy felbőszült vén szarvas csaknem oly félelmes, mint az oroszlán.

— Ön tuloz egy kissé, de annyi bizonyos, hogy ez agancsos állatok igen veszélyesek, nem jó közelről támadni őket. — Egy tiz agancsos, mely védi magát, könnyen halálos sebet ejt. Azért hugom, ha feléd jönne, csak szépen hadd elmenni magad mellett.

— Oh! éppen nem óhajtok ártani neki.

— Magától értődik, hogy senki sem fog rálőni. Es most, Pontac ur, várjuk rendeleteit. Utasitson bennünket. Sógornőm és egyik hugom, kocsiban akarják követni a vadászatot.

— Ez igen könnyü lesz. Az utak jó karban vannak. Három erdőterületet lehet meghajtatni, s ha ugy tetszik, kezdjük a legtávolabbin, hogy azután ide térjünk vissza, hol a lunch vár reánk.

— A lunch-nek nem lesz nagy kelete. Otthon reggeliztünk, s reméljük, hogy ebédre ön is velünk jő La Germonièrebe.

— Köszönöm uram, de nem tudom, hogy . . .

— Jól van, jól! A vadászat után majd folytatjuk. Jelenleg ime itt van önnek négy puskása, kiket el kell helyeznie; ezek közül egy, az öcsém, veszélyes; és egy, a hugom, ártatlan.

(Folytatása következik.)

ruhában s a többi hivatalnokok frakkban jelentek meg. A diszteremben félkörben felállva, Fejérváry Géza báró miniszter bevezette Gromon Dezső államtitkárt s meleg szavakkal bemutatta. A miniszternek éljenzéssel fogadott beszéde után a miniszter a csoportfőnököket és osztályvezetőket egyenként bemutatta az államtitkárnak, ki ezeket kézszoritással üdvözölte. A miniszter ezután a teremből eltávozván, Gromon Dezső államtitkár tartott beszédet, a melyben a többi közt következőleg szólt: Nagy kitüntetésnek tekintem e kinevezést, mert én mint magyar ember és igaz hazafi örömmel szolgálom a honvédség ügyét, mely napról-napra kiválóan fejlődik, erősbödik; annak a honvédségnek ügyét, melynek harczképességét, fejlődését nemcsak legkegyelmesebb urunk, királyunk kiséri éber figyelemmel, de a melyre egész nemzetünk is büszkeséggel, mondhatnám rajongással tekint. De mennyire nagynak, kiválónak tartom e kitüntetést, oly annyira értem egyuttal feladatom sulyát is. Szerény tehetségemnek érzetében és azon körülményre is tekintettel, hogy e téren működni még szerencsés nem lehettem, a mi felvillanyoz, a mi uj erőt ád, a mi buzgalmamat, odaadásomat százszorosan fokozza: ez azon tudat, hogy működésemben kipróbált hazafias erőkre támaszkodhatom, hogy önök uraim, felséges urunk királyunk, hazánk alkotmánya iránti tántorithatlan hüségükkel, a honvédség iránti szeretettel és ragaszkodással és kiváló szakavatottságukkal fognak engem e feladatomban támogatni. Midőn tehát a mai napon kegyelmes urunk kezébe letéve az esküt, állásomat ezennel elfoglalom, azon kéréssel fordulok önökhöz, legyenek nehez feladatomban hazafias tanácsaikkal segitségemre, részemről biztositom az urakat, hogy bennem mindenkor a honvédség ügye iránt teljes odaadást, munkakedvet, szorgalmat fognak találni. Meg vagyok győződve, hogy egy zászló alá csoportosulva, dicső és nemes feladatunkat teljesiteni birjuk és fogjuk. E beszéd a jelenlévők által élénk éljenzéssel fogadtatott s az államtitkár ezzel a teremből eltávozott, az ünnepies fogadtatás is véget ért. Az államtitkár ezek után külön fogadta saját hivatalos helyiségében az elnöki osztály személyzetét, melyet Bárczy István elnöki osztálytanácsos mutatott be neki.

— *Lónyay Menyhért gróf irodalmi hagyatéka.* A mult héten elhunyt gróf után — mint már emlitettük — érdekes és becses irodalmi mü maradt hátra, melynek a czime: *Széchenyi István.* E mü keletkezésének története az, hogy midőn Széchenyi Béla gróf atyjának, a nagy Széchenyi Istvánnak hét foliáns kötetre rugó leveleit a magyar tudom. akadémiának ajándékozta, Lónyay, mint az akadémia elnöke, magának tartotta fenn a tisztet, hogy e történelmi becsü leveleket a nyilvánosság előtt bemutassa. E czélból e levelek alapján alapos jellemzést irt Széchenyiről, mint emberről s megvilágitotta az ő hatvanezer forintos akadémiai alapitványának történetét is. Művének azonban csak első és nagyobb részét készithette el teljesen, a befejező részre vonatkozólag csak jegyzetei maradtak fenn. Minthogy azonban a boldogult gróf utolsó idejében nagy kedvvel dolgozott e müvén, családja az egésznek kéziratát a gróf legutóbbi titkárjának Vikár Béla országgyülési gyorsirónak adta át sajtó alá rendezés végett. Vikár most szorgalmasan dolgozik e müvön, melyet elkészülte után Fraknói Vilmos főtitkár fog az akadémiának bemutatni.

— **A keddi udvari ebédről** utólag irják nekünk: A romániai királyi pár tiszteletére e hó 11-én adott udvari ebéd alkalmával *első izben történt, hogy Mária Valéria főherczegnő részt vett udvari ebéden*; ez ideig még csak oly zárt körü családi ebédeken jelent meg, a melyekre kizárólag az uralkodó ház vagy idegen fejedelmi családok tagjai voltak hivatalosak. A keddi udvari ebéden összesen 29-en vettek részt s érdekesnek tartjuk ez alkalomból fölemliteni ama szabályokat, melyek szerint az asztalnál ülők sorrendjét meg szokták állapitani. A főhelyet idegen uralkodó fejedelmi párok s ő felségeik mellett a királyi s idegen fejedelmi házak tagjai foglalják el, az első rang közvetlen mellettük a közös külügyminisztert s a birodalom mindkét felének miniszterelnökeit illeti meg, még pedig oly értelemben, hogy ha például Budán tartatik az udvari ebéd, akkor Taaffe osztrák miniszterelnöké, hogy ha pedig Bécsben, akkor Tisza Kálmán magyar miniszterelnöké az első hely. Ezek után következnek az esetleg jelenlevő valóságos belső titkos tanácsosok, kiknek helyeiket szintén a szerint jelölik ki, a mily sorrendben egymás után kineveztettek. A miniszterek, tábornokok s más udvari méltóságok rangfokozatuk szerint ülnek egymásután. Ezek szerint a keddi ebéden a sorrend a következő volt: Az asztal hosszának közepén ültek jobbról a romániai, balról a magyar királyné; a romániai királyné jobbján ő felsége a magyar király, mellette Amália bajor herczegnő; ennek jobbján Kálnoky külügyminiszter, Tisza Kálmánné, Andrássy Gyula gróf, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, báró Edelsheim-Gyulay lovassági tábornok, a romániai királyi párt kisérő udvari személyzet s Pápay udvari tanácsos; Erzsébet magyar királyné balján ült a romániai király, mellette Mária Valéria főherczegnő, Tisza Kálmán miniszterelnök, Kornis grófnő a királyné udvarhölgye s szintén a román királyi párt kisérő udvari személyzet. A két királynéval szemben az asztal másik felének közepén ült báró Nopcsa, a királyné udvarmestere, a ki ez alkalommal herczeg Hohenlohe Konstantin főudvarmester távollétében az udvari szertartásokat vezette.

— **Enyhe időjárás.** Máramaros-Szigetről irják lapunknak e hó 11-ikéről: Ritkán van oly gyönyörü őszünk, mint most. Az ég oly tiszta, akár ha Olaszországban volnánk. A kertekben oly frissen vannak a rózsák, hogy minden fáradság nélkül köthetők a legszebb bokréták. Mindenki hosszu és száraz őszt jósol. — *Fiuméban* is egészen tavaszi az időjárás nehány nap óta. A levegő oly enyhe, hogy a felöltők teljesen fölöslegessé válnak. Az esték hasonlókép a legkellemesebbek.

— **Helfy Ignácznak** képviselővé való megválasztatása országszerte a legkedvezőbb hatást keltette. Mindenütt őszinte örömmel fogadják annak hirét, hogy a jeles férfiu nem marad ki a parlamentből. Élénken illusztrálják a hangulatot azok az üdvözlő táviratok, melyek az utóbbi napokban nagy számmal érkeztek Helfy Ignáczhoz Budapestre és Sz.-Keresztúrra, a hol Helfyt megválasztották. Ily üdvözlő táviratokat kapott Helfy a többi közt Debreczenből, Szt.-Gotthardról, Nagyváradról, Szombathelyről, a bajai függetlenségi és 48-as párttól, Sopronból, sőt Baranyamegye polgársága pártkülönbség nélkül fejezte ki Helfy megválasztatásán való örömét.

— *Tengeralatti torpedo-naszád.* A *Perseveranza* irja: Lock J. H. tanár utasitásai szerint New-Yorkban egészen uj szerkezetü torpedo-naszád készült. Egészen vasból való és tizenhatezer dollárba került; neve *Peacemaker.* A naszád a viz alatt jár sürített levegő segitségével és mozgató ereje az elektromosság. Legénysége csak két emberből áll: a kapitány, ki egyszersmind kormányos és az elektromos gép vezetője. A kapitány buváröltözetben a naszád hátulján álló tonnaszerü tornyocskában foglal helyet, a hol a kormánykerék és azok a csapok vannak, a melyek segitségével a hajó tetszés szerint föl- vagy lemerülhet; innen szolgálnak le a szócsövek a gépész kamarájába is. A torpedokat a naszád hosszu kötélen maga után vontatja. E kötélen át megy az elektromos drót, a melyen át a kapitány akkor ugratja a robbanó szikrát a pokolgépbe, mikor jónak látja, például, ha a torpedo ép egy vérteshajó alá van huzva. A naszád maga is elmehet a legnagyobb hadi gőzösök alatt is. Lock tanár azt állitja, hogy naszádja tizenöt tengeri mértföldet bir befutni a nélkül, hogy egyszer is föl kellene bukkannia a viz szinére, müködése teljesen észrevehetetlen és tiz fonál sebességgel jár a tenger mélyén. Lock azért adta buvárhajójának a *Peacemaker* nevet, mert szerinte a találmány ezentul lehetetlenné tesz minden tengeri háboruskodást. Annyi bizonyos, hogy ha a találmány csakugyan beválik, a haditengerészetnek vége van. Más tudósitások szerint a feltaláló még távol van attól, hogy ujitása tökéletes legyen. Egyik legutóbbi kisérlete alkalmával például alig merült le naszádjával a mélybe, ismét gyorsan föl kellett szállania és félig megfuladva szedték ki tornyából.

— **Az írek titkos szövetkezetéről** érdekes részletek kerültek nyilvánosságra a hütlenséggel vádolt Allen J. ügyének tárgyalása alkalmával. A szövetkezetnek egy elnökön és alelnökön kivül több tisztje is van. A fegyvert a titkos nyelven «czikk»-nek nevezik. Egyik tiszt azzal van megbizva, hogy a költségek fedezésére szükséges összeget havonkint beszedje a tagoktól. Minden tiszt köteles lehetőleg gyakran ellátogatni a tagokhoz annak megvizsgálása végett, vajjon «czikk»-eik rendben vannak-e. A ki a titkos összejöveteleken történtekről valamit elárul, kigolyóztatik a szövetkezetből. Az ügyészség részéről előmutatott levelekből kitünt, hogy a vád alatt álló Allen Párisban élő féniekkel is összeköttetésben volt. Igy pl. O'Leary John nagyobb összeget küldött be neki Párisból a kivégzett fönixparki gyilkosok siremlékére. A tárgyalást, melyen igen nagy közönség jelent meg, elhalasztották.

— **Talált csontvázak.** Lüget község határán az utszabályozás alkalmával tiz emberi csontvázra akadtak. Ezek közül hét egy csoportban, három külön volt. A koponyák egy része össze volt zuzva, mig az állcsontok teljesen épek voltak. Az egyik csontváz nyakcsigolyái körül régi szögletes gyöngyök hevertek, mi arra enged következtetni, hogy e csontváz nőé. Ruhának vagy koporsónak semmi nyoma sem volt található. A gyöngyöket az utőr haza küldötte a feleségének, ki azokat állitása szerint, irtózván házánál tartani, széthajigálta és azóta nem sikerült belőlük egyet is feltalálni. A falu véneinek állitása szerint a lelőhelyet régente sürü erdő boritotta, melyen át Brassó és Baróth felé egy ut vezetett. Ez erdő hires volt a rablótámadásokról. Most azt hiszik, hogy a talált csontvázak *legyilkolt* és ruhájuktól megfosztott utasok maradványai.

— **Merénylet egy ezredes ellen.** A Sedlmeyer ezredes ellen elkövetett merényletre vonatkozólag a következő részletesebb tudósitás érkezik Teschenből: Sedlmeyer ezredes hétfőn érkezett ide Olmützből a 100-ik gyalogezred egy zászlóalja fölött szemlét tartandó. Hir szerint az ezredes Lopatynski őrmestert, ki már 12 éve szolgál a katonaságnál, két napi, más verzió szerint egy havi laktanyafogsággal büntette, mivel az őrmester nem tüzte föl hadi érmét. Az őrmestert, kit az ezredes már az őszi gyakorlatok alatt is két heti fogságra itélt, őrült bosszuvágy fogta el. Délben a városba ment, kilencz forintért revolvert vásárolt, leitta magát és 3 órakor délután az őrszobába rontott, hol ép az ezredes időzött. Rettenetes szitkozódások között háromszor egymásután rálőtt az ezredesre, szerencsére azonban csak az utolsó golyó találta az ezredes jobb kezét a kis ujj alatt. Az ezredes a konyhába sietett, hol az ajtót bereteszelte, mig az őrség megfékezni igyekezett a dühöngőt. Ez azonban mindenkit, a ki feléje közeledett, lelövéssel fenyegetett. Midőn az őrség háromszori fölszólitás után tüzelni készült, Lopatynski gunyosan kaczagva mellébe sütötte revolverét és megsebesülten rogyott össze. A kaszárnyában rendkivüli izgatottság támadt. Az ezredorvos bekötötte az ezredes sebeit, mig az őrjöngőt egy polgári orvos vette kezelés alá. Sedlmeyer ezredes azonnal Olmüczbe utazott, kisujját valószinüleg elveszti. Az őrmester egy ma érkezett távirat szerint már meghalt. A vizsgálat megejtése végett Pokorny altábornagy Teschenbe utazott.

— **Az eljegyzése után öngyilkossá lett** Goldschmidt Jakab tettének okát boritó homály oszladozni kezd. Mint Majna Frankfurtból irják, Goldschmidtet a Rothschild házból való kilépése, hol igen szép állást foglalt el, csakhamar buskomorrá tette. Atyja mindent megtett, hogy fiának ujabb állást biztositson, de Rothschild Vilmos báró hajthatatlan maradt. Hir szerint ez vitte a fiatal embert a végzetes lépésre.

— *A kormányozható hadi léghajó* szombati kisérletéről hétfőn Hervé Magnon kimeritő jelentést tett a franczia akadémiában, a mely nem tartja tudományos méltóságán alulinak közérdekü és napirenden levő hasznos dolgokkal is foglalkozni. Hervé Magnon a részleteken kivül, melyek már lapunkban is közölve voltak, elmondta, hogy Renard és Krebs szombat délután csak azért nem keltek másodszor is hosszasabb légi utra, mert hirtelen sürü köd ereszkedett s tartottak tőle, hogy majd elvesztik szemük elől a kiindulópontot s nem tudnak visszatérni. A tudós akadémikus konstatálta, hogy az uj légjáró gép több mint huszonhárom kilométer órai gyorsasággal haladt és tetszés szerint ment a szél ellen egyenest, keresztbe, oldalt stb. Hervé Magnon fényesnek nevezte a sikert és kijelenté, hogy *a léghajó kormányozhatóságának problémája gyakorlatilag meg van oldva.* Azzal végezte előadását, hogy Francziaország megfelelő anyagi áldozattal a tudós két tiszt találmánya alapján akkor szerezhet magának *levegőbeli hajórajt*, a mikor akar.

— **A totalisateur áldozata.** E hó 6-án a 19 éves Klepner Adolf kereskedő-gyakornok Bécsből megszökött. Főnökei, a Weisz és Lövy czég tulajdonosai, csak ekkor vették észre, hogy a fiatal ember 1300 forintot, mely összeget számlák kiegyenlitése végett adtak át neki, elsikkasztott. Hogy bünét elleplezze, Klepner hamisitott nyugtákat adott át főnökeinek. A fiatal sikkasztót tegnap elfogta a rendőrség egy lipótvárosi vendéglőben. Vallomásából kitünt, hogy majdnem az egész elsikkasztott összeget a legutóbbi őszi futtatások alkalmával veszitette el a totalisateurön.

— **Blaine,** az észak-amerikai bukott elnökjelöltnek meg lehet az a vigasztalása, hogy a korteskedés közepett *Husz év a kongresszusban* czimü könyvéből egy negyedmillió példány kelt el. Mivel pedig Blaine ur minden példány után több mint két dollár irói tiszteletdijat kap, müve milliomossá tette őt. A könyv sikere még Amerikában is tüneményes; eddig csak a Mark Twain *Innocents Abroad* könyvéből fogyott el kétszázezer példány.

— **A páris-bécsi sakkverseny** állása a Bécs által tegnapelőtt Párisba táviratozott 23-ik huzással együtt a következő:

Spanyol játék.			Angol játék.	
Fehér: Páris	Fekete: Bécs		Fehér: Bécs	Fekete: Páris
1. e 2—e 4	e 7—e 5		1. c 2—c 4	e 7—e 6
2. Lg 1—f 3	Lb 8—c 6		2. d 2—d 4	d 7—d 5
3. Ff 1—b 5	a 7—a 6		3. Lb 1—c 3	Lg 8—f 6
4. Fb 5—a 4	Lg 8—f 6		4. Lg 1—f 3	Ff 8—e 7
5. d 2—d 3	d 7—d 6		5. e2—e 3	0—0
6. c 2—c 3	Ff 8—e 7		6. Ff 1—e 2	b 7—b 6
7. Lb 1—d 2	0—0		7. 0—0	Fc 8—b 7
8. Ld 2—f 1	Lf 6—d 7		8. b 2—b 3	Lb 8—d 7
9. Fc 1—e 3	f 7—f 5		9. Fc 1—b 2	c 7—c 5
10. e 4—f 5:	Tf 8—f 5:		10. Fe 2—d 3	Lf 6—e 4
11. Fa 4—b 3†	Kg 8—h 8		11. c 4—d 5:	Le 4—c 3:
12. h 2—h 4	Vd 8—e 8		12. Fb 2—c 3:	Fb 7—d 5:
13. Lf 3—g 5	Ld 7—c 5		13. e 2—e 4	Fd 5—b 7
14. Fb 3—d 5	Tf 5—f 8		14. Tf 1—e 1	c 5—d 4
15. Fe 3—e 5:	d 6—c 5:		15. Fc 3—d 4:	Fe 7—c 5
16. Lf 1—g 3	Fc 8—d 7		16. Fd 4—b 2	Vd 8—e 7
17. Vd 1—e 2	Tf 8—f 4		17. a 2—a 3	a 7—a 5
18. Fd 5—e 6	Ta 8—d 8		18. Vd 1—e 2	Tf 8—d 8
19. Lg 3—e 4	Fe 7—g 5:		19. a 3—a 4	Ld 7—f 8
20. Fe 6—d 7:	Ve 8—d 7:		20. Fb 2—c 1	h 7—h 6
21. h 4—g 5:	Vd 7—d 3:		21. Fc 1—e 3	Fc 5—e 3:
22. Ve 2—d 3:	Td 8—d 3:		22. Ve 2—e 3:	Lf 8—d 7
23. Ke 1—e 2:	Td 3—d 5		23. Fd 3—c 4	. . . . . .

— **Rossz tréfa.** Egy müncheni czég tulajdonosát egyik versenytársa e napokban ugyancsak fölboszantotta kenyéririgységből eredő rossz tréfáival. Először egy czukrászinas jött a kereskedőhöz, állitólag lakodalomra megrendelt tortákat hozva. Még ugyanaz este különféle virágüzletekből halotti koszorukat küldtek hozzá. Éjfél után majdnem minden órában más meg más szülésznő jelent meg lakásán, kik a vajudó asszony után kérdezősködtek. Másnap reggel 9 órakor egész sereg bérkocsis hajtatott lakása elé, hogy a nászvendégeket a templomba vigyék. Alig kergette el ezeket a feldühösitett kereskedő, kórházi szolgák jöttek hozzá, hogy egy őrültet szállitsanak el. A következő reggel 28 főnyi kéregetőcsapat verte föl álmából az üldözött embert, ki nem késett megtenni a följelentést az őt ingerlő uriember ellen.

— **Kuriózum.** A napokban egy Baudre H. nevü franczia kérvényt nyujtott be az orsz. kiállitás igazgatóságához, hogy a kiállitáson részére egy külön termet engedjen át, melyben az általa fölfedezett *zenélő köveket (?) s a praehistorikus zenét (!)* a kiállitás látogatóinak naponként egy-két órán át megfelelő magyarázat kiséretében bemutathassa. A zenélő-kőgyüjtemény — mint kérvényében irja — összesen 26 darab nagy kova-sziklából áll, melyeknek zöngéi 200 nő hangját is felülmulják. Ezeken szándékozik bemutatni a praehistorikus zenét is. E zenélő-kövek jelenleg a londoni egészségügyi kiállitáson vannak kiállitva s Baudre ur szerint általános bámulatot keltenek mindenfelé, a miről eddig semmi sem hallatszott. Az igazgatóság e kérvényt az alakitandó *vigalmi* bizottságnak adja át véleményezés végett.

Rövid hirek. *A bánfalvai* szappangyárban történt robbanás egyik áldozata Tischler Alajos, a bécsi Springer-féle gyertyagyár egyik munkása, kit Sopronba szállitottak, mint lapunknak távirják, égési sebeiben az éjjel meghalt. Tischler 57 éves volt s abaujmegyei születésü. Füzy vizsgálóbiró tegnap halálos ágyán kihallgatta. — *A Balásdi* község mellett levő szenkai puszta fiatal urnője hétfőn egy ismeretlen lovas ember által hozott lepecsételt ládácskát kapott; a hölgy rosszat sejtve, nem merte felbontani a csomagot s kitétette az istállóba, hol egy csikó ráhágott a ládára, mire az, dinamit lévén benne, felrobbant, a lovat széttépte, az istállót pedig lerombolta; az urnő azt hiszi, hogy a pokolgépet férje küldte neki, a kitől másfél éve elválva él s egyszer már meg akarta őt gyilkolni. — *Nagyváradon* vasárnap Menczer József napszámost tizennégy paraszt lekéselte, mert a korcsmában eltagadott egy tányér kocsonyát, melynek árát a korcsmáros aztán a parasztoktól követelte. — *Temesvártt* Molnár Mihály katona ma főbe lőtte magát s pár óra mulva meghalt. Hihetőleg szerelmi bu vitte a végzetes lépésre. — *Párisban* a kórházi orvosok egyesületének rendkivüli közgyülése csaknem egyhangulag ellene nyilatkozott annak, hogy az orvosnőket kórházi gyakorlatra bocsássák. — *Aradnál* a Marosban egy kétéves vizát fogtak, a mely a Fekete-tengerből vetődhetett oda, a Duna és Tisza kerülő utján át. — *Prágában* dr. Tesarz Jaroszláv boldogtalan házaséletét megunva, az éjjel megmérgezte magát. — *Troppauban* a most ott előadásokat tartó dr. Jäger gyapjuapostol levelet kapott, mely halállal fenyegeti, ha folytatni meri müködését; a levelet bizonyosan valami — takács irta. — *Szegeden* elfogtak egy tizenkét esztendős kanászgyereket, a kiről kiderült, hogy Papdi Ferencz alsótanyai gazdának két szép lovát elhajtotta. — *Asciano* toscanai község vasuti pályaházát e hó 4-én este nyolcz órakor négy álarczos zsivány kirabolta, az utasokat és személyzetet töltött fegyverekkel riasztva el.

= **Szerencsétlenül járt munkások.** A III. kerületi szent-endrei uton egy épülő földszintes háznál *Pauer* Mátyás és *Kovács* Ferencz ácsok ideiglenes állványt állitottak fel, a melyen velök együtt dolgozott *Gabel* Antal bádogos is. Az összetákolt állványból egy talpfa kiesett, mire az egész állvány összeomlott s a rajta levő három munkással lezuhant s Pauer és Gabel sulyos sőt életveszélyes sérüléseket szenvedtek, minek következtében kocsin vitték őket az ó-budai fiók-kórházba, Kovácsot pedig, a ki csak könnyen sérült meg, lakásán ápolják. — A sugáruti 40. szám alatt épülő háznál tegnap csigakötelek segitségével cserépzsindelyeket huztak fel a tetőre. Midőn a tartány a harmadik emeletig ért, megbillent és beleakadt az állvány egyik kiálló deszkájába s azt felforditotta. Ezen a deszkán állva dolgozott épen *Farkas* József 20 éves kőmivesleg ény, a ki a felbillent deszkáról egy jajkiáltással hanyatthomlok zuhant alá s oly sulyos zuzódást szenvedett, hogy eszméletét veszté és be kellett szállitani a kórházba.

= **Öngyilkos kisérlet.** *Barovicz* Zsuzsi 37 éves napszámosnő tegnap délután a kerepesi temető közelében öngyilkos szándékból borszeszszel vegyitett karbolsavat ivott. Egy pénzügyőr, ki a közelben szolgálatot tartott, a mint észrevette, hogy a nő tántorogva halad az utczán, hozzá sietett, s miután megtudta tőle, hogy mérget ivott, elkisérte a kerületi kapitánysághoz, hol a rendőrorvos ellenszert adott be, s ez által életét megmentette.

= **Öngyilkosság.** Emlitettük röviden, hogy a mult éjszaka öngyilkosságot követett el egy ismeretlen fiatal ember a *Budapest* vendéglőben. Az öngyilkos tegnap délután ment a fogadóba egy hordárral s kibérelt a harmadik emeleten egy szobát, melynek árát két napra kifizette. Nemsokára eltávozott a vendéglőből s csak öt óra felé tért vissza. A kapus megkérte, hogy töltse ki a bejelentő-lapokat, de ő azzal nyugtatta meg, hogy estére megjön a felsége is s akkor kitölti mindakét lapot. Bement szobájába s nehány percz multán eldördült a lövés. Mikor a cselédek betörtek a szobába, az ismeretlen vendég átlőtt mellel, halva feküdt egy karosszéken. Vörös pénztárczájában 104 frt 85 krajczárt találtak, melyen e czim mellé: «Szitsa István Palást» az volt fölirva, hogy öngyilkossága előtt sok sört és rumot ivott. Az öngyilkos 28—30 évesnek látszott: magyarul hibásan beszélt s kiejtése arra vallott, hogy szerb származású. Holttestét a rendőrorvos utasitására még az éjszaka elvitték a halottas kamarába.

= **Kiutasittattak a fővárosból.** A főkapitány ma ismét 35 közveszélyes egyént távolitott el a fővárosból; még pedig kiutasittatott egyszersmindenkorra 3, öt évre 6; eltoloncoltatott huszonhat egyén.

= **Elgázolás.** Tegnap délután öt és hat óra között a budai főutczán *Kőszegy* János kocsis elgázolta fogatával *Schlesinger* Imre 9 éves iskolás fiut. A kis fiu oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy alig egy negyed óra mulva meghalt. Holttestét a halottas kamarába vitték.

= **A fővárosi pinczelakások.** A közelmult napokban az Erzsébet-városban előfordult négy kisebb pinczetüzet illetőleg tegnap tartotta meg a helyszini vizsgálatot a tüzvizsgáló bizottság, a melyben képviselve volt a VII. kerületi elöljáróság, a rendőrség s a tüzoltóság. A bizottság a gyakori pinczetüzek miatt a pinczelakásokat beható vizsgálat alá vette s az eredmény igen szomorunak tünteti fel a pinczelakásokban uralkodó tisztasági és egészségi viszonyokat. A nagy rendetlenség és tisztátalanság, mit e helyiségekben találtak, nagyon könnyen érthetőkké teszik a gyakori tüzeseteket. Szalma, rongy, szemét, váltakozva hever a pinczelakások folyosóin, ugy mint a pinczelakásokban s egy eldobott szivarvég, egy elhullott gyufa, vagy a tüzhelyből kipattanó szikra egyszerre lángba borithatja az égésre alkalmas anyagot. Különösen a költözködések alkalmával követ el a lakosság nagy és vétkes gondatlanságot. A szalmazsákokat egyszerüen kiüritik a lakás közepére s ott járnak-kelnek rajta égő szivarral, azután pedig a használhatatlan ringy-rongyokkal együtt ott hagyják. A beköltöző lakó fogja az egészet és hátrahordja a pinczefolyosó végébe, hol a bizottság sok helyütt egész kazal szalmát és szemetet talált. Ezen kivül a Kazinczy- és dob-utczákban a pinczékben nagymennyiségü rongyot is találtak felhalmozva, melyek ugy egészségi, mint tüzbiztonsági szempontból veszélyesek, minek következtében a bizottság mind eme körülményekre felhivta a rendőrség figyelmét, melynek képviselője igérte a bizottságnak, hogy jelentése alapján szigoru vizsgálatot fognak meginditani.

= **Orvosok gyakran rendelik.** *A valódi «Moll-féle Seidlitz-porok»* a belek tevékenységét gyöngéden előidéző hatásuknál fogva tünnek ki oly előnyösen minden más, a gyomor- és altestbaj ellen alkalmazni szokott szerek közül. Egy doboz ára 1 frt. A gyógyszertárakban és kereskedésekben határozottan Moll-gyártmányt kell kérni, mely a gyáros védjegyével és aláirásával van ellátva.

SZINHAZ, MÜVÉSZET.

— **M. kir. operaház.** Verdi *Álarczos bál*-ját ma hallottuk először az uj házban, Perotti urral Richárd gróf szerepében, s Turolla kisasszonynyal Amáliáéban. Mi dkét vendégnek kitünő estéje volt. Kiválóan tetszett Richárd második felvonásbeli barcole-ja, az ezt követő ötös, a drámai erejü harmadik felvonás tetszetős finaléjával, s a negyedik felvonás ötöse. A szereplők mind elismerésre méltóan müködtek közre. Odry, mint rendesen, finoman adta René szerepét, Bartolucci k. a., Kőszeghy, Tallián, Szendrői s Szekeres jól töltötték be helyüket. Kordin k. a. behizelgően s kecsesen alakitotta Oszkár apródot, s tiszta, jol kiemelkedő énekével is kitünt. A diszletek nem ujak. Az utolsó felvonás ballabileje izléses jelmezei és Coppini k. a. tánczával igen tetszett. A harmadik felvonás végén Turolla k. a. a függöny elé lépett egy apróddal, ki egy, az énekesnőnek ajánlt s virágokkal megtöltött nagy aranyozott kosárszekeret hozott ki, mely elé két kitömött fehér galamb volt fogva. A közönség tapsaira ily különös módon háromszor vonultak el a függöny előtt a müvésznő és cortègee. A közönség nem igen melegedett a dalmü alatt tapsra, habár az előadás szabatosan és gördülékenyen folyt le. Egy alkalommal pláne az intendáns ur érezte szükségét a tapsolást megkezdeni; jó ügyben tette, nem érheti gáncs érte. *B—ff.*

— **A várszinházban** ma este kettős bemutató volt. Előadták Delibes Leo *A chatoui kastély* czimü egy felvonásos operettejét s Williams Tamás *Ki vele* czimü kis vigjátékát. Delibes operetteje sikert aratott. A szöveg ugyan egyike a legbolondosabb termékeknek, a mit két unatkozó franczia csak kisüthetett, a zene azonban olyan behizelgő s kedves, hogy sokkal gyengébb szöveget is képes volna megmenteni. A chatoui kastély tulajdonosa Ducornet szenvedélyes vendéglátó ember, kinek azonban soh'sincsenek vendégei. Kétségbeesik az öreg ur ezen a szerinte keserves állapoton s szeretné ennek a dolognak okát tudni. Hogy végére járhasson a dolognak álruhába bujik s igy megtudja azt, hogy cselédei a horihorgas Dickson s a kedves kis Jenni oly udvariatlanul bánnak a vendégekkel, hogy azoknak a chatoui kastély a legkellemetlenebb emlékké válik. Ducornet meggyőződik erről, s elcsapja két mihaszna cselédjét, avval a szándékkal, hogy ezentul maga fogja vendégeit kiszolgálni. A két kedves cseléd azután beáll a volt gazdához vendégnek. Számos bolond helyzet, végén egy kibékitő distingvált kankánnal s a függöny általános derültség közt legördül. A zene természetesen nagyon fölötte áll a szövegnek, a mi magában véve még nem nagy dicséret. Egyike Delibes ifjukori müveinek, egy jelenség a hires zeneszerző amaz idejéből, midőn még azért kellett küzdenie, hogy észrevegyék. Pedig már ezen a müvön is meglátszik az, a mit később Liszt Ferencz mondott Delibesről: hogy ime egy ember, kinek vannak gondolatai. A gondolat bősége s a jellemzetes eredetiség már erősen meglátszik *a chatoui kastély* partituráján. Minduntalan felbukkan a kecses melódiák s a fényes instrumentáczió társaságában egy-egy kedves nympha a *Sylviá*ból, mig a változatos sokszor idegenszerü moduláczió között kikandikálnak a *Naila* najádjai. *A chatoui kastély* pedig meglehetősen ifjukori mü, mely annak idején a párisi Buffes parisiennesben sehogysem tudott tetszeni. A közönségnek akkor még nagyon finom volt ép ugy, mint Delibes egy másik egyfelvonásos operája a *Deux sacs de charbon,* mely 1855-ben a Théâtre Faliecs-Neuvellesben tökéletesen hidegen hagyta a közönséget. Az idők azóta megváltoztak. Megszületett 1857-ben a *Maitre Griffard,* továbbá *A kertész és gazdája,* melyek a Théâtre lyriqueben a genialis fiatal szerzőre terelték a figyelmet. Az 1866 előadott *La sourae* ballet csak megerősitette a szerző iránt táplált jó véleményt. Delibes pedig hires zeneszerző lett, kitünő instrumentator, kinek páratlan szépségü balletjei a müvelt világot győzelmesen bejárták, nekünk pedig jól esik végig hallgatni *A chatoui kastély* operettet, s elcsodálkozni azon, hogy mivé fejlődhetik egy valódi nagy tehetség. Maga a kis operette, melyet a várszinház törekvő személyzete igen tisztességes előadásban mutatott be, alig tartalmaz hat vagy hét számot. Ezek azonban kiváló csinnal s tetszetősséggel vannak megirva. Jól esik hallgatni, mint egy szellemes ember beszédét, ki erőltetés és mesterkéltség nélkül tud kellemes dolgokat mondani. Az igaz, hogy a nyugvó ötöd a basszusban néha a kelleténél erősebben inklinál a közönséges felé, de ellensulyozza azt az érdekes hangszerelés, mely mintegy előizlelője akar lenni annak a bevégzett technikai tökélynek, mit e részben későbbi müveiben nyujtott. Margó Célia k. a. jelesül, énekelt és játszott. Ezuttal is megmutatta, hogy hiába akarják őt mély mezzosoprannak kvalifikálni, ez ellen legélénkebben tiltakozik szép csengő hangja, melynek igen kellemes magassága van. A kisasszony második jó tulajdonsága az, hogy jeles zenei felfogása van s tudja azt, a mit a legtöbb, különösen szép hangu énekes és énekesnő nem tud, — tud énekelni. — Dicksont Balogh játszotta. Ducornet magánzó szerepében Makó igen jól mutatta be magát. Hyppolitból Rónaszéki nem tudott sokat csinálni, leginkább azért mert a szerep sem adott erre alkalmat. Valóban kár, hogy közönség csak csekély számmal volt jelen; a darab megérdemli a telt házat. Az operette előtt a *Fehér Othello,* után pedig a *Ki vele* czimü vigjátékokat adták. Az utóbbit most először. Vastag bohózat, angolos stylusban tartva s fél nyersen tálalva. A véres elemet Rónaszéki (Nobbs) képviselte jelesen. Balogh Etel k. a. még mindig nem tudja magát bele találni szerepeibe. Sokszor merően maga elé néz s szinte feledni látszik, hogy szinpadon van. Nyugtalanul jár kel s szinte meglátszik rajta, hogy nem jól érzi magát. Játszottak még szerepeket Kecskeméthy Irma k. a., Sió Irma k. a., Makó s Benedek urak. Az összjáték megütötte a mértéket. *—ts.*

— **Az operaház kijáratai.** A m. kir. operaházban a kijáratoknál eddig mindenütt egyes ajtók voltak alkalmazva. Nehogy a téli idény alatt a közönség az ajtók kinyitása által a támadó léghuzam következtében meghülést kapjon, az intendatura elhatározta, hogy minden kijárathoz még egy ajtót csináltat s igy mindenütt kettős ajtó lesz. A munkához már hozzákezdtek s pár nap alatt el is készülnek vele.

— **A várszinházban** Blaháné asszony legközelebb vasárnap lep fel az *Ezres bankó* népszinmüben. — A legközelebbi operette-ujdonság Konti *Eleven ördög*-e lesz, melyben Blaháné asszonyon kivül meg Margó Czelia Cservári Ilon, Makó, Rónaszéki es Mezei fognak játszani. A várszinház igazgatója az *Unsere Samstage* és *Raub der Sabinerinnen* czimü darabokat, melyeket a német szinházban folytonosan hatással adnak, a várszinházban is szinre akarja hozni.

— **Ellinger József,** a nemzeti szinház egykori tenoristája, Hegyesi zongoravirtuóz és Krausz-Berfeld Malvine asszony közreműködésével vasárnap Nagyváradon hangversenyt rendez.

— **Klárné asszony,** a népszinház komikája *A zsidó árendás* czimü népszinmüvet irt, a mely a népszinházban közelebb szinre fog kerülni.

— **Liszt Ferencz** a Times egy hire szerint a párisi osztrák-magyar segélyalap javára hangversenyt fog adni.

— **A népszinházban** holnap penteken nincs előadás, mert este 6 órakor tartják Rákosi Jenő *Magdolná*jának főpróbáját. Az első előadás szombaton lesz.

— **A német szinházban** vasárnap, e hónap 15-én Suppé *Afrika utazója* kerül szinre egészen uj diszletekkel. A gyapju-utczai szinpadnak ez lesz az idén első operette ujdonsága.

— **Liszt király-dalának egy ujabb kiadása** hagyta el tegnap a sajtót. E kiadás gyermek-karra van átirva s czimlapján jelezve van, hogy a hazai iskolák számára készült.

— **Ernesto Rossi,** a hirneves olasz tragikus, decz. 10 én a berlini Residenztheaterben hosszabb vendégszereplést kezd meg.

— **Payor Gyula** északsarki utazó, a kitünő festő felől Parisból az az elszomoritó hir érkezik, hogy e napokban veszélyes szemgyuladásba esett és alig van remény arra, hogy szeme világa megmenthető legyen.

— **Dumas** tegnapelőtt olvasta föl legujabb darabját a párisi Théâtre-Français drámabiráló bizottsága előtt. Az ujdonság négyfelvonásos s a czime egyelőre *Denise.* A felolvasás harmadfél óráig tartott s rendkivül meghatotta a drámabirálókat, kik aztán egyhangulag elfogadták előadásra. A szereposztás csak pár nap mulva fog megtörténni.

— **Vaucorbeil** özvegyének, kit szegénységben hagyott elhunyt férje, a franczia köztársaság elnöke 1500 frank évdijat rendeltetett, a pénzügyminiszter pedig dohányos bolt nyitására adott az özvegynek engedélyt.

— **A fiumei uj szinház** fedési munkálatai már csaknem egészen befejeztettek. A tetőtornyocskák s egyéb diszitmények nehány nap mulva szintén teljesen elkészülnek. A tetőzet imponáló hatásu. A szinház belső részében a kőmüves es ács munkák is erősen folynak.

— **A párisi botrány.** Van Zandt k. a. tegnapelőtt levelet intézett Pitronné asszonyhoz, azt irva, hogy már teljesen felgyógyult s igy közreműködhetik a Pitronné atyja, Derval öreg szinművész javára e hó 26-án rendezendő hangversenyen. Párisi lapok megjegyzik, hogy Van Zandt k. a. nem is egész ügyetlenül cselekszik, mikor a jótékonyság köpenyébe burkolódzva lép először a közönség elé, melyet annyira megsértett. Van Zandt k. a. orvosa dr. Love különben a következő érdekes levelet intézi a lapokhoz: «Olvasva az ujságokat, meglepetve látom azt a hirt, mely szerint az én orvosi rendeletem okozta volna a Van Zandt k. a. szombat esti baját. Az való igaz, hogy foszforos italt vétettem be vele. De az nem áll, hogy oránkint egy evőkanállal rendeltem neki. Különben is én a foszfort a homoeopathiai hatodik higitásban szoktam adni, vagyis a dózis megmérhetetlen csekélységü, kitünő gyógyhatásai ugyan lehetnek és vannak is, de hogy megmérgezzen valakit, az lehetetlen. Több mint husz év óta gyógyitok énekeseket és száz meg százszor rendeltem már e gyógyszert, egyszer sem történt, hogy a müvészek rosszul lettek volna tőle, sőt ellenkezőleg mindig használt. Határozottan tiltakozom tehát az ellen, hogy amaz esetért én vagyok felelős. Van Zandt k. a. a szinházba érve, rosszul érezte magát, a mi a nőknél természetes okból ered s az énekesnőket gyakran akadályozza abban, hogy énekeljenek. Képzeljék ehhez az első előadás izgalmait, az általánosan nehéznek ismert szerepet és megmagyarázhatják maguknak a történteket, a nélkül hogy valószinütlen és egy müvésznőhöz nem méltó okot kellene előrángatniok. A közönség ma már bizonyára maga is sajnálja, hogy egy pillanatra olyat elhitt a kisasszonyról.»

— **A londoni filharmonikus társaság** saisonja kiváló érdekesnek igérkezik. Az első hangversenyben Joachim tanár Beethoven hegedü hangversenyét fogja játszani, a másodikban Hauck Minnie k. a. fog énekelni s a harmadikban Vilhelmj hegedümüvész fog három évi távollét után először fellepni. Dworak Antal egy uj szinfoniát komponál a társaság számára s több más ujdonság között Mosekovszky, orosz zeneszerző Jeanne d'Arc czimü zenekari müve van kilátásba helyezve. Január elsején jár le továbbá a husz sterlinges nyitány-pályázat, melyre eddig Bologna, Firenze, Velencze, Trieszt, Hamburg, Berlin, Bécs, Róma, Páris, Harana, New-York, Chicago, Richmond és Bern zeneszerzői közül pályáztak.

— **Elfogatási paranos Judicné ellen.** A párisi *Evénement* lapnak táviratozzák e hó 10-iki kelettel Barcelonából a következő nem egészen érthető dolgot: Judicné asszony betegen fekszik Saragossában; Nem mehet Barcelonába, a hol előadásokat hirdetett. A városi hatóság közbelépve *letartóztatta Schürmann impresariot* és távirati uton kiadta a parancsot, hogy *Judicné asszonyt a határon fogják el.* Az idevaló müvészek között általános a felindulás.

SPORT.

— **Nyulvadászatot** tartott ma az udvari parforce vadász-társaság, melyen a király ő felsége nem vett részt. A szeles, hideg idő következtében csak 11 órakor hagyták oda a vadászok K.-Megyert, hogy másfél óráig tartó sikertelen hajsza után nyul nélkül térjenek vissza. Jelen voltak: Esterházy Móricz és Miklós grófok, Mr. Pheeps angol főkonzul, Baltazzi Hektor nejével, Ugarte grófnővel, Berzeviczy Ádám őrnagy stb. Holnap pénteken Gödön találkozik a vadásztársaság, holnapután szombaton pedig Palotánál. Mindkét esetben rókaüzés lesz.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi hivatalnokok** drágasági pótléka tekintetében a tanács a főszámvevői előterjesztést pártolólag fogja a jövő közgyülés elé terjeszteni. E szerint a hivatalnokok a jövő 1885-ki kiállitási évre 1200 forint fizetésig 14%, 2000 frtig 12%, ezenfelül 10% drágasági pótlékban részesülnek. A tanács azonban tekintettel arra, hogy maga is érdekelve van e pótlék által, a közgyülés elé csak a kisebb hivatalnokok drágasági pótlékát terjeszti százalékokban kifejezve, a nagyobbakéra nézve a határozathozatalt teljesen a közgyülés belátására bizza.

— **Fővárosi muzeum.** A tanács mai ülésén Gerlóczy Károly alpolgármester megpenditette a fővárosi muzeum eszméjét. A gondolatot az érlelte meg, hogy a főváros a jövő évi országos kiállitáson igen sok értékes mintával, rajzzal, plasztikai tárgygyal vesz részt, a mi mind sötét raktárba kerülne a kiállitás befejezése után, hozzáférhetlenül a közönség számára s a főváros minden közvetett vagy közvetlen haszna nélkül. Pedig e kiállitott tárgyak száma nagy lesz, értéke ezrekre rug, a tanulság, a mit vonhatnánk belőlük, számmal ki nem fejezhető. De vannak máris tárgyak, a mik részint a bécsi, párisi, részint a berlini kiállitásokon szerepeltek, kitüntetésben részesültek és most alkalmas hely hiányában a mérnöki hivatal szobáiban eldugva hevernek. Ezenkivül egyes hivatalokban szétszórva elhelyezvék régi rajzok, képek, mütárgyak; a letéthivatalban halommal vannak érmek, a miket a város különböző ünnepi alkalmakra veretett, ott rejtőznek a régi városi hatóság jelvényei, pecsétek, s száz meg száz oly értektárgy, a mi kulturhistóriai szempontból is érdekkel bir. Mindezekről gondoskodni kell végre, hogy el ne kallódjanak s a későbbi nemzedéknek legyen tanulságos nézni valója. Csak a napokban kapott Gerlóczy a lovas kaszárnya épitő-vállalkozóitól szintén emlékezetes ajándékot; azon tárgyakat, a miket a király a lovaskaszárnya alapkőletétele alkalmával használt: ezüst malteros kanalat stb. Ezekből több darabot a létesitendő városi muzeumnak szánt. Mindenesetre igen hasznos lesz, ha a város közönsége bármikor tájékozhatja magát sokféle dologról, a miről ma csak tüzetes utánjárás mellett szerezhet alapos tudomást. Ha látja térképen a régi Pestet és Budát a fejlődés különböző stadiumaiban, egyes nevezetes intézetek terveit, vizvezeték berendezését, konstrukczióját, az artézi kut titkait, a kórházak mintáit, — mindazt, a mi Pest nevezetesebb intézeteinek berendezéséről helyes fogalmak szerzésére képesit stb. A tanácsnak tetszését megnyerte az eszme. s megbizta Gerlóczy urat, hogy a fővárosi muzeum programmját alkossa meg. A muzeum elhelyezésére igen alkalmasnak látszik egyik kiállitási épület, mely a városligetben fennmarad. A muzeum itt berendezhető s a kiránduló közönség mulattatására, okulására mindig hozzáférhető lesz. Gerlóczy azt hiszi, hogy két év alatt e muzeumot igen vonzó látogatóhelylyé rendezheti be s mellette meg egy külön *városi képtárt* is teremt, a mely azonban későbbi feladat. A városnak a képzőmüvészet emelésére hozott áldozatainak illusztrácziójául itt foglalhatnak helyet a vigadó szobrainak gypszmintái, képvázlatok stb. és sok régi becses kép.

— **A közoktatási bizottság** tegnap *Alkér* Gusztáv tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott, a melyen elfogadta a bajnok-utczai iskola épitési terveit oly módositással, hogy a tornaterem 1 méterrel szélesebbre vétessék. Az illető kath. vallásu tanitóktól a hatóság elvárja, hogy az isteni tiszteletre vezetett növendékekre felügyeljenek, ebbeli segédkezésüket szolgálati erényül fogván betudni. A hitoktatás javitasa czéljából a bizottság fölemelhetni javasolja több egyházközség szubvenczióját és pedig a budai ágostai hitv. evangelikusokét 1 hitoktató alkalmazása végett 1000 frtra, a pesti evang. magyar-német egyházét (4 hitoktató) 4000 forintra, az óbudai helv. hitv. egyházét 300 frtról 800 frtra s az óbudai izr. hitközségét 350 frtról 500 frtra. Javasoltatik továbbá az ujlaki elemi iskola másik felének kiépitése, hogy a III. kerület polgári leányiskolát kapjon, a vörösvári uti elemi iskola kibővitése s a dunagőzhajózási társulat megkerestetik, hogy a munkástelepi elemi iskolát két tanteremmel szaporitsa. Bernátsky Antal inditványozza, hogy a gyermekek az iskolában a selyemtenyésztésre buzdittassanak, nem pártoltatik.

— **Hirek a tanácsból.** A tanács Madary Gábort, mert a bakács-utczai iskola berendezéssel 6 napra megkésett, 300 frttal megbirságolta. A kereskedelmi iskolában a török nyelvet ingyen tanitani ajánlkozott Patrubány L., mit a tanács el is fogadott. Többen ajánlkoztak bizonyos bérért a budai indóháznál hirdető táblák alkalmazására, de kérelmükkel a hirdetési oszlopok ügyében folyó tárgyalások miatt elutasittattak. A városi kőmives és ácsmunkákra a jövő év tartamára az árlejtés kiirása elhatároztatott. A földm. ipar s keresk. miniszter leiratát, hogy a város az épitőmestereket megvizsgáló bizottságba egy müszaki egyént küldjön ki, a főmérnöknek adták ki javaslattétel végett. Heinrich István biz. tagnak, mert Bókay János sirjára a város kegyelete jeléül koszorut helyezett, a tanács köszönetet mondott. A Dumits-féle alapitvány élvezetére a várbeli plébános által javaslatba hozott három egyén elfogadtatott. A kiállitási lakásiroda vezetésével a tanács, miután Baczakó rendőrfogalmazó a belügyminiszteriumtól szabadságot nem kap, Bauer Emil gazdasági hivatali irnokot bizta meg, a ki működése tartama alatt 50 frt havi honoráriummal dijaztatik fizetésén fölül.

A főváros közgyülése.

— nov. 13.

A mai folytatólagos közgyülésen Gerlóczy Károly alpolgármester elnökölt. Napirenden volt a fogadósok, korcsmárosok, kávésok stb. iparának szabályozására készitett javaslat, s illetőleg ennek a kávésokra és kávémérőkre vonatkozó része.

Mielőtt ehhez fogtak volna, *Horváth* tanácsnok bemutatta a budapesti kávésipartársulat kérvényét, mely több pontra terjed. Az ipartársulat ebben kéri, hogy a szabályrendeletben a kávésok mondja ki, mikép a kávésokra nézve a *kényszertársulás* elve alkalmaztatik; a kávésipar bizonyos *meghatározott számu* iparos által üzethessék s az iparengedély kiadásánál az ipartársulat véleménye minden egyes esetben kéressék ki.

A közgyülés, miután a kérelem pontjaihoz Szilágyi Dezső, Schnierer Gyula, Országh Sándor, Tenczer Pál, Báthory Mihály, Csepreghy János, Weisz B. F. különböző álláspontról hozzászólottak, a kávésipartársulatot szótöbbséggel minden kérelmével elutasitotta, mert egyedül a kávésokra tenni kivételt a társulásban indokolható nem volna, azon elv keresztülvitele pedig, hogy az I. foku igazgatóság határozza meg egy-egy kerületben a kávéházak maximális számát, már csak azért sem történhetik, mert tiz I. foku iparhatóság lévén, az egyöntetü eljárásnak nehézségek állanak utjában, végre — mint *Horváth* tanácsnok kifejti, a társulat véleménye az engedélyes személyére nézve azért nem kérhető ki, mert két társulat is («egy billiárdisták» és «két billiárdisták») lévén, egyiknek vagy másiknak meghallgatása az elöljáróság, mint iparhatóság kényére volna bizva.

Ezután áttértek magára a szabályrendeletre, s élénk vita lett annál a kérdénél, miben határozódjék a különbség a kávéház és kávémérés között? *Mattyus* Arisztid is, mint maga a tanács a különbség-jelzőül akceptálja a billiardtasztalt, csakhogy mig a tanács az oly helyiséget tartja kávéháznak, melyben két rendes nagyságu billiard-asztal van, addig ő egy billiard-asztal kikötését elégnek tartja. A közgyülés *Schnierer* Gyula felszólalása után a tanács szövegezését fogadta el Takács Lajos azon módositásával együtt, hogy a fogadókban levő kávéházakban elég egy billiárd felállitása is. A *kávémérésekről* szóló fejezetnél *Légrády* Károly arra hivta fel a figyelmet, hogy a pálinkamérések káros hatását más uton is jó paralizálni, nemcsak direkt megszoritó intézkedések által. Ilyen volna megengedése annak, hogy a *kávémérések már reggel 3 órakor* legyenek nyithatók, mig a pálinkaboltok csak 4 órakor nyilnak. A közgyülés Légrády inditványát elfogadta.

Egy későbbi szakasznál, mely már általában az italmérő üzletekre büntető határozmányokat foglal magában, *Gundel* János inditványt tett a vendéglők zárórájára vonatkozólag. Helyes, ha éjfél után 1 órára záridő állapittatik meg, de kéri kimondani, hogy a mint Európá-

ban mindenütt van, a rendőr, a ki a záridó megtartását ellenőrzi, oly korcsmába, hol ettől eltérést vesz észre, tartozzék bemenni s felhivni a vendégeket a távozásra. S csak ezután tehessen a korcsmáros ellen a kapitánynál jelentést. Ez inditványt igen indokolttá teszik rendőri állapotaink, a mik mellett a vendéglős igen sok szekaturának van kitéve. Tud eseteket, hogy 25 frtra elitélt korcsmárost a kapitány, mert fizetni nem tudott, épen a karácsonyi ünnepekre záratott el öt napra, más esetek azt mutatják, hogy a korcsmáros nem is tudja, minő eset alkalmából itélik el, mert a rendőr egyszerü jelentése a megbirságolásra untig elég ok. Ellenségeskedés, vagy zsarolási szándék itt köves talajra talál.

A közgyülés többsége mindazáltal szavazás utján kisebbségben hagyta Gundel inditványát.

A *zsibárus-üzletekre* vonatkozó rövid szabályrendeletet fogadták ezután észrevétel nélkül el.

Majd *Matuska* Alajos jegyző bemutatta a herczegprimás leiratát a 23,000 frtos hitoktatási segély kiszolgáltatása s kezelése ügyében. A segély ¼-ed évi részletekben a herczegprimás utján Cselka esperes kezéhez adatik ki s ez fizeti a hitoktatókat. E módozathoz a közgyülés hozzájárult.

Végre a Rókus- és János-kórház jövő évi budgetjét jóváhagyó miniszteri leirat tudomásul szolgált, mire több tárgynak jövőre halasztása mellett a közgyülés véget ért.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Vámbéry** Ármin tartott ma este felolvasást a *kereskedő ifjak* társulatában *A perzsa kereskedők és kereskedelem* czim alatt. A felolvasás, vagy helyesebben mondva szóbeli értekezés a tudós tanár ismert szellemes, csevegő modorában előadva, mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, melyben nagy számmal voltak hölgyek is. Az érdekes előadás ugyszólva odavetett vázlat az európai hirü utazó gazdag tapasztalataiból. Bevezetésképen egyes általánosabb érdekü dolgokkal ismertetti meg hallgatóit. Perzsia keletnek az az országa — ugymond — hova aránylag legnehezebben lehet eljutni, mert keleten a szárazföldi utazás nem a legkellemesebb foglalatosságok egyike. Szállók nincsenek, a városok pedig távol esnek egymástól. Kocsik hijában az utas tevére vagy öszvérre kénytelen ülni, melyek aztán egy már kitaposott uton haladnak lassan előre. Ily módon a Feketetenger partján levő Trebizonttól Tebrisig napi 5—6 mértföldnyi haladással négy hetet, innen Teheránig két hetet és Teheránból Shirazig hat hetet vett igénybe az utazás husz évvel ezelőtt. Ma már a viszonyok megváltoztak. Az uj utvonal sarkpontjai Galacz, Odessa, Batum, Baku, Rest, Teherán. Perzsiában vasut még nincs, legujabban azonban egy franczia társulat engedélyt kért a sahtól, hogy Rest és Teherán közt vasutat épithessen. Az emlitett közlekedési viszonyok mellett tehát Perzsia nem nagy látogatottságnak örvend. Perzsiában, mi lyet régebben Parsnak és még annak előtte Irannak neveztek, már 2000 évvel Kr. e. létezett a kultura bizonyos neme; az ország határa azonban alig-alig változott. Területre nézve háromszor akkora mint Francziaország, mindazonáltal lakosainak száma csak 5 millió, minek oka abban rejlik, hogy a termőföld csak keskeny gyürüt képez az ország határain, míg annak belseje sivatag. A forróság rendkivül nagy, ugy hogy nappal az utazás európai emberre nézve szinte elviselhetetlen. A vizhiány miatt a lakosok a vetéseket mesterségesen kénytelenek öntözni s e végből bámulatos szorgalommal gyakran 20—40 söt 200 mértföldre terjedő vizfogó földalatti csatornákat épitenek. Vannak ezek közt olyanok is, melyeket 300 évvel Kr. sz. e. ástak, és a melyek mindazáltal máig is a legjobb állapotban találhatók. A vizhiány daczára mindaz, a mi az országban megterem, kitünő. Ilyen például a gyümölcs, mely a lakosságnak egyik legkiválóbb táplálékanyagát képezi. Ilyen gyümölcsök az alma, körte, baraczk (lat. persica, szláv: braczk, német: Pfirsich), dinnye, szőlő, cseresnye (elnevezése a Feketetenger partján levő Kerason varostól) és a szilva, melynek keleti származását a német Zwetschke kifejezés etymologiája alapján is ki lehet mutatni; e kifejezés ugyanis a középkorban Dmeschkének hangzott, a mely pedig Dmesk, Damaskus várostól vette eredetét. Gabona kevés van az országban; a «hullari» nevü bor vetekedik zamatra nézve a tokajival, bár két évnél tovább nem áll és kivitelre nem alkalmas. A dohány és opiumtermelést nagy mértékben üzik. — A mi magukat a *perzsákat* illeti, ők képezik keleten a legtisztább vérségü fajt. Magas, sudár emberek, barna arczszinnel, hosszukás orral, gyönyörü hajzattal, mozgékony testtel és szellemmel. Az illemet különös figyelemben részesitik. Ha két perzsa találkozik, jó ideig egyik sem szól, mert nem akar tolakodónak feltünni. Végre aztán egyikük mégis csak megszólal: «Lehetek-e oly boldog lelked után kérdezősködni?», mire a másik igy válaszol: «Én vagyok boldog, hogy mákszemnyi, hangyanagy-águ lételemet figyelemre méltatod.» Ezt követik az egészség után való kérdezősködések, ilyenformán: «Kövér-e az inyed?» «Rózsaszinü és illatu természeted hogy virágzik?» Virágos a nyelvük, irályuk, ruhájuk. Tisztaságukhoz azonban már szó fér. Bizonyos állatkák, melyeket a perzsák övükbe dugott elmés szerkezetü kis kanalacskákkal szednek le magukról, nagy mennyiségben tenyésznek. Az előadó több adomát hoz föl e nem épen aesthetikus tárgyra vonatkozólag magáról az Európát beutazott persa sahról. — A persa *kereskedő* érdekes jelenség. Mig a hindu, tatár ki sem mozdul lakóhelyéről, a perzsa kereskedő bejárja egész Törökországot és eljut Európa legnyugatibb tartományaiba is, többek közt mesterségesen készitett régiségeket árulgatva. Vállalkozó szellem; egy szamárral kezdi meg hálozásait és nemsokára már karavánokat bérel. E mellett életmódja mindig a lehető legegyszerübb. A fényüzést nem ismeri; pokróczba takaródzik, tápláléka egy darab kenyér, sajt, thea. Éleseszüsége, szellemessége mellett egyik szép vonása a jótékonyság. A perzsa kereskedő, ha vagyonra tett szert, embertársai javára karaván serájt épittet, a rohanó folyó fölé hidat veret, a sziklába utat vájat. A költészetet nagyon kedveli. Hafiz dalait nagyobbrészt kivülről tudja. Érdekes adatot beszél erre vonatkozólag az előadó. Utazásai közben egy veszekedő házaspárra talált. A férj, ki kereskedő ember lehetett, még a czivódás közben is Hafiz egy ilyen tartalmu versét idézte: «Eszem a szented, te bársonyszemü bálványom, én fizetem a költséget és az ur te akarsz lenni?» A perzsa kereskedő ékesszólóan tud hazudni, de azért üzleti ügyekben megbizható, a váltót, legyen az bármily alakban kiállitva, szentirásnak tekinti. A kereskedelmi összeköttetés legélénkebb Oroszországgal, Indiával és Közép-Ázsiával. — A kivitel ép oly nagy, mint a bevitel. Kiviteli czikkek aszalt gyümölcs, selyem, dohány (tumbaku) türkisz, asztrakán-bőr, melyeknek legismertebb kiviteli piacza Nisni-Novgorod. — Az asztrakán bőrt tulajdonkép Bucharából hozzák; készitése oly módon történik, hogy a zsenge bárányka bőrét azon frissiben beássák a Zerevsan folyó partjának szikes földébe, honnan csak 10 nap mulva veszik ismét elő, kidolgozás végett. Figyelemre méltó, hogy Oroszország egészen hatalmába ejti a perzsa kereskedelmet, ugy hogy már az ország belsejében a rubel a perzsa pénzekhez hasonló mértékben van elterjedve. Az előadót a közönség zajosan megéljenezte.

— **A tudomány-egyetem** ez idei rektora dr. *Bita* Dezső *Erdey* Antal egyetemi tanácsjegyző kiséretében ma délelőtt 11 órakor meglátogatta a tud. és müegyetemi olvasókör helyiségeit s a kör elnökének *Rákovszky* Géza joghallgatónak, valamint a tiszti karnak is legteljesebb elismerését fejezte ki a tapasztalt rend és tisztaság felett.

— **A fővárosi szeretetház** választmánya e hó 17-én, hétfőn délután 4 órakor fontos ügyekben ülést tart.

— **A Szent-László-társulat** mai választmányi ülésén, melyen *Schlauch* Lőrincz szatmári püspök elnökölt, a tagok szép számmal jelentek meg. Dr. *Balogh* Sándor meleg szavakban adott kifejezést a választmány érzelmeinek a legfelső kitüntetés felett, melyben a király a társulat nagyérdemü elnökét, dr. Schlauch Lőrincz püspököt az I. osztályu vaskorona-rend adományozása által részesitette. A választmány lelkes éljenei után az elnök meghatottan mondott köszönetet. Szavait lelkes éljenzéssel fogadta a választmány. Fölolvastatott a magyar-csángó-egylet átirata, melyben fölszólitja a Szent-László-társulatot, hogy értesitené a csángó népnek vallási és iskolabeli szükségeiről és ismertetné meg egyszersmind a módozatokkal, melyekkel legczélszerübben istápolhatná ez irányban az annyira elhagyott és elhanyagolt csángókat. A választmány örömmel fogadta a fölszólitást s késznek nyilatkozott e tekintetben, a társulat függetlenségének megóvása mellett, a csángó-egylettel érintkezésbe lépni. Bemutattatott a brailai r. kath. plébános jelentése a brailai iskola ügyállásáról. Az iskolát jobbadán magyar gyermekek látogatják, miután a katholikusok tulnyomó részét magyarok képezik. A mindennapi hitoktatáson kivül kielégitő képesitést nyernek a magyar nyelvben is, névszerint irás-, olvasás-, nyelvtan- és hazai történelemben, mely tárgyakra hetenkint 12 óra van kiszabva. A tanitó magyar, *Nagy* Ádám, ki 100 franknyi dijilletéket huz havonkint. A lefolyt tanévben 141 tanuló volt az iskolában, ezekből 49 magyar. A titkár ezután bejelentette az uj alapitványokat és adományokat. A pénztári kimutatás szerint a társulat alapitványi vagyona készpénzben 8765 frt 69 kr, értékpapirokban 39,550 frt. Rendelkezésre áll 4397 frt 32 kr. Ezután megszavaztattak a különböző adományok. A társulat szent Erzsébet napjának nyolczadába eső vasárnapon, e hó 23-án a ferenczrendiek templomában reggel 8 órakor misét szolgáltat. A közgyülés november 27-én lesz a központi papnövelde dísztermében. A közgyülést, mely 10 órakor kezdődik, az egyetemi templomban 9 órakor tartandó mise fogja megelőzni.

— **A lipótvárosi kaszinóban** (V. Józseftér 1.) e hó 14-én pénteken este 8 órakor társasvacsora lesz.

— **A fáklyásmenet**, melyet a budai tanitóképzőintézet növendékei Gyertyánffy István igazgató tiszteletére terveztek, elmarad. Az igazgató felkérte ugyanis az ifjuság vezetőit, hogy ha örömüket csakugyan ki akarják fejezni, ugy tegyék azt valami olyas alakban, a mely az ő, minden zajos és feltünő óvácziótól idegenkedő természetének megfelelőbb. A fáklyásmenet ennélfogva elmarad és a költségeire begyült pénz Gyertyánffy kivánságára jótékony czélra és pedig vagy az ifjusági segélyegylet, vagy az országos tanitói árvaház javára fog fordittatni.

— **A budapest-józsefvárosi jótékony nőegylet** ma délután az ösz-utczai elemi iskola egyik termében rendkivüli közgyülést tartott. A tisztujitást következőleg ejtették meg: elnök lett Molnár Endréné, alelnök: Walter Ferenczné, férfi elnökök: Horánszky Nándor és Rémy Róbert; pénztárnok: Örley Jánosné, titkárok: Hüvös József és Spannberger Alajos. Ezenkivül választatott 20 nő és 20 férfi választmányi tag. Ezután jelentették, hogy a deczember hóban tartandó hangversenyen megigérték közremüködésüket Maleczky és Maleczkyné, Pulszkyné Márkus Emilia, Grillné Csillag Teréz és Bercsényi a nemzeti szinház és az opera müvészei, továbbá Vaszilievics Olga k. a. stb. A hangverseny már deczember elején meg lesz tartható.

— **Korcsolyacsarnok Budán.** Emlitettük már, hogy az I. kerületi polgári kör, mely a budai társasélet körül oly sokat buzgólkodik, kibérelte a János-kórház közelében fekvő Chriszten-féle téglavető tágas völgykatlanát, hogy azt a télre korcsolyázó helyül rendezze be. — A társalgótermekkel, buffettel s a szükséges mellékhelyiségekkel ellátandó diszes és kényelmes korcsolyacsarnok már javában épül. A kör igen jutányos árak mellett saisonjegyeket fog kiszolgáltatni és pedig: a kör tagjai és családjaik részére 1 frt 50 kr, a Duna jobb partján levő társaskörök és a budai dalárda tagjai és családjaik, nemkülönben a közös hadseregbeli, valamint a honvédtisztek részére 3 frt, végre idegenek részére 4 frtért személyenkint. Egyszeri belépésre jogositó jegyek ára hétköznapokra 50 krban, ünnep és vasárnapokra pedig 1 frtban állapittattak meg. A kör, mint halljuk, gondoskodni fog arról is, hogy a korcsolyázó tért látogató közönséget hetenkint legalább kétszer katonazene mulattassa.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Okolicsányi Ödön meggyilkolása** ügyében — mint Egerből irják — a vizsgálatot befejezték, s az iratok, a vádinditvány megtétele végett kiadattak a kir. ügyészségnek.

— **Dr. Dittrich Ignácz** pécsi ügyvéd sajtópert inditott a «Politisches Volksblatt» ellen. A perre egy az emlitett lapban megjelent s a panaszosnak antiszemita röpiratával foglalkozó birálat adott alkalmat.

— **Hamis bukás.** *Bécsből* távirja tudósitónk, hogy az odavaló törvényszék hamis bukás miatt hat heti fogságra itélte *Beying* Gusztáv vendéglőst, kinek deficzitje 18,000 frtra rugott. Üzletét a hitelezők bizottsága tovább folytatja.

— **A laibachi anarchista-perben** a klagenfurti esküdtszék fog itélni. Fővádlottak Zeleznikar a «vörös szabó» és Thuma Ferencz czipész. A végtárgyalásra 60 tanut idéznek be.

A rendőrség szennyese.

Tóth Gerő vizsgálóbiró ma reggel 8 órakor ismét megjelent a rendőrségi palotában; meghivatta Szeiffyt, a központban alkalmazva volt, jelenleg felfüggesztett rendőrőrmestert s a Gerstmanné szül. Baron Kati által Minorich Albert rendőri fogalmazó ellen emelt vád ügyében harmadfél óra hosszant hallgatta ki. A vizsgálat czélja már napok óta oda irányul, bebizonyitani azt, hogy Gerstmannét felbujtogatták a Minorich ellen való hamis vádaskodásra. Mint már tegnap is jeleztük, Jekelfalussy Lajos miniszteri biztos déli 12 órától délután 2-ig csak feleket fogad, délután 4-től 7-ig pedig csak a rendőrség belső ügyeivel foglalkozik. A miniszteri biztos ma délután 5 órára megidéztetett a főkapitánysági hivatal első számu szobájába, mely az ő hivatalos helyisége, 10 hordárt s kihallgatta őket a Nagy Dezső rendőrfogalmazó elleni ügyben, a ki tudvalevőleg Thaisz idejében a központban a hordár-ügyeket vezette.

*

Az elmult éjjeli *razziáról*, melyet röviden már jeleztünk, még a következőket jelenthetjük: A központban egész éjjel nagy sürgés-forgás volt, a bérkocsik egymást érték, szállitották a kiküldött polgári biztosokat és hozták be a letartóztatott csavargókat. A razzia ezuttal a zsebmetszők és tolvajok tivornya és buvóhelyei ellen volt irányulva. Nagy Pál, Gondé, Kuló, Haslinger és Sorecz polgári biztosok, továbbá Schönberger és Bleyer rendőrügynökök éjfél előtt tizenegy órakor egyszerre indultak el a budai és pesti oldalra, 12 rendőr kiséretében. Budán az őrjárat több gyanus helyre ellátogatott eredménytelenül, mig végre a «Nap»-hoz czimzett fogadóban 22 gyanus egyént, többnyire ismert utazó vásári tolvajokat és zsebmetszőket s egy régóta ismert czigány asszony tolvajnőt letartóztattak. A pesti oldalon benéztek a Zrinyi-kávéházba, az akáczfa-utczai Buzalka-terembe, a Buxbaum kávémérésébe, a kerepesi uti Öszterreicher-féle kávéházba s a Friedmann-féle kávémérésbe, majd sorra járták a külső dob-utczai és rózsa-utczai lebujokat, hol azonban a kiküldött őrjáratnak nem kedvezett annyira a szerencse, mert összesen csak 9 gyanus egyént tartóztathattak le. Kéjnőt az éjjel egyet sem fogtak el. A kerületi kapitányságoktól a központba beküldöttekkel együtt a mult éjjel összesen 72 egyént tartóztattak le. Majthényi Dezső rendőrtanácsos hajnali 4 óráig maradt a rendőrségi palotában, várva a kiküldött őrjáratok által elért eredményt; az éj folyamán senkit ki nem hallgatott, hanem elrendelte, hogy a reggeli rapportnál a letartóztatottak ügyei az illető referenseknek kiosztassanak, kiktől aztán már délelőtt 10 órakor átvette a jelentést. Az összes letartóztatottak közül alig 8—10 budapesti illetőségü, ezek mint ilyenek a fővárosból el nem toloncozolhatók, hanem az illető kerületi kapitányság vagy esetleg a büntető törvényszék által rájok rótt büntetés kiállása után szabadon bocsátandók; a többiek, miután a rájok rótt büntetést leülték, illetőségi helyeikre fognak toloncoztatni. A király-utczában, a fővárosnak emez, éjjeleken legzajosabb részében ma éjjel szokatlan csend uralkodott; tizenkét óra után elnémult a zene a hirhedt zengerájokban, megszünt a tánc a tánctermekben, mert a razziától félve, a leányok mindenünnen kimaradtak. Jekelfalussy Lajos miniszteri biztos a belügyminiszteri palotából már kora reggel tudakozódott Pekáry József főkapitányi helyettesnél az éjjeli hajsza eredményéről s Pekáry szintén telefon utján adta meg a kivánt felvilágositást.

*

A fővárosi rendőrség prostituczionális osztályának sok hibája közt az volt a legnagyobb, hogy nyugodtan türte — mintha semmit sem tudna felőle — a lélekvásárlást a vidékre és külföldre. Talán elősegithetjük a most folyó vizsgálatot, ha köztudomásra juttatjuk, hogy e jövedelmes kereskedést különösen Steinhübel Anna (gyár-utcza 12. sz. a.), Egger Róza (Duna-utcza 10. sz. a.), Lövy Jozéfa (vármegyeház-utcza 15. sz. a.), Pechtold Róza (zöldfa-utcza 20. sz. a.), Mattersdorf Regina (szerecsen-utcza 49. sz. a.), Lederer Hani (alias Cseh Johanna), továbbá Fiedler Johanna, Brenner-Weisz Teréz, Herzné és a vadász-utczában 5. sz. a. lakó Nagyné üzi a következő vidéki ügynökökkel: Bleva Anna (Esztergomban), Kronerné (Győrben), Gerossiné (Pozsonyban), Scherzné (Székesfehérvárott), Ehrenfeld (Pécsett), Benakné (Szegeden), Schifferes Lipót (Prágában) és Fränkl Annita (Buenos-Ayresban, Dél-Amerikában). Hogy mikép hálózzák be ezek a vásárra szánt boldogtalan teremtéseket, azt megmutatja a következő eset: Steinhübel Anna a gyár-utczában 12. szám alatt levő titkos bordélyház tulajdonosnője, kinek Erczly József polgári biztoshoz való viszonyát már szellőztették a lapok, megismerkedett tavaly egy *Richter* Ernesztin nevü, jó vidéki családból való tizennyolcz éves leánynyal, s többszöri találkozás után kápráztató igéretekkel s értékes ajándékokkal rábirta arra, hogy egy «gazdag földbirtokossal» kéjutazást tegyen a vidékre. És elmentek először Szegedre, onnan B csbe, Mühlhausenbe, ott amaz ürügy alatt, hogy megnézik a tengert, hajóra szállott áldozatával a gazdag földbirtokos és 25 nap multán Buenos-Ayresbe érkezett vele. Csak későn tudta meg a szegény lány, hogy Fränkl Annita hirhedt házába került. Néhány nappal ezelőtt az eladott lány hozzátartozói megtudták, hogy Richter Ernesztin hol tartózkodik s szomoru esetéről jelentést tettek a főkapitányságnak. Hogy mire mentek e följelentéssel, arról hallgat a krónika... Különös figyelmet érdemelnek a fővárosban gomba módra elszaporodott «déli gyümölcs kereskedések», melyek nagyobbára titkos bünbarlangok. Ezek eddig elég ügyesen ki tudták kerülni a rendőrség figyelmét, ámbár a főkapitányságnál tudomással birtak róluk, söt egyeseknek türelmi bárczát is adtak. Ily bünbarlangok vannak az ó-utcza 4. és 5. számu házaiban, valamint a nagymező-utczai 5. számu házban. Hogy czégérük hazudik, azt mindenki tudja, mert e boltokban sem déli gyümölcsöt, sem czukrot kapni nem lehet. E «déli gyümölcs kereskedések» leginkább a belvárosban vannak elterjedve s képzelhető, hogy mily nyomorult ajánlatokkal zaklatják ama fiatal leányokat, kiket a hazug czégér, az ilyen «üzletbe» csábit.

*

A Majthényi rendőrtanácsos által vezetett vizsgálat oly terjedelmes anyaggal foglalkozik, hogy annak feldolgozása egyhamar nem várható. Különösen a *prostituczionális* ügyek bonyolodottsága nyujtja hosszura a vizsgálatot. Ma és tegnap Majthényi Steinnét hallgatta ki, a kinek vallomásai Brück-Mayrnéra (Thaisz főkapitány volt sógorának nejére) és a vele összeköttetésben állókra terhelők.

*

Bornemissza Boldizsár főfelügyelő s a rendőrfőorvos ma délután ismét az uj rendőrök felvételével voltak elfoglalva; a mai napon összesen 32 gyalog és lovas rendőrt fogadtak fel.

*

Karácsonyi Sándor rendőrfogalmazó a következő sorok közzétételére kérte fel lapunkat: Több fővárosi lapban megjelent azon hir kapcsán, hogy ellenem egy rovott előéletü — én hozzá tehetem, hogy többször büntetve és eltoloncozva volt — csavargó, zsarolás czimén feljelentést tett, rokonaim, jó ismerőseim megnyugtatására és a nagy közönség jó indulatának biztositása czéljából kijelentem, hogy ama feljelentés tényleg megtörtént; de az ügy már ma is abban a stádiumban van, hogy a gaz feljelentő ellen rágalmazás és hamis vádaskodás miatt a büntető eljárás fog folyamatba tétetni.

MULATSÁGOK.

— **A pestmegyei bál.** A jövő farsang alatt rendezendő pestmegyei bál bizottsága a következőképen alakult meg: elnök Szapáry Péter gróf, alelnökök: Földváry László, Darányi Kálmán, Teleky József gróf, pénztárnok Zseny József, ellenőr Szüts Endre, jegyzők: ifj. Bellaágh Imre és Háader György és ötven bizottsági tag a megye ifjuságának szine javából.

— **A technikus bál** tisztikara, a tegnap megtartott bizottsági ülésen a következőleg alakult meg: Reviczky István elnök, Tolnay Kornel és bethlenfalvi Paál Arpád alelnökök, Bethlen Balázs gróf pénztárnok, Nagy Gyula főjegyző, Kruntorát Engelberg ellenőr és nagyváradi Horváth Károly háznagy.

— **A körmöczbanyai magyar egyesület**, mint levelezőnk irja, e hó 10-én érdekes estélyt tartott. Szinre került a *Nyolczadik pont* czimü kis vigjáték, melynek előadásában részt vettek: Raisz Irén k. a. (Julia), Kmetykó Georgette k. a. (Róza), Láng Károly (Gerard), dr. Versényi György (Dubreuil). Bakhmann Emma és Bundsmann Adél kisasszonyok zongorakiséret mellett magyar népdalokat énekeltek. Várady Lajos Vörösmarty *Vén czigány*-át, dr. Versényi György pedig Arany *Rákócziné*-ját szavalta. A kedélyes társaság csak éjfél után oszlott szét.

HÁZASSÁG.

— **Hegedüs László** budapesti kir. törvényszéki biró esküvője a mult hó végén történt meg Nagy Bányán Réti Anna kisasszonynyal, Béti Alajos kincstári főerdőtiszt leányával. Nasznagyok voltak: Hegedüs József nagykárolyi jószág-igazgató, a vőlegény testvérbátyja, a menyasszonyé pedig Smit Sándor szolgabiró, a menyasszony sógora. Az esküvőt szoros családi körben tartott estebéd követte, melyen a rokonságon kivül csak Eösz Ferencz (Nagy-Károlyból) és Teleki Sándor gróf vettek részt.

—Dr. **Kiss Lajos** baáni köz- és váltóügyvéd e napokban váltott Pozsonyban jegyet Ambro Emma kisasszonynyal, dr. Ambró orvos-tanár leányával.

— **Schönwald Sándor** n.-dobosi földbirtokos e hó 9-én tartotta eljegyzését Weisz Farkas földbirtokos kedves leányával Gizellával Nagy-Károlyban.

GYÁSZROVAT.

Kászonyi Lajos, az aradi köztiszteletü Kászonyi család egyik tagja, 32 éves korában a szüret alatt szerzett meghülés folytán elhunyt.

Ifj. Palla József radnai közigazgatási joggyakornok, tehetséges fiatal ember Kapruczán hosszas szenvedés után meghalt.

A hivatalos lap nov. 13-iki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Ejury* Károlynak, Pozsony sz. kir. város tiszti főügyészének, valamint törvényes utódainak, köztisztviselői pályáján és a közügyek terén tett közhasznu szolgálatai által szerzett érdemei elismeréseül a magyar nemességet a «szunyogdi» előnévvel dijmentesen, dr. *Kain* Dávid kassai orvosnak, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét, *Werner* János postai altisztnek sok évi hü és buzgó szolgálata elismeréseül, nyugalmaztatása alkalmából a koronás ezüst érdemkeresztet, mallenaui báró dr. *Ender* Mór osztályfőnöknek a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumban, kiválóan jeles szolgálatai ujabbi elismeréseül, a titkos tanácsosi méltóságot dijmentesen adományozta.

Kinevezés. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter *Marx* János és *Márk* Károly m. kir. vasuti főfelügyelőségi biztosokat m. kir. vasuti főfelügyelőségi felügyelőkké, továbbá *Förster* Nándor és *Lábán* József mérnököket m. kir. vasuti főfelügyelőségi biztosokká, a m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök a budapesti lipótmezei országos tébolydánál megüresedett elsődorvosi állomásra: dr. *Weisz* Jakabot, az elmekórtan magántanárát, a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóság *Chocholusz* Ferencz V. oszt. adótisztet a dunaszerdahelyi kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré, a budapesti kir. tszék elnöke *Saáry* Zsigmond dijtalan joggyakornokot dijas joggyakornokká, a kassai magy. kir. pénzügyigazgatóság *Kovács* János hivatalsegédszolgát a kassai kir. fővámhivatalhoz hivatalszolgává nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Zágráb, nov. 13. (O. E.) *Strossmayer* püspök ma délben a városház tanácstermében bucsut vett a városi községtanács és az ünnepély-rendező bizottság tagjaitól. A püspök köszönetet mondott a rendkivüli rokonszenves fogadtatásért, melyben részesült és kijelenté, hogy Horvátország ezen ünnepélylyel ismét bebizonyitotta, hogy a Balkán félszigeten népei között azon szerepre van hivatva, mint a melyet Toszkána játszott Olaszországban, mig Zágrábra Florencz szerepe vár. — Az ünnepély az egész országban visszhangra talált. Az egységes együttmüködés az egész világon ama meggyőződést fogja kelteni, hogy Zágráb hivatva van a tudomány és czivilizácziónak központjává lenni. A jelenvoltak Strossmayer püspök beszédét többször zajos zsiviókkal szakitották félbe s különösen lelkesen fogadták azon kijelentését, hogy évenkint egyszer el fog jönni Zágrábba. A püspök holnap este 6 órakor utazik el Zágrábból.

Lemberg, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Sylvester* püspököt legközelebb kinevezik lembergi görög-katholikus metropolitává.

Krakó, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) A lengyel lapok B csből egy cáfoló communiquét kaptak, melyben a «Pokroknak» ama hirét, hogy a Bécsben lakó lengyelek egy lengyel községi iskola felállitását akarják kérni, határozottan megczáfolják.

Brünn, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) A morvaországi zsidóhitközségeknek a helytartóság által megerősitett uj alapszabályok alapján való alakulása közelebb fog megtörténni. E szervezkedéssel valószinüleg az eddigi politikai községeket is megszüntetik, mi által a politikai organizmusnak egy sajátságos anomáliája szünnék meg.

Bécs, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) *Szófiából* és *Belgrádból* egyidőben arról értesül a Pol. Corr., hogy *a szerb-bolgár differencziák kiegyenlitését* és a rendes viszonyok helyreállitását legközelebbre lehet várni. Erbach-Schönberg grófnőnek, Sándor fejedelem nővérének átutazása alkalmat nyujtott ugy Sándor fejedelem Szerbia iránt való barátságos érzületének, valamint a bolgár kabinet békülékeny hajlamának kifejezésére. A mérvadó szerb körökben az ily irányu nyilatkozatokat igen kedvezően vették s azonnal tudatták a három császárral, kik elé a bolgár-szerb differencziákat eldöntés végett terjesztették. A nevezett kabinetek egyértelmüleg fejezték ki megelégedésüket a kölcsönös közeledés és ama óhaj fölött, hogy a két ország közt az előbbi rendes viszony ismét helyreállittassék.

Bécs, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Szófiából* a Pol. Corr. azt a szenzácziós hirt vette, melyért a felelősséget egészen az illető levelezőre háritja, hogy a dibrei politikai helyi hatóságokat, nevezetesen az ottani birót Anthimos metropolitával együtt azzal gyanusitják, hogy Theophil archimandrita meggyilkoltatásának értelmi szerzői ők voltak, minélfogva feltünő anomáliának tartják, hogy ez ügyben a vizsgálattal épen a gyanusitottakat bizták meg.

Belgrád, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr.: A belga kormány a szerb kormánynál alkalmazott képviseletét rendes követségi rangra emelte, s ennek következtében *Bartoleyus de Fosselaert* eddigi konstantinápolyi követet Belgrádba nevezte ki követnek, az eddigi belgrádi miniszterresidenst, *Borchgravet* pedig Konstantinápolyba helyezte át szintén követnek.

Nis, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az *albánok* kihágásai a velesi kerületben folyton nagyobb mérveket öltenek ugy, hogy a törvényt már semmibe sem veszik. Minap a keresztényektől lakott *Paprasiste* községet támadta meg egy albán horda, s 60 házat égetett porrá; a tüznek 5 emberélet is esett áldozatul. Az albánok vad kegyetlenségeket követtek el. Még iszonyubban kegyetlenkedett azonban a 180 főnyi banda *Orasia* faluban, a hol 14 ember vesztette el életét és a falu legnagyobb része porrá égett. A rend helyreállitása végett török csapatokat inditottak utnak.

Konstantinápoly, nov. 13. Hivatalos jelentés szerint Törökország is részt fog venni a *Kongo*-ügyben tartandó értekezleten.

Konstantinápoly, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Egy török vitorlás hajó zátonyra jutott s utasai közül *tizennyolcz asszony, két matróz belefult a tengerbe.*

Konstantinápoly, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *német* császárhoz, legutóbbi balesete alkalmából részvétsürgönyt intézett a szultán, örömét fejezve ki a fölött, hogy a balesetnek komolyabb következése nem lett.

Róma, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Depretis* és *Mancini* miniszterek egy idő óta gyöngélkednek. Az előbbi köszvényben szenved, az utóbbit gyakori láz gyötri.

Róma, nov. 13. A mai nyilvános *konzisztóriumban* az uj bibornokok letévén az esküt, kéz- és lábcsókra járultak a pápa elé. Erre a pápa és a bibornokok megölelték az uj bibornokokat, kik ezután átvették a vörös kalapot és a gyürüket, mire a szájzárás és szájnyitás szertartása ment végbe. Végül a pápa az uj bibornokokat külön kihallgatáson fogadta.

Róma, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A vatikáni körökben tiltakoznak a németországi sajtó egy részének ama állitása ellen, mintha a szentszék a katholikus egyletek utján a birodalmi gyülési választásokra befolyást gyakorolt volna. Teljesen alaptalannak mondják továbbá azt az állitást is, hogy a pápa a braunschweigi trónörökösödés ügyében Cumberland herczegért közbenjárt.

Róma, nov. 13. Mint a Stefáni-ügynökség *Shanghaiból* tegnapi kelettel jelenti, az olasz hittéritő állomások apostoli helytartója Olaszország khinai képviselőjéhez fordult védelemért az olasz hittéritők részére. *Mancini* külügyminiszter utasitása következtében Olaszország képviselője a Csung-Li-Yamenhez fordult, azt kivánva, hogy ellenségeskedések kiütése esetén a khinai hatóságok az olasz hittéritőket, mint egy semleges állam alattvalóit, védelemben részesitsék és jogaikat tiszteletben tartsák. A khinai kormány erre biztositá Olaszország képviselőjét, hogy az olasz alattvalók kellő védelméről gondoskodva van. — Az olasz kormány a hankaui angol konzult megbizta az olasz konzulátusi teendők teljesitésével.

Berlin, nov. 13. Az esti lapok szerint *Kussérow* titkos követségi tanácsos fog a külügyi hivatal uj osztályának igazgatójává kineveztetni.

München, nov. 13. München város II. választókerületében *Vollmar* szoczialista jelölt végleg megválasztatott birodalmi gyülési képviselővé.

Berlin, nov. 13. Berlin városában a ma megejtett négy pótválasztásnál *Wirchow, Munckel* és *Richter* német szabadelvüek nagy többséggel választattak meg. *Hasenclever* szoczialistát csaknem egyhangulag választották meg, mert a német szabadelvüek, kiknek szintén volt jelöltjük, nem szavaztak. A vidéken megtartott pótválasztásoknál ma egy konzervativ, egy nemzeti szabadelvü, egy szabadelvü és egy szoczialista-párti képviselő választatott.

Hága, 13. nov. A választások végleges eredménye szerint a kamarába 44 antiliberális és 42 szabadelvü párti képviselő választatott.

Páris, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Egy idő óta tudvalevőleg erős mozgalmat inditottak ama klubok ellen, melyekben baccaratot játszanak; ugy hogy néhányat be is zártak közülök. Ma pedig a «Matin» azt a hirt közli, hogy a rendőrség azzal a kérdéssel foglalkozik, nem volna-e tanácsos a nyilvános játékbankokat, milyenek Baden-Badenben, Wiesbadenben stb. fenállottak s Monacoban most is léteznek, ujra engedélyezni. A közvéleményben uralkodó hangulat azonban olyan, hogy e hirnek nem igen sok hitelt lehet adni.

Páris, nov. 13. Mint a Havas-ügynökség Kairóból hiteles forrásból jelenti, *Dongola fenyegetve van.* Hir szerint *Wolseley* tábornok megmarad hadállásaiban, mig Londonból ujabb parancsot nem kap.

Páris, nov. 13. A minisztertanács a lajstromos szavazást elvben elfogadta. *Ferry* kormányelnök táviratokat közölt, melyek szerint *Gordon tábornokot* Khartumból Berberbe menet *agyonlőtték.*

Páris, nov. 13. A kamara mai ülésén 256 szavazattal 211 ellenében elvetette a bor behozatali vámra vonatkozó törvényjavaslatnak első czikkét. Ennek következtében az egész törvényjavaslat elejtetett. A költségvetési vita a holnap tartandó ülésen fog megkezdődni.

Páris, nov. 13. Mult éjjel *Bességes*-ben egy mérnök lakásának ablakai előtt egy *dynamit-töltény* robbant szét, mely sok anyagi kárt okozott. A robbanás által egy személy sem szenvedett sérülést.

London, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) A «*Times*» arról értesül *Bécsből*, hogy az *orosz kabinet* nagy megelégedését fejezte ki ott ama beszéd fölött, melyet a király a delegácziókhoz intézett. Az orosz jegyzék hangsulyozza, hogy az orosz kormánynak ugyanazon nézetei vannak a három császár közti viszony természetéről, mint a milyenek a király beszédében nyertek kifejezést, melyek által konstatáltatott, hogy az emlitett viszony alapját az általános béke fentartása képezi. — Az orosz kabinet óhajtja, hogy a közvélemény e politika létezéséről meggyőződjék, és ez által a békés ipar felelevenittessék.

London, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *kroftok* lázongása a Hebridák szigetén, mely oly mérveket öltött, hogy a kormány katonákkal és rendőrökkel megrakott ágyunaszádokat inditott Skyébe ugy látszik, egyelőre békés megoldást nyer. A tegnapi tömeges gyülésen a kroftok kijelentették, hogy ellentállásukkal csak a kormány figyelmét akarták fölhivni sanyaru állapotukra. Azt kivánják, hogy bérleti szerződéseiknek csekély biztonságán és a rendkivüli bérösszegeken változtatást tegyenek, mely esetben ők is kötelezik magukat, hogy a rendőrséggel nem ellenkeznek többet. (N. Fr. Pr.)

London, nov. 13. Az *alsóház* ülésén *Fitzmauritze* kijelenté, hogy a kormányhoz nem érkezett megerősités ama hirre vonatkozólag, hogy *Gordon* tábornok lemészároltatott volna. A kormány csak egy értesüléssel bir, t. i. a franczia konzul közölte tegnap *Baring* angol főkonzullal, hogy Kossován és Szuakimon át azt a hirt kapta, hogy Khartum elesett és Gordon tábornok lemészároltatott. Ez azonban, ugy látszik, csak a korábbi hir ismétlése.

Bukarest, nov. 13. A romániai királyi pár ma ide érkezett s a pályaudvaron a miniszterek, főméltóságok, a polgári és katonai hatóságok főnökei, a papság és a kereskedői körök képviselői által fogadtatott és a lakosság részéről igen lelkesen üdvözöltetett. A királynénak számos virágbokrétát és koszorut nyujtottak át.

Pétervár, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) *Dadeskeliani* herczeget, a ki a «Listok» szerkesztőjét hivatalában megtámadta és elverte, a békebiró közrend- és csendzavarás miatt öt napi fogságra itélte; kisérőit pedig fölmentette.

Pétervár, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Petersburgskija Wiedomosti» *Riegernek* az osztrák delegáczió bizottsági ülésen tett felszólalásával foglalkozik. Az osztrák panszlavizmus irányának szimptomájával van itt dolgunk, irja a nevezett lap, melynek talaján a csehek és lengyelek fraternizálása keletkezett, mely fraternizálásnak a szláv föderaczió szolgál alapjául *Oroszország kizárásával.* Különben azzal vigasztalja magát a nevezett lap, hogy Oroszország egyelőre nyugodtan nézheti az ilyen cseh-lengyel törekvéseket. Ugyan e lap szerint elhatározták, hogy az 1864-ki kiviteles törvényeket a birodalom nyugoti területén levő földbirtokok támogatása végett jövőre is érvényben hagyják.

Pétervár, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr.: Még mindig bizonytalan, vajjon *Orlov* herczeg berlini orosz nagykövet gyengélkedő egészségi állapota miatt részt vesz-e mint Oroszország meghatalmazottja a Kongo-konferenczián. Ha Orlov herczeg nem képviselheti, ugy Oroszországot csupán *Kapnist* fogja mint meghatalmazott képviselni. Technikai megbizottként *Katsolav* tengerészeti attaché vesz részt Oroszország részéről a konferenczián.

Kairó, nov. 13. A khedive ma a *dongolai* mudirtól tegnapi kelettel több táviratot kapott, ezek közt a meravii alkormányzó táviratát, melyben tudatja, hogy Khartumból hirnök érkezett, ki azt hozta hirül, hogy *Gordon* tábornok Omdermann mellett megütközött a máhdival, minek következtében a máhdi Elmergatt helységbe vonult vissza, mely Khartumtól éjszakra, nyolcz óra járásnyira van. Khartumot a fölkelők folytonosan minden oldalról bekeritve tartják.

A KOLERA.

Páris, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Reggel 9 órakor. Tegnap, mint hivatalosan konstatálták, 120-an estek kolerába, kik közül 47-en meghaltak. A «Moniteur Universel» szedőszemélyzete közül 5-en betegedtek meg kolerában, egy 17 éves szedőfiu néhány percz mulva belehalt. A mint két kolerabeteget egy bérkocsiban, melyből a párnákat kiszedték, Montmartreból a Saint-Louis kórházba szállitottak, egyet a kettő közül, a ki valószinüleg a kocsiból kiesett, utközben valahol elvesztették, a másik pedig, mire a kórházba érték, halott volt. A telefonhivatalokat a betegápolás körüli szolgálatnál való igénybevétel végett rendelkezésre bocsátották.

Páris, nov. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) A községtanács 50,000 frankot szavazott meg a kolerába esett szegények segélyezésére.

Páris, nov. 13. Hivatalos jelentés szerint a tegnapi nap folyamán Párisban 81 ember halt meg kolerában és pedig 20 a városban és 61 a kórházakban. Éjféltől ma délig 33 ember esett a járvány áldozatául és pedig a városban 14 s a kórházakban 19. Tegnap 84 kolerabeteget vettek föl a kórházakba.

Pétervár, nov. 13. A közegészségügyi osztály elrendelte, hogy a vasuti állomások, különösen a nyugati határon, egészségügyi szempontból megvizsgáltassanak.

Páris, nov. 13. Hivatalos jelentés szerint éjféltől ma este 6 óráig **58** ember halt meg kolerában. E halálozások közül 30 a városban és 28 a kórházakban fordult elő.

KÖZGAZDASÁG.

Temesvár, nov. 13. (O. É.) Az iparhatósági megbizottak mai választásánál a szabadelvü párt és mérsékelt ellenzék hivei egyaránt békésen és együttesen szavaztak az iparegyesület jelöltjeire, kik kevés kivétellel mind megválasztattak.

Páris, nov. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A franczia bank folytatja az aranyeladást exportőröknek. Berger igazgatótanácsos fontos pénzügyi tervekkel tért vissza Bécsen át Konstantinápolyba.

Washington, nov. 13. A földmivelési minisztérium november havi jelentése szerint a tartós szárazság csökkentette a *gyapottermést.* A mexikói öböl körül fekvő néhány kerületben a szárazság még mindig tart. Legcsekélyebb a termés Floridában, Georgia, Alabama és Texas államokban; nagy mértékben csökkent Luisiana és Arkansas államokban. A termést Virginia államban 180 fontra, Éjszak-Karolinában 175, Dél-Karolinában 152, Georgiában 135, Floridában 105, Alabamában 130, Misszisippiben 175, Luisianában 190, Texasban 143 és Tenesseeben 160 fontra becsülik acreonkint.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A tiszavölgyi társulat** közgyülésének küldöttsége gróf *Andrássy* Gyula elnök vezetése alatt ma délután tisztelgett *Szapáry* Gyula gróf pénzügyminiszternél. A küldöttségben részt vettek: Károlyi Sándor gróf alelnök, Keszlerffy János udvari tanácsos, Apponyi Albert gróf, Lipthay Béla báró, Dániel Ernő, Horváth Gyula, Szögyeny Emil, Darányi Ignácz orsz. képviselők, mint közgyülési kiküldöttek. Gróf *Andrássy* Gyula előterjesztette a közgyülés ama kérelmét, hogy a kölcsönhátralékok felszaporodásának megszüntetése tárgyában vegyes tanácskozmány tartassék s ennek megállapodásai nyomán az 1879-dik évi XXXIV. t. cz. 6. §-ának g) pontja oly értelemben módosittassék tör-

vényhozásilag, hogy az adózók által történő befizetések, a községi adók mintájára oly arányban osztassanak meg, az adók és viszszabályozási kölcsönrészletek és járulékok között, a mily arányban ezek egymáshoz állanak. E kérelem hosszabb indokolását szóló feleslegesnek tartja, mert egyfelől ez ügy évek során át képezte a kormánynyal tanácskozások tárgyát, s mert másfelől a pénzügyminiszter legjobb akaratáról az egész Tiszavölgy meg van győződve. A járulékok behajtása tárgyában kiadott szigoru miniszteri rendeletek daczára sem éretett el az óhajtott czél. Ebből az látszik, hogy a törvény keretén belől a kormány legloyálisabb eljárása mellett sem lehet segiteni s ennélfogva a tiszavölgyi közgyülés e visszásság orvoslását egyedül a törvény módositásában láthatja. Gróf *Szapáry* Gyula pénzügyminiszter válaszában kijelenté, hogy az 1879. XXXIV. t. cz. 6. §. g) pontját, mely szerint a folyó adókat a tavalyi vizszabályozási hátralékok megelőzik, elegendőnek tartja, azonban maga is azt tapasztalta, hogy az illető közegek törekvése inkább az egyenes adók behajtására irányul s hogy e hátralékok rendkivül felszaporodtak. Ennek folytán ugy intézkedett, hogy a szokásos jutalmak ne csak a behajtott adó, hanem a behajtott vizszabályozási hátralékok után is szolgáltassanak ki. Ez sem vezetvén czélhoz, ez évi márczius 25-én a törvény megtartása a legszigorubban elrendeltetett és meghagyatott, hogy az ellen vétők az 1883. évi XLIV. t.-cz. 36. §. g) pontja értelmében a legszigorubban birságoltassanak. Miután azonban a czél ez uton sem lett elérve, azon társulatok területén, melyeknél a legnagyobb hátralékok mutatkoznak, igy pl. a temes-bégavölgyi társulat területén, de esetleg egyebeknél is a behajtás körül követett eljárást a miniszteriumból külön e czélra kiküldendő szakértő közeg által megvizsgáltatni szándékozik s e vizsgálat eredményeit a központi bizottsággal közölni fogja s iparkodni fog a teendő intézkedésekre nézve a központi bizottsággal egyetértőleg eljárni; ha a törvény keretén belül lehet segiteni, azon belül fog maradni, de ha a törvény rendelkezései elegendőknek nem találtatnak, a tiszavölgyi hitel és egyéb e kérdéssel kapcsolatos fontos érdekek szempontjából hajlandó a törvény módositásának expediensehez is nyulni. Gr. *Andrássy* Gyula elnök ezt a választ teljes köszönettel és megnyugvással fogadja s mintegy ujabb jelét tekinti azon érdeklődésnek, melylyel a pénzügyminiszter a tiszavölgyi kérdések iránt viseltetik. Ezután a pénzügyminiszter a küldöttség tagjaival a Tiszaszabályozás több kérdéseit illetőleg szivelyes és hosszabb ideig tartó eszmecserét folytatott.

‡ **A rézváltópénzben** mutatkozó nagy hiányon segitendő, az osztrák és magyar pénzügyminiszterek egyetértőleg elhatározták, hogy két millió forint értékü uj rézváltópénzt bocsájtanak forgalomba.

‡ **Járómüvek megrendelése.** A magyar államvasutak vezérigazgatósága, mint már emlitettük, a járómüvek kiegészitése czéljából mintegy 80 mozdonyt és 1000 waggont szándékozik még ez évben megrendelni. Ez az ügy időközben halasztást szenvedett, mivel a magyar vasutak főfelügyelősége, melyhez véleményadás végett utasitották, sokáig foglalkozott vele. Most az egész ügy a közlekedésügyi miniszteriumban müködő miniszteri bizottságnál van, mely a megrendelést még kiböviteni szándékozik. A bizottság azt óhajtja, hogy *hét millió* forintért rendeltessenek meg uj közlekedési eszközök, s az erre vonatkozó javaslat a minisztertanács határozatát várja. Az illető körökben azt hiszik, hogy az ügy még e hónapban nyer elintézést, ugy hogy a korlátolt ajánlati pályázatot még deczemberben ki fogják tüzni. A hét millió forintnak megfelelően 150 mozdony és 2000 waggon szállitására szólna a pályázat.

‡ **A fővárosi vágóhidat** tekintették meg ma az osztrák delegátusok közül dr. Smolka, dr. Srom, Hippoliti, Hübner b., Greuter, Latour, Lienbacher stb. *Lipthay* István miniszteri tanácsos kiséretében. Az osztrák delegátusok *Nagy* József felügyelő kalauzolása mellett behatóan tekintették meg az egész telepet és elismerőleg nyilatkoztak ennek czélszerü berendezéséről. A delegátusok ezután a Freund-féle petróleum-finomitó gyárat szemlélték meg.

‡ **Simplon-vasut.** Franczia- és Olaszország, valamint a Svájcz közt tudvalevőleg tárgyalások folynak egy Simplon-vasut épitése végett, ugy, hogy Páris, Svájcz és Olaszország egy uj vasutihálózat által köttetnék össze. Mint a »Bulletin du Tunnel du Simplon« jelenti, Francziaország mintegy előmunkálatul most a bouvareseviani (savojai) vasutat épitteti, hogy a Simplont egyelőre a páris-lyoni vasuttal összekösse. E vasut épitése alatt a Simplon átfurása végett megkezdett tárgyalásokat is fogják folytatni s befejezni.

‡ **A palaczkok vámozása Szerbiában.** A szerb kir. pénzügyminiszterium f. évi szeptember hó 21-én 3116. sz. a. kelt rendelete szerint az italokkal telt palaczkokért a Szerbiába való bevitelnél vám nem szedendő még akkor sem, ha a göngyöly levonatik.

SORSOLÁS.

— **Magyar földtehermentesitési kötvények.** Kimutatása az 1884-iki október havi sorsoláskor kihuzott magyar földtehermentesitési kötelezvényeknek. A záradéktalan kötelezvények 55-ik, a záradékosok 35-ik sorsolása.

Pozsonyi szelvényes kötelezvények. **50** frtos: 390 589 646 769 784 827 1165 1176 1351 1586 1686 1803 1832 2048 2075 2272 2344 2429 2606 2672 2921 3001 szám.

100 frtos: 263 274 328 348 481 678 793 919 1115 1159 1180 1206 1260 1412 1539 1636 1720 1845 1893 2135 2205 2207 2224 2277 2362 2561 2573 2661 2720 2766 2780 2806 2906 2919 3005 3135 3149 3150 3198 3221 3368 3466 3506 3547 3593 3725 3745 3852 3938 3950 3963 4167 4225 4255 4323 4342 4526 4601 4641 4831 4930 4978 5047 5057 5113 5118 5148 5275 5441 5463 5627 5674 5735 5791 5810 5888 6057 6064 6257 6308 6397 6419 6533 6579 6588 6726 6752 6759 6814 6863 6955 7007 7030 7070 7138 7147 7165 7274 7340 7517 7523 7528 7687 7706 7728 7735 7739 7810 7854 7887 7957 8035 8036 8050 8180 8234 8249 8323 8443 8511 8558 8567 8625 8695 8752 8788 8799 8854 8886 8900 8918 8921 8961 8993 9052 9119 9159 9184 9221 9236 9241 9291 9384 9392 9426 9625 9648 9665 9675 9718 9845 9858 9891 10034 10242 10304 10327 10387 10388 10435 10446 10659 10720 10736 10759 10768 10837 10855 10894 11046 11062 11112 11169 11202 11217 11315 11343 11571 11599 11682 11697 11787 11847 11902 11953 11962 12082 12325 12400 12441 12473 12527 12545 12561 12569 12601 12857 12952 13097 13316 13426 13439 13460 13478 13500 13540 13596 13612 13679 13769 13802 13970 14078 14188 14191 14230 14241 14305 14409 14412 14418 14425 14465 14535 14638 14737 14759 14849 14890 14944 14972 15208 15250 15282 15411 15416 15566 15603 15677 15867 16018 16088 16203 16234 16269 16285 16424 16446 16505 16516 16554 16559 16592 16612 16776 16802 16871 16891 16983 17062 17340 17363 17374 17385 17490 17512 17634 szám.

500 frtos: 13 216 238 254 311 394 540 545 580 601 699 787 862 926 950 1138 1192 1531 1653 1666 1783 1839 1842 2036 2037 2209 2250 2256 2263 2306 2317 2597 2687 2783 2872 3094 3157 3174 3184 3211 3226 3239 3377 3422 3425 3458 3476 3513 3530 3588 3784 3815 3884 3970 3971 szám.

1000 frtos: 22 186 398 399 453 605 611 621 823 874 877 883 952 1024 1049 1106 1255 1365 1407 1447 1468 1486 1493 1549 1612 1705 2009 2051 2099 2123 2302 2335 2400 2402 2452 2477 2609 2738 2861 2885 2956 2961 3106 3186 3269 3459 3514 3534 3637 3656 3686 3709 3883 3892 3896 3909 3929 4070 4083 4106 4142 4161 4242 4347 4395 4446 4467 4530 4554 4584 4585 4621 4895 4964 5008 5030 5033 5228 5240 5246 5348 5425 5434 5528 5570 5635 5707 5731 5776 5800 5834 5840 5870 5872 5940 6044 6080 6095 6126 6173 6320 (kisorsoltatott 450 forinttal) 6525 6546 6656 6735 6842 7072 7138 7141 7147 7149 7242 7392 7487 7610 7639 7973 7986 7992 8463 8479 8482 8496 8528 8581 8598 8723 8740 8838 9102 9218 9274 9303 9341 9385 9405 9477 9506 9509 9560 9623 9628 9662 9822 9945 9956 10008 10050 10115 10156 10237 10242 10252 10274 10392 10454 10457 10463 10475 10498 10509 10618 10629 10757 10829 10849 10956 10968 11041 11138 11151 11244 11245 11246 11295 11303 11329 11392 11393 11429 11446 11469 11612 11854 12025 12104 12358 12369 12656 12664 12681 12774 12834 12850 12867 12934 12988 13017 13034 13249 szám.

5000 frtos: 169 250 272 282 317 383 577 936 997 szám.

10000 forintos: 10 64 188 221 419 827 989 1027 (kisorsoltatott 3300 forinttal) 1112 1117 1214 1247 szám.

A. betüsök: 400 sz. 430 frt, 441 sz. 100 frt, 471 sz. 460 frt, 565 sz. 120 frt, 632 sz. 100 frt, 881 sz. 100 frt, 947 sz. 10,000 frt, 1107 sz. 100 frt, 1245 sz. 5550 frt, 1263 sz. 100 frt, 1382 sz. 250 frt, 1435 sz. 20,000 frt, 1489 sz. 400 frt, 1537 sz. 1000 frt, 1544 sz. 100 forint.

Soproni szelvényes kötelezvények. **50** frtos: 580 739 849 1286 1415 1442 1593 1839 1987 1998 2029 2049 2186 szám.

100 frtos: 77 164 240 329 449 472 621 665 1054 1073 1077 1080 1151 1194 1203 1249 1387 1571 1780 1904 1922 1965 1971 2258 2289 2333 2433 2436 2476 2535 2704 2762 2883 2906 3016 3094 3153 3158 3362 3393 3446 3717 3972 4257 4360 4367 4456 4502 4509 4585 4983 5077 5099 5177 5188 5257 5315 5598 5675 5820 6217 6291 6882 6918 6981 7162 7184 7332 7376 7609 7858 7994 8200 8228 8372 8442 8463 8494 8624 8746 8794 8837 8938 9357 9587 9709 9788 9894 9945 9992 10028 10059 10405 10439 10516 10621 10692 10739 10806 10827 10868 10923 11014 11087 11116 11218 11289 11460 11476 11556 11560 11576 12012 12177 12184 12216 12225 12369 12382 12495 12748 12789 12792 12806 12864 12878 12920 12971 13111 13224 13285 13600 13637 13904 13939 13953 13991 14257 14290 14408 14476 14606 15016 15450 15452 15473 15578 15865 15873 15925 15950 16051 16067 16070 16086 16170 16252 16393 16410 16537 16628 16631 16685 16773 16795 16806 16892 16900 17032 17035 17047 17084 17156 17161 17197 17327 17342 17545 17549 17596 17655 17706 17756 17952 szám.

500 frtos: 17 101 134 161 228 242 510 578 654 817 828 859 925 975 984 1050 1102 1120 1318 1525 1923 2009 2045 2056 2091 2265 2304 2455 2521 2610 2829 2847 2848 2873 2923 2938 2968 2970 2987 3235 3302 3459 3464 3487 3623 3713 3789 3824 3847 4008 4052 4113 4133 4137 4238 4270 4273 4314 4361 4370 4493 4505 4555 4564 szám.

1000 forintos: 403 418 497 566 697 763 935 1037 1087 1131 1139 1365 1526 1666 1685 1703 1963 2086 2176 2277 2418 2658 2662 2961 2991 3196 3289 3513 3577 3715 3760 3773 3774 3805 3930 3999 4028 4034 4279 4305 4345 4915 5055 5096 5123 5179 5221 5503 5762 5787 5803 5937 5996 6083 6145 6331 6363 6427 6453 6495 6502 6712 6759 6789 6862 6933 7113 7434 7459 7592 7637 7648 7655 7690 7696 7819 7993 7998 8029 8052 8338 8377 8397 8500 8575 8667 8826 8881 8938 8989 9032 9047 9096 9151 9311 9956 10610 10724 10915 10977 11019 11043 11053 11129 11357 11405 11463 11475 11604 11613 11711 11886 11922 12181 12391 12445 12489 12539 12567 12570 12665 12670 12675 12707 12729 12857 12893 12963 13135 13265 13434 13482 13553 13652 13657 13675 13681 13685 13690 13743 13870 13872 13932 13969 14206 14216 14266 14369 14430 14510 14528 14633 14904 14952 15004 15137 15274 15284 15412 15435 15473 15531 15602 15610 15614 15620 15636 15642 15844 15850 15932 16000 16060 16125 16148 16361 16548 16637 16857 16898 16927 16951 17023 17032 17108 17155 17173 17203 17244 17259 17461 17496 17506 17519 17559 17626 17662 17697 17893 18011 18026 18038 18210 18327 18391 18510 18671 18698 18712 18724 18771 19152 19188 19208 19326 19387 19395 19424 19499 19714 19811 19820 19859 19878 19903 20104 20199 20208 20318 20348 20440 20489 20651 20682 20707 20720 20757 20769 20778 20805 20926 20942 21133 21352 21368 21378 (kisorsoltatott 500 frttal) 21482 21513 21521 szám.

5000 frtos: 49 105 117 164 221 553 569 660 700 749 765 856 950 szám.

10,000 forintos: 61 238 507 616 1065 1288 (kisorsoltatott 8750 forinttal) 1590 1966 1996 2010 2056 2131 szám.

A betüsök: 416 sz. 1800 frt, 590 sz. 2090 frt, 775 sz. 400 frt, 778 sz. 190 frt, 1132 sz. 380 frt, 1141 sz. 210 frt, 1160 sz. 200 frt, 1477 sz. 110 frt, 1631 sz. 59000 frt, 1648 sz. 4300 frt, 1763 sz. 3050 frt, 1884 sz. 700 frt, 1896 sz. 7700 frt, 1958 sz. 4600 frt, 1998 sz. 200 frt, 2002 sz. 1900 frt, 2033 sz. 9900 frt, 2102 sz. 4250 frt.

Temesvári szelvényes kötelezvények. **50** frtos: 66 712 1017 szám.

100 frtos: 33 264 609 789 850 879 949 1085 1381 1386 1543 1627 1712 1997 2173 2426 2538 2564 2582 2673 2834 2955 3045 3124 3215 3236 3270 3348 3403 3405 3513 3749 3823 4032 4075 4134 4203 4244 4246 4520 4543 4714 4731 4794 4867 4993 5181 5208 5244 5509 5732 5996 6033 6188 6457 6501 6819 szám.

500 frtos: 99 166 215 262 328 357 656 760 763 873 995 1119 1291 1350 1358 szám.

1000 frtos: 163 167 231 338 651 729 739 788 897 898 940 1041 1074 1091 1356 1771 1866 2050 2734 2756 2775 2795 2839 3018 3071 3081 3449 3675 3769 3848 3940 4074 4330 4742 4934 5077 5311 5373 5588 6129 6755 6959 7109 7311 7321 7694 8224 8299 8320 8345 8480 8573 9488 9841 10203 10277 11625 12003 12573 12604 13747 14208 14220 14270 15257 15438 15482 15914 15917 15977 16334 16580 16799 16970 17189 17334 17384 17488 17501 17839 18074 18081 18441 18518 18612 18614 18673 18738 18760 18768 18823 18846 18896 19089 19344 19428 (kisorsoltatott 550 frttal) 19531 19606 19657 19837 19854 19881 20066 20206 20306 20397 20955 21010 21188 21611 21650 21858 21918 22043 22213 22370 22662 22890 22968 23202 23403 23633 23732 23745 23985 24411 szám.

5000 frtos: 82 119 144 1109 1491 1588 szám.

10.000 frtos: 19 204 443 702 828 974 976 2792 2991 szám.

A betüsök: 23 sz. 5000 frt, 436 sz. 100 frt, 714 sz. 50,000 frt, 743 sz. 20.000 frt, 792 sz. 10500 frt, 916 sz. 200 frt, 997 sz. 22660 frt, 1031 sz. 33650 frt (kisorsoltatott 2490 frttal). E fentirt kötelezvényeket a sorsolástól számitandó hat hónap mulva a magyar kir. államadóssági pénztár Budapesten (vár) készpénzben kifizeti, mely pénztár egyszersmind csak részben kisorsolt fent kijelölt kötelezvények kisorsolatlan része felett a megfelelő uj kötelezvényeket kiállitandja. A kisorsolt és már lejárt kötelezvények visszafizetését a magyar kir. adóhivatalok Pozsonyban, Sopronban, Kassán, Temesvárott és Nagy-Váradon bizományi uton szintén eszközlik. A kisorsolt fentebbi kötelezvényeket leszámitolják: a magyar földhitelintézet Budapest (V. bálvány-utcza 7. sz.) és az osztrák-magyar bank Bécsben.

Jegyzet: E kimutatás magában foglalja nemcsak a záradék nélküli, hanem »az 1867-dik évi sorsolási záradékkal« ellátott kötelezvényeknek kihuzott számait is.

IPARÜGYEK.

— **Az országos iparegyesület** mü- és épitésipari szakosztálya ma délután tartá meg rendes havi ülését *Steindl* Imre müegyetemi tanár szakosztályi elnök elnöklete alatt. Első sorban felolvastatott az alakulóban levő *iparmüvészeti egyesület kiküldött bizottságának átirata*, melyben kéri a szakosztályt, hogy statisztika összeállithatása czéljából küldje meg a bizottságnak a hazánkban üzött müipari ágak és az ezekkel foglalkozó iparosok jegyzékét. Az elnök azon aggodalmának adott kifejezést, hogy e nem eléggé körülirt kérésnek a szakosztály igy hamarjában meg nem felelhet, mert nincs eléggé tisztázva, hogy mely iparágak tartoznak a müipari kategoriába. Hosszas és élénk vita fejlődött ki e tárgy körül, melynek folyamán *Jungfer* Gyula azt az inditványt tette, hogy küldessék ki egy bizottság, mely az egyes müiparosoktól tájékoztatást kérne a saját müiparágának müvelői felől s ez uton össze lehetne ugyan állitani egy jegyzéket, de a mely korán sem volna eléggé megbizható statisztikai forrás. Az inditvány elfogadtatván *Steindl* Imre elnök, *Mudrony* Soma igazgató és *Jungfer* Gyula urakból álló bizottság küldetett ki annak kivitelére. Ezután a szakosztály ajánlási jogának gyakorlása fölött tanácskozott az iparegyesület érmeire vonatkozólag. A szakosztály minden egyes tagját föl fogják hivni az ajánlás megtételére. Végül a szakosztály folyó ügyei tárgyaltattak le s ezzel az ülés véget ért.

— **Ipartestületek alakitása a vidéken.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara iparügyi szakbizottsága pénteki ülésében a Tisza-Földváron, Baján, Tisza-Füreden, Abonyban és Kecskeméten alakitandó ipartestületek alapszabályait fogja tárgyalni, melyeket a törvény értelmében az illető hatóságok a kamarához áttettek. A kamara teljes ülése által ez iránt annak idején hozott határozat értelmében az ipartestületi alapszabályok végleges elintézése erre a bizottságra ruháztatott, melynek határozatait az elnökség juttatja illetékes helyükre: az illető törvényhatóságokhoz. Az alapszabályok azután e fórum véleményes jelentése kiséretében kerülnek a kereskedelmi miniszterium jóváhagyása alá.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Ipar- és gyapju kiállitás New-Orleansban.** A washingtoni kerület elhatározta, hogy a f. é. deczember 1-én New-Orleansban megnyitandó ipar- és gyapju-kiállitással egyetemben *konzuláris kiállitást* rendez, mely felöleli a világkereskedelemből szabadon választandó mustrákat és mintákat. Kivánatos, hogy e czikkek, illetve mustrák sem kicsinyek, sem igen nagy tömegüek ne legyenek és főkép Ausztria-Magyarország kereskedelmi czikkeit és ipari fejlettségét méltóan képviseljék. A szállitás összes költségeit a washingtoni kerület fedezi, és azon esetben, ha a tárgyak csak a kiállitás tartamára engedtetnek át és azok visszaszállitása kivántatik, a tárgyak dijtalanul visszaküldetnek. Ily kiállitási tárgyak vagy egyenesen az amerikai Egyesült-Államok fő-konzulátusához Bécsbe (I. Schottengasse 10), vagy pedig Vilhelm Ferencz urhoz, az osztr. magy. kiviteli egylet elnökéhez Bécsbe (III. Linke Bahngasse 3.) küldendők.

= **Kinai kiállitók az orsz. kiállitáson.** Ausztria-Magyarország changai (khinai) konzulja a napokban hivatalos levelet intézett az orsz. kiállitás igazgatóságához, melyben tudomásul adta, hogy a budapesti általános kiállitás iránt ottani kereskedelmi és iparos körökben is élénk érdeklődés mutatkozik, söt többen ki is jelentették előtte szándékukat, hogy vegyészeti ipari készitményeikkel s magterményeikkel a kiállitásban részt is akarnak venni. Az igazgatóság örvendetes tudomásul vette e jelentést s küldött válaszában kijelentette a konzulnak, hogy a kinai mag- és terménykiállitókat szivesen látja, a vegyipari kiállitók kivánságának azonban a hazai ipar megóvása szempontjából nem lehet eleget

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar pénzintézetek és részvényvállalatok országos nyugdij-egyesületébe** folytatólag beléptek és felvétettek mint pártoló tagok: A pesti hazai első takarékpénztári egyesület 1000 frtos alapitványnyal, a magyar országos központi takarékpénztár 300 forintos alapitványnyal és Burchard Konrád a pesti hengermalom vezérigazgatója 300 frtos alapitványnyal. Mint »szövetséges intézetek«: Az adonyi takarékpénztár, a pesti könyvnyomda részvénytársaság, az uj aradi takarékpénztár, a magyar országos bank, az első erdélyi bank részvénytársulat Brassóban és a vas-zalamegyei első takarékpénztár Körmenden. Figyelmeztetjük az országos nyugdij-egyesületbe belépni kivánó intézeteket, hogy 40 koréven fölüli tisztviselői részére a belépés csakis az első üzletévben, tehát 1885. junius hó végéig kérhető, azontul az alapszabályok 93. §-a értelmében csakis a 40 koréven aluli tisztviselők részére lesz a beléphetési kedvezmény föntartva.

** **A magy. kereskedelmi csarnokban** a harmadik társas-estély november hó 14-én pénteken esti 8 órakor fog megtartatni. Ugy ezen, mint minden következő estélyen általános érdekü kereskedelmi kérdések fognak megbeszéltetni.

** **Lisztforgalom.** Ez évi okt. hóban a következő mennyiségü magyar liszt érkezett vasuton Fiuméba és Triesztbe:

	Fiume		Trieszt.	
Budapestről	59,842·00	q.	6,436·25	q.
N.-Váradról	3,398·00	«	—	«
Szegedről	2,591·00	«	102.00	«
Aradról	2,533·00	«	510.00	«
Debreczenből	2,418·00	«	—	«
Szatmárról	1,412·00	«	—	«
N.-Kikindáról	1,108·00	«	—	«
Zágrábból	810·00	«	100.00	«
Szisszekről	606·00	«	102.00	«
Károlyvárosról	421·00	«	—	«
Barcsról	353·00	«	102·00	«
Zsombolyáról	200.00	«	—	«
Eszékről	102·00	«	—	«
Kisvárdáról	101.00	«	—	«
Lugosról	101·00	«	—	«
Tétényről	101·00	«	102 00	«
Miskolczról	101·00	«	—	«
Temesvárról	101·00	«	100·00	«
Ujvidékről	101·00	«	306·00	«
Dugaresáról	100 00	«	—	«
Oraviczáról	—	«	134.40	»
Boglárról	—	«	9·30	«
Komáromról	—	«	10·20	«
Összesen	76,500·00	q.	8,014·15	q.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Günsberger* Adolf szücs Budapesten (király-utcza 14.), Capon Sámuel Frati kereskedők Gyurgyevóban, Wagner Leon rövidárukereskedő Stanislauban, Benbasata Salamon ruhakereskedő Sabáczban, *Schönfeld* Mór Károlyvárott.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— November 13. —

Terménytőzsde.

Terményekben mér ékelt volt a forgalom.

Szilva lanyhább, *bozniai* zsákáru 100 darabos 10 5/8 frton, 85—90 darabos 11 5/8 frton köttetett 56 kilókint.

Szesz tartósan lanyhább, az árak inkább névlegesek. Hivatalosan *felmondatott* ma e hó 16-ára 420 mm. *szilva*.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilónkint:

Különféle termény	Irányzat.	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	—	luczerna magyar	50.—	56.—
	—	franczia	—.—	—.—
	—	olasz	—.—	—.—
		vörös	50.—	54.—
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
	»	finomitott	32.—	32.50
	»	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	csendes	—	—.—	—.—
Olajpogácsa	csendes	repcze, egysz. préselt	—.—	—.—
Disznózsir ingyen hordó netto tara	kellemes	pesti	53.—	54.—
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	Ia légensz. áru m. sz.	41.—	41.50
		városi légensz.	45.50	46.50
		füstölt, azonnal	52.—	52.50
Faggyu	szilárd	olvasztott	47.—	48.—
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	csendes	bozniai, hordóban	—.—	—.—
	»	bozniai, zsákokban	16.50	17.—
	»	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
	»	szerbiai, zsákokban	16.—	16.25
Határidő Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	csendes	bosznia, hordó okt—nov.	—.—	—.—
		zsákokban «	16.50	16.75
		szerbiai hordó «	—.—	—.—
		« zsákokban «	16.—	16.25
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	szilárd	szlavoniai Ia uj	22.—	22.50
		bánsági uj	20.—	21.—
Határidő Szilvaiz ingyen hordó netto tara	—	slavoniai sept—okt.	24.—	25.—
		bánsági «	—.—	—.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
	—	szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	—.—	—.—
		szerbiai	—.—	—.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	—	magyar, fehér	—.—	—.—
	—	magyar, kékes	—.—	—.—
	→	házi, kék	—.—	—.—
	—	illiriai	—.—	—.—
	--	erdélyi	—.—	—.—
Borkő term. hordó nélkül	—	fehér Ia	—.—	—.—
	—	fehér IIa	—.—	—.—
	—	vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	—	nyers, min. szerint	29.—	30.—
	lanyha	sárga, csurgatott	31.—	31.50
		fehér	—.—	—.—
	—	apró hordókban	—.—	—.—
Viasz	szilárd	rozsnyói	139.—	141.—
	—	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz 100 liter százalékonkint	csendes	szesz	28.—	28 50
	—	szesz-élesztő	30.50	31.—

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma csendes irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv mérsékelt és mintegy 14,000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — *Tengeri* 5—10 krral szilárdabb, egyéb gabonanemek gyér forgalom mellett változatlanok. Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 900 mm. 78.8 k. és 1100 mm. 78 k. 8.30 frt, 100 mm. 78.8 k. 8.25 frt, 500 mm. 78 k. 8.40 frt, 200 mm. 78 k. és 100 mm. 77 k. 8.25 frt, 500 mm. 77.4 k. 8.35 frt, 100 mm. 77 k. 8.05 frt sárga, 300 mm. 76.5 k. 8.15 forint, mind három hóra. *Pestvidéki* 200 mm. 78 k. 8.10 forint, 200 mm. 77.5 k. 8.10 frt, 200 mm. 77 k. 8.02½ frt, 200 mm. 76.5 k. 8.05 frt, 200 mm. 76.5 k. 7.90 frt sárga, 100 mm. 76.8 k. és 100 mm. 76.5 k. 7.92½ frt sárga, 300 mm. 76 k. 8 frt, 100 mm. 75 k. 7.75 frt, mind három hóra.

Bácskai 300 mm. 76.5 k. 8.20 frt, 600 mm. 72.4 k. 7.55 frt, mindkettő három hóra. *Fejérmegyei* 200 mm. 76.8 k. 8.02½ frt, 850 mm. 75.5 k. 8 frt, 100 mm. 75.5 k. 7.75 frt pótlékos, 200 mm. 74.5 k. 7.65 frt pótlékos, mind három hóra. *Bánsági* 700 mm. 75 k. 7.75 frt, három hóra. *Északmagyarországi* 100 mm. 78 k. 8 forint, 300 mm. 77.6 k. 7.80 frt, 100 mm. 76.7 k. 7.80 frt, 100 mm. 76 k. 7.75 frt, mind három hóra. *Szerbiai* 3000 mm. 73.4 k. 6.75 frt, három hóra. **Tengeri** 1100 mm. 7 frt, készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj, bánsági	75—80 %	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	75—80 %	7.60	8.30
—	» pestvidéki	75—80 %	7.50	8.20
—	» fehérmegyei	75—80 %	7.50	8.20
—	» bácskai	75—80 %	—.—	—.—
—	» északmagyarországi	75—80 %	7.40	7.95
Rozs	uj	70—72 %	6.95	7.20
Árpa	» takarmány	60—62 %	6.40	6.75
—	» égetni való	62—64 %	6.90	7.90
—	» sörfőzdei	64—66 %	8.35	9.60
Zab	»	39—41 %	6.20	6.50
Tengeri	ó, bánsági	75 %	6.95	7.—
—	» másnemü	73 %	6.90	6.95
	—	— %	—.—	—.—
Köles	—	— %	6.20	6.50
Repcze	uj, káposzta	— %	—.—	—.—
	» bánsági	— %	—.—	—.—

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett csendes irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.25 és 8.26 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.85, 5.86 és 5.87 forinton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge volt a forgalom, az irány csendes maradt, csakis *tengeri* volt szilárd. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.26 és 8.25 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.87 és 5.88 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.25	—	8.26—
Tengeri május—juniusra	»	5.87	—	5.88—
Szokványzab tavaszra	»	6.68	—	6.70—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom szilárd irány mellett mérsékelt volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 2000 mm. 8.25 és 8.26 forinton.

Szokványbuza 1885. őszre 2000 mm. 8.81 és 8.82 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10000 mm. 5.87, 5.88, 5.90 és 5.88 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 6.68, 6.69 és 6.71 forinton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.26	—	8.28—
Uj szokványbuza 1885. szept.—októberre	»	8.81	—	8.83—
Tengeri május—juniusra	»	5 87	—	5.89—
Szokványzab tavaszra	»	6.69	—	6.71—

Értéktőzsde.

Kedvező hirek az osztrák hitelintézet üzleteiről, megnyugtatóbb kolerajelentések Párisból, valamint magasabb külföldi jegyzések találkozása buzditó hatást gyakorolt a mai tőzsdén, minek következtében a contremine is indittatva érezte magát emelkedő árfolyamok mellett födözési vásárlásokat eszközölni. A déli tőzsdén kielégitő berlini jegyzések tartották fönn a szilárd irányt. Az utó és esti tőzsdén meglehetősen élénk forgalom mellett szintén szilárd irány uralkodott.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén határozottan szilárd irány mellett: Osztrák hitelrészvény 292.80—294 közt ingadozván, maradt 293.60 pénz, magyar hitelbank 295-től 296-ig, magyar 4 százalékos aranyjáradék 93.60-tól 93.67½-ig, magyar papirjáradék 89.25-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 293.60—293.70.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szilárd irány mellett csupán hitelrészvényekben és járadékokban volt élénkebb forgalom. Osztrák hitelrészvény 293.50-en, emelkedett 294.30-ra és maradt 294.25 pénz, magyar hitelbank 296.25-ön köttetvén, maradt 296.25 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 85.50 pénz, magyar jelzálog hitelbank 109.25-ön, első magyar iparbank 158-on köttetett. Befektetési értékek közül eladattak: magyar 4%-os aranyjáradék 93.65-től 93.75-ig, magyar papirjáradék 89.25-ön, magyar 6%-os aranyjáradék maradt 123 pénz. Más értékek közül: Pannonia-malom 1140, Lujza-malom 212.50-től 318-ig, országos központi takarékpénztár 447-től 450-ig, salgótarjáni szénbánya 133-on köttettek. Valuták és váltók szilárdulva.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.25—294.30, magyar hitelbank 296.25—296 50, magyar 4%-os aranyjáradék 93.70—93.75, magyar papirjáradék 89.25—89.30.

Praemiumüzlet. Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50—3 frt, nyolcz napra 7—7.50 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén szilárd irány mellett mérsékelt forgalom volt. Osztrák hitelrészvény 294.30 és 293.60 közt ingadozván, maradt 293.80 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 93.67½-en, magyar hitelbank 296.50-en köttetett.

5 órakor zárul: Osztrák hitelrészvény 293.80—293.90.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde szilárdan nyilt meg, de zárlat felé mérsékelten gyengült. Osztr. hitelrészvény 293.80 és 294.50 közt árultatván, maradt 293.90 pénz, magyar hitelbank 296.25 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 93.70-től 93.72½-ig, magyar papirjáradék 89.30-tól 89.32½-ig köttetvén, maradt 89.30 pénz.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.90—294, magy. 4%-os aranyjáradék 93.70—93.72½, magyar papirjáradék 89.30—89.32½.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	294.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	296.—	Állami vasut	—.—
» pénzv.ésleszbank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Kőbánya, nov. 13. Az üzlet élénk. Az árak szilárdak. — Magyar urasági, öreg, nehéz 42—43 forint, fiatal, nehéz 43½—45½ forint, fiatal, közép 45—46 forint, könnyü 46—47 forint. — Szedett nehéz —.— frt, közép 44—45 frt, könnyü 45—46 frt. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz —.— forint, átmeneti közép —.— frt. átmeneti könnyü —.— forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz —.— forint, közép —.— forint, könnyü —.— frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% —.—, hizó két éves élősulyban 4% —. 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos lev nással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban (4%-os levonással) 34—36 frt. Románia és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéríttetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, nov. 13. (Az »Egyetértés« távirata.) A magasabb párisi boulevard-árfolyamok és a kedvezőbb kolerabulletin Párisból az üzérkedési értékekben a mai tőzsdén hausset idéztek elő, mert egyes nagobb üzérek a két hitelrészvényben és járadékokban vevőként léptek fel. A koulisszának a onban nem volt kedve operácziókat megkezdeni, minek következtében a forgalom rövid idő mulva ismét pangott és az üzlet egészen csekély maradt. Az árfolyamok e közben csak keveset gyengültek és az irány szilárd maradt. Valuták emelkedtek.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.70, *magyar hitelbank* 295.90, uniobank 88.30, osztrák tartományi bank 103.10, osztrák-magyar államvasut 301.25, Károly-Lajos vasut 272.25, májusi járadék 81.25, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.67, husz frankos arany 9.72½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén nem változott a magatartás. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 293.60, *magyar hitelbank* 296, angol-osztrák bank 105.75, uniobank 88.40, bank-egyesület 105.60, osztrák tartományi bank 103, osztrák-magyar államvasut 301.10, déli vasut 147, Károly-Lajos vasut 271.75, elbavölgyi vasut 108.25, májusi járadék 81.25, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.67, tramway 213, husz frankos arany 9.72½.

A stagnáczió később is tartott, de az irány változatlanul szilárd maradt ugy coulisszaértékekben, mint sorompó-papirokban. Csakis sorsolási értékek voltak keresettek, melyek emelkedtek; járadékok és befektetési értékek tartvák. Váltók és valuták szilárdak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.—, angol-osztrák bank 105.50, uniobank 88.50, bankegyesület 105.40, *magyar hitelbank* 296.50, osztrák-magyar államvasut 301.40, Károly Lajos vasut 272.75, dunagőzhajózási részvények 531, Lloyd-részvények 573, északnyugati vasut 176.—, elbavölgyi vasut 181.50, tramway 212.80, déli vasut 147.20, májusi járadék 81.25, osztrák aranyjáradék 103.75, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.67, 1864-iki sorsjegy 173.50, bécsi községi sorsjegy 124.10, husz frankos arany 9.73, német birodalmi márka 60.05. Szilárd.

Bécs, nov. 13. (*Magyar értékek hivatalos zárlata.*) Magy. földtehermentesitéskötvények 100.50, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.50, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.75. Erdélyi vasut 177.—. Magyar keleti vasut 105.80. Magyar ny. k. sorsjegy 116.25. Szőlődézsmaváltsági kötvények 98.—, 6% aranyjáradék 123.15, Tiszavölgyi sorsjegy 116.10. Magyar 4%-os aranyjáradék 93.70. Magyar vasuti kölcsön 143.50. Magyar hitelbank 296.—. Alföldi vasut 179 75. Magyar északkeleti vasut 167.50. Keleti vasuti elsőbbség 97.80, Tiszav. vasut-részvény 250 50. Magy. lesz. és váltób. részv. 85.—, Kassa-oderbergi vasut 148.—. Magyar papirjáradék 89.32. Dohány-részvények —.—

Bécs, nov. 13. (*Osztrák értékek hivatalos zárlata.*) Osztrák hitelrészvény 294.—. Déli vasut 147 20, 4%-os aranyjáradék 103.75. Váltó Londonra 122.90 Károly-Lajos vasut 282.50, 1864-es sorsj. 173.50. 1860-as sorsjegy 135.—, török sorsj. 21.25, Angol-osztrák bank részv. 106.—, 4.2%-os ezüstjáradék 81.25, osztr. államv. részv. 301.40, 20 frankos 9.71½, 4.2%-os papirjáradék 81.25, osztr. hitelsorsjegy. 178.50, osztr.-magyar bankrészv. 8.69, cs. k. arany 5.77, német bankváltók 59.95. Szilárd.

Esti tőzsde.

Bécs, nov. 13. (Az »Egyetértés« tudósitójának távirata.) Az esti tőzsdén kedvező volt az irány. A forgalom közben élénkebb. A Párisból jelentett magasabb árfolyamok és egyes bankok üzleti előkészületeiről szóló hirek buzditólag hatottak. Zárlatkor azonban kissé gyengült az irány. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 294—294.75, *magyar hitelbank* 297—297.25, angol-osztrák bank 105.75—106, uniobank 88.70—88.75, osztrák tartományi bank 104—104.90, tramway 212.80—212.60, osztrák-magyar államvasut 301.30—301.70, Károly Lajos-vasut 272.50—272.75, déli vasut 147.40, elbavölgyi vasut 181.25—181.50, lemberg-czernoviczi vasut 198.75—199, kassa-oderbergi vasut 148.25, *alföldi vasut* 179.75, májusi járadék 81.25, *magyar 4%-os aranyjáradék* 93.75—93.82½, *tiszavidéki sorsjegy* 116.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.25, bankegyesület 105.50 osztrák tartományi bank 104.70, osztrák-magyar államvasut 301.60, májusi járadék 81.25, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.77½, husz frankos arany 9.72½, német birodalmi márka 60.07½.

Az esti tőzsde **zárlata után** jegyez osztrák hitelrészvény 293.80 után 294.30, osztrák tartományi bank 104 70, tramway 212.60, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.80.

Az **esti magánforgalomban** jegyez osztrák hitelrészvény 294.30, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.77½.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, nov 13. (Az »Egyetértés« tudósitójának távirata.) Osztrák hitelrészvény holnapra 2½—3 frt, nyolcz napra 7—7½ frt, egy hóra 15—16 frt, három hóra 26—28 frt, osztrák-magyar államvasut egy hóra 9—10 frt, Károly-Lajos vasut egy hóra 8½—9 frt, déli vasut egy hóra 6½—7 frt, *magyar 4%-os aranyjáradék* 1¼—1½ százalék, távolabbi látra és domiczil váltóra 2½—3 százalék.

Magánkamatláb: Első helyi váltóra 3⅝—3¾ százalék, távolabbi látra vagy domiczil váltóra 4—4½ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, nov. 13. (Az »Egyetértés« tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén csekély volt a forgalom, az irány buzában tartott, a többi czikkekben határozottan szilárd volt. Köttetett: *Buza* tavaszra 8.51—8.53 frton, *rozs* tavaszra 7.40 frton; *zab* tavaszra 7.02 frton; *tengeri* május—juniusra 6.33 frt.

Hivatalosan jegyeztek: *Buza* tavaszra 8.48—8.53, május—juniusra 8.58—8.63, őszre 9—9.10; *rozs* tavaszra 7.38—7.43, *tengeri* május—juniusra 6.28—6.33, junius—juliusra 6.33—6.38; *zab* tavaszra 7—7.05, május—juniusra 7.10—7.15; *repcze* augusztus—szeptemberre 13.50—13.75.

Szesz ára meglehetősen élénk forgalom mellett kissé gyengült. Kész gabonaáru 29 és 28.75 frton adatott el, maradt 28.75 frt pénz.

Délután jobb külföldi jegyzésekre és télies időjárás következtében megszilárdult az irány. Tulnyomó kereslet és élénk üzlet mellett az összes határidők magasabb árfolyamokon köttettek és zárlatkor is tartották árfolyamaikat. *Rozs* kötés nélkül 7.43—7.45; *buza* őszre változatlan és inkább névleg jegyez 9.05—9.10 frt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, nov. 13. (Az »Egyetértés« tudósitójának távirata). Az irány ma szilárd volt. Váltó Londonra 122.40, olasz bankpiaczokra 48.40, husz frankos arany 9.72, májusi járadék 81.25, *magyar 4%-os aranyjáradék* 93.65, osztrák hitelrészvény 294.50, Lloyd-részvény 574, olasz járadék 94.87.

Berlin, nov. 13. (Az »Egyetértés« tudósitójának távirata.) Eleintén fedezésekre és a bécsi jobb jegyzések következtében igen szilárd volt a tőzsde, de teljesen üzlettelen. Bankok javultak. Járadékok közül keleti kölcsön élénk és magasabb. Az irány később is kedvező maradt, különösen Károly-Lajos vasut és elbavölgyi vasu részvényei kedveltek. Német bank élénk. Magánkamatláb 3⅝ százalék.

Berlin, nov. 13. (Tőzsdei jelentés.) Kedvezőbb bécsi hirek élénk hangulatot idéztek elő. Osztrák hitelrészvényekben fedezések történtek. Vasuti és bankrészvények kedveltek. Bányaértékek piaczán nyugodt az irány. Járadékok és orosz értékek kedveltek. Kamatláb 3⅝%.

Berlin, nov. 13. (Utótőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77.75, osztrák hitelrészvény 491, osztrák-magyar államvasut 502½, osztrák déli vasut 247, Károly-Lajos vasut 113 80. Szilárd.

Frankfurt, nov. 13. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 244, osztrák-magyar államvasut 250.50, Károly-Lajos vasut 227.50, osztrák déli vasut 122.75. Szilárd.

Páris, nov. 13. (Az »Egyetértés« tudósitójának távirata.) A kolera-esetek kevesbedésével a járadékok utáni kereslet fokozódik; ottomán bankrészvény igen szilárd irány mellett 581.25, államkölcsön 66.21, váltó Londonra 253.05, orosz rubel 258.25. Magánkamatláb 2½%.

12 óra 45 perczkor jegyeznek: 4½ százalékos franczia járadék 107.63, osztrák-magyar államvasut 628.75, osztrák déli vasut 313.75, olasz járadék 96.70, török kölcsön 8.17, egyiptomi kölcsön 327.50, török sorsjegy 44.12, ottomán bankrészvény 581.25, Crédit Foncier 1288, osztrák tartományi bank 471.25, Szuez részvény 1896, spanyol kölcsön 58.72, Rio-Tinto hausse-iránynyal 349.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3 százalékos franczia járadék 78.¼, 4½ százalékos franczia járadék 108.62, osztrák-magyar államvasut 628, osztrák déli vasut 313, franczia törleszthető járadék 79.90, *magyar négyszázalékos aranyjáradék* 78⅝, ottomán bankrészvény 580. Tartva.

London, nov. 13. *Magyar 4 százalékos aranyjáradék* 77.⅝, osztrák aranyjáradék 85.50, osztrák ezüstjáradék 68.—, angol consolok 100.07, ezüst 49⅞ Lanyha.

Newyork, nov. 12. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) 94⅜, váltó Londonra 4.79½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 121¾, Erie-vasut 12¼, váltó Párisra 4.28¾.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 95 kr. 100 frk vista = 48 40 kr.

November hó 13.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é.
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		78.25	—.—	—.—
« 4½%-os «		108.62	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	628.—	300.19	+ 0.48
Osztrák déli vasut	M	313.—	151.08	—.—
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		79.90	—.—	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi uniobank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	78.63	93.48	— 0.14
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.70	81.41	—.—
« 5%-os «	K	79.90	96.02	— 0.59
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.50	82 46	— 0.11
« 4%-os aranyjáradék	K	86.60	103.93	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.50	123.31	+ 0.11
» 4%-os «	U	77.90	93.78	—.—
« 5%-os papirjáradék	U	74.50	89.78	—.—
« keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	99.20	119.26	+ 0.09
Osztrák hitelrészvény	U	490.—	293.45	+ 4.87
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	502.—	300.77	— 0.69
Osztrák déli vasut	U	247.—	147.86	—.—
Károly-Lajos vasut	U	113.60	272.02	— 0.47
Kassa-oderbergi vasut	K	61.20	147.31	— 0.23
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		208.80	125.18	+ 0.30
Váltó bécsi piaczra		166.50	59.99	—.—
*Keleti kölcsön II. kib		61.10	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.68	81.39	+ 0.06
« 5%-os «	K	80.31	96.51	— 0.20
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.56	82.53	+ 0.22
« 4%-os aranyjáradék	K	86.63	103.96	+ 0.07
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.48	123.23	+ 0.05
« 4%-os	U	77.81	93.68	+ 0.15
« 5%-os papirjáradék	U	74.38	89.64	— 0.14
Osztrák hitelrészvény	U	244.12	294.16	+ 1.34
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	250.75	301.49	+ 0.29
Károly-Lajos vasut	U	227.50	273.85	+ 0.88
Osztrák déli vasut	U	123.—	148.65	+ 0.30
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	194.50	233.76	—.—
Magyar-gácsországi vasut	K	143.12	172.33	— 0.17
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		166.50	59.99	—.—
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTOZSDÉK.

Páris, nov. 13. *Buza* csendes, *szesz* nyugodt, *olaj* és *liszt* tartós.

Berlin, nov. 12. *Buza, rozs* és *zab* javult, *olaj* szilárd, *szesz* csendes.

London, nov. 12. *Buza* elhanyagolt és névleges; felhozott keresetlen. *Liszt* nagyon renyhe, *zab* gyengébb, *árpa* csendes. Felhozatal: Buza 39,910, árpa 2790, zab 77,090 quarter.

Newyork, nov. 12. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10¹/₁₆ Neworleansban 9¹¹/₁₆. Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban novemberre 7⁷/₈ — Philadelphiában novemberre 7⁷/₈ — Nyers petroleum 6⁵/₈. United pipe line certificates 72⁷/₈. — Liszt 3.35. — Piros őszi buza helyben 82.— (= 7.49 forint), novemberre 79.³/₈ (7.24 frt), deczemberre 81³/₈ (= 7.43 frt), januárra 83⁵/₈ (= 7.64 frt.) 100 kilokint. Tengeri 53. — Czukor (Fair bank jegyü) 4.97¹/₂. Czukor. (Fair refining Muscovados) 4.97¹/₂ Rio kávé 9.50 — Zsir (Wilcox jegyü) 7.85, (Fairbank jegyü) 7.80. Gabonafuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 6.— (= 1.64 frt 100 kilokint.) Napi felhozatal gyapotból 38,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s hüvelyesért 1 márka, lisztert 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0·30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 95 kr. Pársra 100 frk vista 48 frt 40 kr.

November hó 13.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet a utolsó zárlat hoz képest osztr. értékben
PARIS.			
Buza folyó hóra	21.—	10.16	—.—
— deczemberre	21.—	10.16	— 0.05
— első 4 hóra	21.50	10.21	— 0.24
— márcziustól 4 hóra	22.10	10.70	— 0.07
Liszt folyó hóra	45.25	13.77	— 0.05
— deczemberre	45.50	13.85	— 0.03
— első 4 hóra	45.60	13.92	—.—
— márcziustól 4 hóra	46.50	14.16	—.—
Olaj folyó hóra	66.75	32.31	— 0.12
— deczemberre	67.25	32.55	—.—
— első 4 hóra	69.—	33.40	—.—
— májustól 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Szesz folyó hóra	46.25	24.38	— 0.52
— deczemberre	46.—	24.25	— 0.39
— első 4 hóra	46.—	24.25	— 0.39
— májustól 4 hóra	47.—	24.77	— 0.26
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.93	
— « Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza november-deczemberre	154.75	9.28	+ 0.12
— április-májusra	163.75	9.82	+ 0.06
Rozs novemberre	148.50	[illegible]	+ 0.05
— április-májusra	141.75	8.50	+ 0.06
Zab novemberre	130.75	7.24	+ 0.06
— április-májusra	133.—	7.97	+ 0.06
Olaj novemberre	50.60	30.33	+ 0.06
— április-májusra	52.—	31.17	—.—
Szesz novemberre	43.80	26.26	—.—
— április-májusra	45.60	27.34	+ 0.06
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.30	
— « Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza novemb.-deczemberre	—.—	—.—	—.—
április-májusra	—.—	—.—	—.—
Rozs novemb.-deczemberre	—.—	—.—	—.—
— április-májusra	—.—	—.—	—.—
Olaj novemb.-deczemberre	—.—	—.—	—.—
— április-májusra	—.—	—.—	—.—
Szesz kész szállitásra	—.—	—.—	—.—
— novemberre	—.—	—.—	—.—
— novemb.-deczemberre	—.—	—.—	—.—
— április-májusra	—.—	—.—	—.—
Repcze	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.80	
— « Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:			
Buza novemberre	—.—	—.—	—.—
— márcziusra	—.—	—.—	—.—
Rozs novemberre	—.—	—.—	—.—
— márcziusra	—.—	—.—	—.—
Olaj kész szállitásra	—.—	—.—	—.—
— májusra	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.			
Buza	15.60	9.65	—.—
Zab	13.—	7.79	—.—
Olaj	41.60	24.94	— 0.24
Rozs	14.10	8.45	—.—
Repcze	24.—	14.39	—.—
Tengeri	14.50	8.69	—.—
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti husárak.

— nov. 13.

Ökörhus 100 kilogramm	51 frttól	54	frtig.
Tehénhus 100 kilgr.	48 »	51	»
Borjuhus 100 kilogr. (brutto élősuly)	44 »	47	»
Bivalyhus 100 kilogr.	46 »	51	»
Birkahus 100 kilogr.	— »	—	»

Marhavásár.

Budapest, nov. 13. (*Braun* József és fia czég jelentése az «Egyetértés» részére.) *Felhajtatott*: 243 drb magyar ökör, 390 drb magyar tehén, 375 drb szerbiai ökör, 70 drb bivaly és 23 drb bika, összesen 1101 darab vágómarha. Miután a felhajtás ma a szükségletnek alig felelt meg, ennélfogva ma az üzlet általában véve meglehetős élénk és kedvező irányzat mellett ment végbe. — Az egységi árak 1 frttal emelkedtek, sőt jó minőségüeknél 1 és fél forinttal métermázsánként. — Következő árakat jegyeztünk:

Magyar ökrökért	50 frttól	56	frtig
« tehenekért	48 »	52½	»
Bivalokért	42 »	46	»
Bikákért	48 »	49	»
Szerbiai ökrökért	51 »	60	»

métermázsánkint.

A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése szerint a mai marhavásáron állott: 1282 drb nagy és 1499 drb apró-marha. Ebből eladatott:

19 drb bika darabja	70 frttól	180	frtig.
614 drb ökör párja	170 »	340	»
400 drb vágó tehén párja	130 »	285	»
156 drb fejős tehén drbja	72 »	145	»
88 drb bivaly párja	145 »	212	»
212 borju darabja	6 »	16	»
— drb bárány párja	6 »	10	»
1279 drb birka párja	6 »	14½	»

Bécs, nov. 13. (Távirat.) *St.-marxi szurómarhavásár.* Készletben volt 2810 drb borju, 2591 db élő és 1256 db leölt sertés, 4041 db élő és 664 db leölt juh és 236 bárány. A feldolgozott hus 42,500 kilót nyomott. A borjuknak a közeledő ünnep miatt jó keletük volt, minek következtében az árak jelentekeny készlet daczára 1—2 forinttal emelkedtek. A juhvásár üzlettelen lanyha volt. Fizettek: borjukért 47—66 forintot 100 kilogrammonkint, juhokért 10—22 forintot páronkint.

Páris, (La Villette) nov. 10. Felhozatott 4074 darab szarva marha és 23,532 db. juh. A nagy felhajtás kedvezőtlenül hatott az üzletre és szarvasmarha ma darabonkint 20—25 frankkal, juhok ára fél kilóként 2—3 centimemel csökkent ujabban. Fizettek általán szarvasmarháért 60—82 centimet, juhokért 65—91 centimet és különösen magyar juhokért (3301 db) 78—82 centimet fél kilóként.

Páris, nov. 13. (Távirat.) Felhajtatott 16,904 darab juh. Az üzlet javult.

Juhvásár.

Budapest, nov. 13. (Braun József és fia czég jelentése az «Egyetértés» részére.) A tegnapi birkavásárra felhajtatott 1189 drb. Az üzlet élénk irányzat mellett folyt le. — Következő árakat jegyeztünk: páronkint 8 frttól 15 frtig, métermázsánkint 34 frttól 38 frtig.

Pozsony, nov. 13. (Távirat.) A mai juhvásárra 3491 darab juhot hajtottak föl. Az irányzat a Párisból érkezett kedvezőtlen jelentések következtében lanyha volt. — Fizettek: Kivitelre juhért páronkint 17—21 frton, silányabb minőségü 7—15 frton, czik-juhért 12—18 frtot páronként. A mai bécsi juhvásárra összesen 4033 darab juhot hajtottak föl.

Lóvásár.

Budapest, nov. 13. A mai napon tartott lóvásárra felhozatott 205 db ló. Ebből eladatott: átiratás mellett 38 drb, és uj lólevéllel 31 db, bécsi vágóra ment 21 db. Az árak 14 frttól 120 frtig közönséges lovakért, jobb kocsis lovakért 130 frttól 165 frtig dbonkint. A bécsi vágóra valókért 19 frttól 27 frtig.

Országos vásár.

Várpalota, nov. 11. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A tegnapi Márton-napi vásár, az idő kedvezvén, igen élénk volt, az üzlet azonban, különösen az iparosokra nem igen kedvezően alakult, kivévén a csizmadiákat és kézmüáru kereskedőket, a kik a vásár eredményével meg lehetnek elégedve. A szarvasmarhának és lovaknak igen alacsony áruk volt. Gabonát nem sokat hoztak a vásárra, minélfogva a forgalom középszerü maradt. Káposzta és burgonyából igen nagy behozatal volt, és utóbbiból vissza kellett vinni, mivel vevők nem akadtak.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az országos magyar méhészeti egyesület** ma tartotta az uj méhészeti esztendőben, mely őszszel kezdődik, első felolvasó estélyét. Kriesch János igazgató alelnök üdvözölvén a csekély számban megjelent méhészeket, jelenté, hogy *Kühne* Ferencz, kit a földmivelé i minisztérium ez évben is méhészeti tanulmányi utra külföldre küldött, részt vett az osztrák és német méhészek vándorgyülésén Königsbergben, s az ott tapasztaltakról terjedelmes jelentést terjesztett az egyesület elé. Az említett vándorgyülésen, melyen a németországi és osztrák méhészek nagy számban vettek részt, szokás szerint dr. *Dzierzon* kezdte meg az előadásokat, ismételten a meleg beteleltetés előnyeit fejtegetve s azt állitva, hogy a tulságos meleg nem lehet káros hatásu a méhekre. Ezt az állitást sokan megtámadták. Miután *Friedrich* a lépközfalakat és az anyarostélyt elitélte, nagy szenzácziót keltett a vándorgyülésen annak konstatálása, hogy egy németországi czég, mely a mesterséges lépekkel igen nagy kereskedést üz, a készitésnél hamisitást követ el, a mennyiben a lépeket nem tiszta viaszból késziti. A jövő évi vándorgyülést *Liegnitzben* Porosz-Sziléziában fogják tartani, a hol egyuttal Dzierzon 50 éves méhészeti jubileumát is meg fogják ülni. Végül jelenté Kühne, hogy a Königsbergben a vándorgyülés alkalmával rendezett méhészeti kiállitás a kiállitott tárgyakat illetőleg semmivel sem volt különb az országos magyar méhészeti egyesület által rendezett kiállitásoknál, a mennyiben nem talált olyan méhészeti eszközt, a milyennel most már a magyar méhészek is nem rendelkeznének. A kiállitáson részt vett három magyar kiállitó közül, az egyik kitüntetésben részesült. — Ezután ugyancsak Kriesch János igazgató alelnök felolvasta *Mayer* Károly csákvári plébánosnak a Méhészeti Lapokban fölvetett egyes kérdésekre adott feleleteit. Nevezetesen, hogy a méhek rendes repülési köre 1 kilométernyi átmérőjü, de mézlegelő hiányában 4 kilométernyi távolságra is elrepülnek. A méhek repülési sebessége illetőleg még megbizható észleletek nincsenek, átlag 2—4 méterre tehető másodperczenkint. Hogy hány kaptár helyezendő el egy méhesben, a vidék mézlegelőjétől függ; rendszerint 400 köpünél többet nem tanácsos egy méhesbe helyezni. Hogy az álló vagy fekvő kaptár előnyösebb-e, az a méhész egyéniségétől és ügyességétől függ; fődolog az, hogy egyforma méretüek legyenek a kaptárok. Különben a fekvő kaptár kezelése szerinte kevesebb munkával jár. — Végre *Balogh* Gergely tompaháti tanitó tapasztalatait ismertette az igazgató alelnök, melyek szerint nem áll a méhészek amaz állitása, hogy az anya-méh soha sem szur; öt egy izben egy fiatal anyaméh szurta meg, de fulánkja nem maradt a sebben. Balogh szerint az anya bölcsője elhagyása után rögtön röpülésre képes, nem áll tehát az, hogy 1—2 nap kell, mig röpülni képes: valamint azt az állitást is megczáfolni igyekszik, hogy a petéző dolgozó méh petéit kizárólag dolgozó sejtekbe rakja, mert mint tapasztalta, a heresejtekbe is rak petéket. A felolvasások után *Kriesch* János igazg. alelnök jelenté, hogy az országos kiállitás központi bizottsága értesitése szerint a méhészeti egyesület részére a kiállitási csarnokban 120 négyszögmétert bocsátottak rendelkezésre. Ez természetesen csak a méhészeti eszközök kiállitására van szánva, mert az élő méheket külön az állatkiállitáson fogja az egyesület bemutatni.

* **Az állategészségügy állása** a földmivelési, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium értesitése szerint 1884. évi november 4-től 11-ig következő volt: 1. *Keleti marhavész.* Magyarország, Fiume és környéke, ugy nemkülönben Horvát Szlavonország egész területe ez idő szerint vészmentes. II. *Lépfenében* elhullott összesen 33 darab szarvasmarha, 1 bivaly, 2 ló és 5 sertés. III. *Takonykór* miatt kiirtatott összesen 7 darab ló. IV. *Tüdővészben* elhullott 6 drb szarvasmarha, 38 darab szarvasmarha pedig gyógykezeltetik. V. *Himlőben* 8 drb juh gyógykezeltetik. VI. *Rühkór* miatt egy drb ló gyógykezeltetik. VII. *Száj- és körömfájás* miatt 804 szarvasmarha gyógykezeltetik. Budapest fővárosban a kőbányai sertés-veszteglőben a szerb és román sertések között a száj- és körömfájás már szünő félben van; összesen beteg még 354 drb. Ugyanott a Grund-féle szállásban beteg sertés 50 darab. — *Romániában* ujra kitört a keleti marhavész Cordareni és Darabani községben, vészes helyek Saveni, Pomárla (Popenii pusztán), Horodistea, Oroftiana, Cordareni és Darabani, valamennyi a dorohoi kerületben. Európa többi államai — Orosz- és Törökország kivételével — a marhavésztől mentesek.

* **Hizómarha kiállitás Bécsben.** A bécsi cs. kir. mezőgazdasági egylet a vágómarhavásár ujonnan épitett helyiségeiben, St.-Marxban, 1885. márczius 27-től 29-ig hizómarha kiállitást rendez, egybekötve mezőgazdasági szerek és gépek kiállitásával. E kiállitásba a hizott marhák, juhok és sertések mindazon faja bebocsáttatik, mely az osztrák-magyar monarchia területén hizlaltatott. A mezőgazdasági szerek és gépek kiállitása, nemzetközi. A kiállitásra vonatkozó szabályzatok és bejelentő ivek, a budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában (Mária Valerie-utcza, uj tőzsdeépület, II. em.) kiadatnak.

BORÁSZAT.

*** **Filloxszera.** Hontmegye szalkai járásába kebelezett *Börzsöny* és *Vámos-Mikola* községekben a filokszera jelenléte konstatáltatván, a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a nevezett községek összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben esetleg egyes szőlőtők állanak, zár alá helyeztette. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fajú vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarók s szőlőlevélbe csomagolt bárminemü tárgyak kivitele s e tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

NAPIREND: November 14-én.

Naptár: Péntek. — Róm. kath.: Szerafin, Szerap. — Prot.: Lévin, Szeráp. — Görög-orosz: (nov. 2.) Aczindin. — Zsidó: (markesván 26.) Bekés. — Nap kél 7 ó. 6 p., nyug. 4 ó. 23 p. — Hold kél 3 ó. 30 p. regg., nyug. 3 ó. — p. d. u. — Vénus napközelében van, hajnalcsillag.
Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.
Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A fővárosi középitési bizottság ülése d. u. 5 órakor az uj városház ügyosztályi termében.
Utóellenőrzési szemle a közös hadseregbeli 66—102. gyalogezred legénységével reggel 8 órától a budai három nyul laktanyában.
Őszi kiállitás a műcsarnokban (sugár-ut 81. szám) d. e. 9-től d. u. 45. Belépti dij 50 kr.
Iparművészeti muzeum a műcsarnok épületében d. e. 9-től d. u. 1 óráig.
Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1.
Muzeumban: régiségtár d. e. 9-től d. u. 1.
Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3—5-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. u. 4—8-ig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap nov. 13-i számából.

Árverések a fővárosban. Nagy Anna 4233 frtra becs. ingóságai nov. 14 (Hermina-ut 8). Szentgyörgyi Imre 464 forintra becs. ingóságai nov. 14 (I—III).
Árverések a vidéken. Győry Sándor 5330 forintra becs. ingatl. nov. 20 Nagy-Károly. Risztics Sándor 1764 frtra becs. ingatl. decz. 29 Ó-Moldova (Fehértemplom). Grünfeld Herskon 17,247 forintra becs. ingatl. nov. 20 Halmi. Kubinka Géza 9248 forintra becs. ingatl. febr. 20 Mlágyó és Rónya (Losoncz). Polereczky Alajos 3075 forintra becs. ingatl. decz. 12 Gyöngyös. Lövinger Izidor 3128 forintra becs. ingóságai nov. 19 Kis-Ujszállás. Podhorányi Nándor 2767 forintra becs. ingóságai decz 1 Eperjes. Kozlik János 9497 frtra becs. ingóságai nov. 20 Csáktornya. Taberman Lajos 1600 forintra becs. ingóságai nov. 18 Aranyos-Maróth. Sesoka Iván 1724 forintra becs. ingatl. nov. 18 Ilosva.
Csődhirdetmény. Kazacsay Simon és társa szatmárnémetii lakos ellen, bej. jan. 10. Csődbiztos: Kölcsey Sándor törvényszéki biró, tömeggondnok: Fejér Márton ügyvéd.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. V. E., *Csuz.* Nem huzatott ki. — **H. K.**, *Sümeg.* Megrendelheti bármely könyvkereskedésben. — **H. K.**, *Teke.* Ily munkára fölös számmal vannak közelünkben is jó erők. Szives ajánlatára nem reflektálhatunk. — **P. F.**, *Jászladány.* Sziveskedjék megkezdeni. Kivánatának teljesitése a közelebbi megismerkedéstől függ. — **Előfizető**, *Kenderes.* Ugy régit, mint az ujonnan beküldöttet most már késő volna közölni. A mostani mindennapi tárgyhalmaz különben is lehetetlenné teszi azt. — **F. B.**, *Börcsháza.* Válaszol, mert ott van egy forditónk, ki a magyar leveleket franciára forditja. Magyarországból csakis magyar bélyeggel ellátott levelek küldhetők bárhova is. — **B. L.**, *Tornócz.* Két havi folyóiratunk van, mely az ön kivánatainak — bár csak részben — megfelel: A *Budapesti Szemle*, mely komolyabb, tudományos czikkeket közöl s szépirodalmi részt is ád, és a *Magyar Salon*, mely könnyebb olvasmányokat nyujt, de a komolyabb közleményeket sem zárja ki. Ez utóbbi egyszersmind képes folyóirat. Próbaszámokat ez utóbbi szivesen küld. — **L. A.**, *Siófok.* «Szives»-ségét nem kivánjuk igénybe venni. — **U. Gy.**, *Zólyom.* A titkárság a n. muzeumban van.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Pannonia szálloda.
Biró B. Kisfalud
Galambos I. Solt
Ruszinka S. Szécsény
Vajda M. Szécsény
Siklósy O. Zágráb
Pósa I. T.-Darócz
Hüke L. B.-Csaba
Vanya A. N.-Bálinta
Russ Gy. Keszthely
Fülöp S. A.-Bánya
Wutti A. Trieszt
Hauska F. Bécs
Bittner P. Délegyháza
Schneller I. Kassa
Weszelovszky I. Köszeg
Stern A. Mannheim
Sárkány K. Kiskörös
Augustin R. Lugos
Weinberger A. Nagyvárad
Rosenbaum M. Nagyvárad
Pollak H. Szarvas
Teltsch I. L.-Szentmiklós
Cserhut I. Dengeleg

Schmidt-Orient szálloda.
Dr. Weidling Obernau
Gaming R. Loknitz
Dr. Kuhn J Nagyenyed
Demeter G. Galanta
Bienenstock D. Butyin
Klein T. Steinbrück
Krausz J. Bécs
Glück K. Bécs
Friedrich A. Bécs
Mady L. Szeged
Fuchs M Pécs
Lipner S Arad

Tigris szálloda.
Beles I. Arad
Hübscher F. Bécs
Müller I. Bécs
Kutschera I. Bécs
Koos I. Kikinda
Nemanics V. Kolozsvár
Szwoboda I. Mezőhegyes
Kudász K. Bodrog
Weidinger I. Csávoly

Vadászkürt szálloda.
Ther P. Bécs
Demel I. Szilézia
Meznik A. Csehország
Liplay S. Péczel
Máffy B. Köttse
Zsombár M. Nagyvárad
Vitalisz P. Szentmiklós
Prosztl K. Bécs
Baum M. Bécs
Káry L. Bécs
Breittenbach K. Mannheim

Aranysas szálloda.
Beöthy B. Törtel
Vajkó A. Törtel
Gulner P. Nagyabony
Nagy M. Pásztó
Molnár A. Szegzárd
Hegedüs L. Szolnok
Schmidt K. Miskolcz

Európa szálloda.
Wanka I. Bécs
Kinszky R. és E. gr. Bécs
Vay M br. Golop
Vay O. br. Gonobitz
Pollak B. Bécs
Guttmann D. Bécs
Mihajlovits I. Fehértemplom
Staub I. Zürich

Erzsébet szálloda.
Környey F. Jászbereny
Müller I. Pancsova
Bogán I. Nagykőrös
Schleichner V. Sz.-Pölten
Bayer R. Nezsider
Bende A.-né Füzesabony
Kotsis L. Arad
Megyery I. Debreczen
Schwartz M. Losoncz

Fehérló szálloda.
Huszár I. Kápolna
Tóth A. Erzsébetváros
Fitika F. Romháza
Dr. Gescheit I. Putnok
Wrabetz A. Csákvár
Löwinger B. Vétes
Tóth I. Jászapáti
Schranz F. Sóskut
Schreiner M. Szentmiklós
Schweitzer M. Héviz
Fischer I. Tura
Lukács K. Bajna
Marx A. Arad
Kozári S. Fülöpszállás
Ditzi I. Linz
Sporer V. Salgótarján
Weisz I. Bécs
Molnár I. Temesvár

Holzwarth-Frohner száll.
Ardill I. Belfart
Weill L. Bordeaux
Widmayer O. Stuttgart
Hammel L. Heilbronn
Pfurtscheller M. Fulpmes
Rosenstern M. Hamburg
Köppler E. Bress
Weiss I. Hódmezővásárhely
Horn M. Esztergom
Ausländer V. Losoncz
Breuer A. Bécs
Kraus D. Bécs
Ehrenhaus S. Boroszló
Novak I. Hlinik

Fehér hattyu szálloda.
Politzer I. Arad
Tannenbaum A. Bicske
Mager D. Szered
Bana N. Miskolcz
Kompaner I. Muckendorf
Weichsler N. Esztergom
Brünauer I. T.-Györk
Jankovits V. Liptó
Kovács I. Szentlászló

Hungária szálloda.
Nikolics M. Pakrácz
Rottenthal br. Horvátország
Klar G. Nyiregyháza
Howaith S. Anglia
Nikolson R. Chicago
Sammel M. Berlin
Horváth M. Zágráb
Sebő E. Győr
Jovanovits I. O-Becse
Tauber M. Bécs
Déry M. Bécs
Munder K. Zágráb
Glanzer G. S.-Bánya
Gyurgyevits V. Eszék
Singer L. Bécs
Harrich P. Bécs
Füssel G. Bécs
Fischer S. Bécs
Frank R. Bécs
Löwi M. Bécs
Grimm I. Gyoma
Müller K. Berlin
Coppel A. Seingen
Reichert A. Barmen

London szálloda.
Puszachi E. Lemberg
Tessényi A. Bécs
Sipos I. Félegyháza
Bosch H. Belgrád
Riedl I. Grácz
Spitzer I. Temesvár
Hendl O. Arad

Marchall-szálloda az „Angol királynőhez“
Tabajdy K. Arad
Kárász I. Szeged
Fábián I. Szeged
Georgevits E. Czegléd
Bösenkopf I. Prága
Petruban G. Nyitra
Farkas E. Győr
Zehler K. Szatmár
Schäzler B. Reichenberg
Mauthner H. Olaszország
Goldmann N. Arad
Bachmann F. Nagykároly
Petersohn N. Pétervárad
Brandner K Szeged
Lobmayer O. Bécs
Schwarz I. Fehérvár
Flórián B. Belgrád
Dr. Ellinger Szombathely
Billingen O. Stein

Magyar király szálloda.
Pollak A. Fehérvár
Graf I. Pancsova
Kunyáry I. Perlak
Cadarin D. Kiszetó
Kerner P. Szeged
Winternitz I. Bécs
Saud P. Bécs
Keats I. London
Meisel V. Bécs
Stein M. Berlin
Hubinszky A. Zalaegerszeg
Pfrimer I. Marburg
Simek S. Léva
Taufel I. Stuttgart
Bergel A. Reichenberg
Nettel S. Reichenberg
Weiss A. Eszék
Rosenfeld M. Pécs

Elhaltak Budapesten 1884. nov. 12.

Hechtmann I. 29 é. házaló II. k. király-u. 36. tüdőgümő. Bogdánszky A. 67 é. özv. VI. k. mező-u. 37. hagymáz. Román D. 5 é. czipész fia VII. k. városliget roncsoló toroklob. Veber R. 52 é. kovács VII. k. Murányi-u. 3. tüdővész. Fejes I. 9 é. ács leánya IX. k. Csepelrakpart 16. szivbaj. Tirtl S. A. 84 é. napsz.-nő IX. k. Knezics-u. 14. aggkór. Redl I. 2 é. czipész fia VIII. k. vig-u. 30. tüdővész. Schlesinger I. 10 é. II. k. Csalogány-u. 53. elgázolás. Kornai A. 44 é. hivt. II. k. szegényház-u. 17. hörglob. Oresz R. 2 é. kézm. fia II. k. vitéz-u. 8. aggkór. Weszelovszky I. 37 é. kőfaragó VIII. Kisfaludy-u. 22. tüdőgümő. Max M. 2 é. czipész leánya VIII. k. n.-körut 4. sorvadás.

NYILT-TÉR.

További véleményezés ausztriai orvosok részéről Brandt gyógyszerész svájczi labdacsairól. Dr. Kopf egészségügyi titkos tanácsos Prágában a következőt irja: «Köszönöm a részemre küldött svájczi labdacsokat s a legnagyobb örömmel kijelentem, hogy azok a kellő esetekben kitünő hatásuak.» — Dr. Würzer Ede kórház-igazgató Hallban (Tirol) ezt irja: «A küldött svájczi labdacsok hatása teljesen megfelelt várakozásomnak, kérem tehát sziveskedjék ismét két dobozzal küldeni.» — Dr. Probinszky, városi orvos Wieliczkában (Galiczia) igy ir: «Bodokowsky Kázmér cs. k. fő sóbányafelügyelő ur Wieliczkán, bélpangása ellen az én tanácsomra az ön svájczi labdacsait használja, teljesen kielégitő sikerrel, a mi engem arra indit, hogy a megfelelő esetekben továbbra is az ön labdacsainak használatát rendeljem meg.» Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai a magyarországi gyógyszertárakban kaphatók. Egy doboz ára 70 kr.

Főraktár Magyarország számára Török József gyógyszertárában király-utcza 12. szám. 10769

TŐZSDEI-IGERVÉNYEK vételele által megszerezhető a jog bármilynemü 25 darab értékpapirral már **25 FORINTTÓL** kezdve üzérkedni és az árfolyam különbözeteket czélszerüen kihasználni. **PROSPEKTUSOK INGYEN.** 11532 **KORITZ ANTAL ÉS TSA BANKHÁZA BUDAPESTEN.** Harminczad-utcza 2, Józseftér sarkán.

UTÁNVÉTELEKET vasuti-, hajó- és pósta-küldeményekre 11122 **méltányos** feltételek mellett **leszámitol A Pesti Magyar Kereskedelmi bank** váltó-üzlete Dorottya-utcza 1. szám.

Gut Kálmánt Ráczkevén felszólitom, hogy két évi ruhatartozását fizesse ki. Weisz Mór. 11584

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Évi bérlet 137. Havi b. 8.
Budapest, november 14-én.
Harmadszor:
EGY ASSZONY története.
Dráma 4 felvonásban. Irta Méray-Horváth K.
Személyek:
Gróf Dorács — Náday
Leontine — P. Márkus E.
Helén — G. Csillag T.
Gyaláni D. — Nagy I.
Br. Lambert — Hetényi
Br. Lambertné — Helvey L
Krasznai T. — Bercsényi
Béla — Novák I.
1-ső vendég — Mészáros
2-ik » — Latabár
3-ik » — Földényi
4-ik vendég — Horváth
5-ik » — Körösmezei
Orvos — Pintér
Rendőrtisztv. — Faludi
Szolga — Szilágyi
Kezdete 7 órakor.
Holnap, november 15-én. UGYANEZ.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, november 14-én.
Az operaház zárva.
Holnap, november 15-én.
Turolla E. k. a. és Perotti Gy. vendégjátékául:
Az álarczos bál.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, november 14-én.
nem lesz előadás.
Holnap, november 15-én.
Először:
MAGDOLNA.
Eredeti népszinmü dalokkal 6 képben. Irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette Serly Lajos.
Főbb személyek:
Gyömbér M. — Tóth
Ágnes — Rákosi Sz.
Laczi — Eőri
Borcsa assz. — Klárné
Magda — Pálmai I.
Siskó F. — Tihanyi
Koronainé — Vidorné
Berczi — Szilágyi
Lajos — Rónai
Magdus — Tóth I.
Zsófi — Aranyosiné
Juczi — Ligeti I.

VÁRSZINHÁZ.
Budapest, november 14-én.
Másodszor:
A Chatoui kastély.
Operette 1 felvonásban.
Ezt megelőzi:
Fehér Othello.
Vigjáték 1 felvonásban.
Végül:
Másodszor:
KIVELE.
Bohózat 1 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, november 14-én.
Der Raub der Sabinerinnen.
Bohózat 4 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

IDŐJÁRÁS nov. 13. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700+	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	68.1	ENY 2	— 2.1	—	≡
Beszterce	65.9	DNY 1	—	—	○
Besztercebánya	68.6	E 2	— 3.4	—	○
Budapest	69.7	E 2	+ 2.4	—	○
Csáktornya	71.1	E 3	+ 1.4	—	●
Debreczen	67.0	ENY 5	+ 0.0	—	○
Eger	69.8	E 5	+ 2.3	—	◔
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	69.5	K 2	+ 4.6	—	◑
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	71.3	E 4	+ 1.0	—	◑
Kolozsvár	—	NY 2	— 1.6	—	●
Magyar-Óvár	71.0	ENY 1	— 0.7	—	◑
Máramaros-Sziget	67.3	E 1	— 2.0	—	◑
Nagy-Enyed	70.2	ENY 1	+ 1.5	—	≡
Nagy-Szeben	67.3	ENY 3	— 1.4	3	◑
Nagyvárad	67.0	◎	— 0.7	—	○
Orsova	68.2	◎	— 0.5	—	◑
Pancsova	67.7	EK 1	+ 0.5	—	●
Selmeczbánya	71.5	NY 4	— 2.0	—	◔
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	66.5	E 2	— 0.4	—	◔
Szeged	67.8	E 1	+ 0.3	—	◑
Sepsi-Szt-György	67.0	◎	— 0.5	✱8	◑
Szolnok	69.1	◎	— 0.2	—	◑
Temesvár	68.6	E 3	— 3.2	—	≡
Trencsén	70.3	EK 1	+ 2.0	—	◑
Ungvár	66.5	ENY 2	+ 2.7	—	●
Zágráb	70.7	ENY 1	+ 2.2	—	●
Bécs	71.9	E 2	+ 2.0	—	●
Bregenz	70.4	DK 1	+ 1.6	—	●
Lesina	67.2	K 3	+ 7.1	—	◔
Pola	68.3	K 5	+ 4.8	—	○
Prága	74.1	ENY 2	+ 1.1	—	●

Jelek magyarázata ◎— szélcsend; ○— tiszta, derült ◔— ¼ felhős; ◑— ½ felhős; ◕— ¾ felhős; ●— borult; ●— esős ▲— jég; ≡— köd; ✱— hóeső; ∞— gőz; ⟅— zivatar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomás (774—775) Észak-Németország felől kiterjed a kontinens többi nagy részére is (765—766). Az idő változó felhőzettel, többnyire száraz, kisebbedő hőmérséklettel, részint éjjeli dérrel.

Hazánkban: Többnyire északi és északnyugoti mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet keveset változott, a légnyomás kisebb lett. Az idő változó, nappal többnyire felhős-borus, éjjel derüs. Csapadék helyenkint a déli szélen, éjjeli dér Szatmár-Németiben és Orsován volt. — Az északi és keleti részekben éjjel 3 foknyi hideg lett.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Általában változó, közben napos időt várhatni, helyenkint csapadékkal, kevés hőváltozással.

VIZÁLLÁS 1884. nov. 13.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.52	—	apadó	M.-Sziget	0.79	—	apadó
Komárom	1.40	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.61	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.49	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	1.14	—	apadó
Ujvidék	3 00	—	apadó	Szolnok	1.54	—	apadó
Pancsova	1.53	—	apadó	Szeged	2.80	—	apadó
Orsova	2.32	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.06	—	váltzl.
Barcs	0.66	—	apadó	**Maros**			
Eszék	1.50	—	apadó	Arad	—	63	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	1.88	—	apadó	Temesvár	0.18	—	apadó

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései november 13.

Faj	Irányzat	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
		Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára															
bánsági buza uj	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki «	«	7.60	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	8.15	8.30	— —	— —	— —	— —
pestvidéki «	«	7.50	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei «	«	7.50	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	8.05	8.20	— —	— —	— —	— —
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
m. északv. «	«	7.40	7.45	7.40	7.55	7.60	7.65	7.70	7.75	7.80	7.85	7.90	7.95	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterként	100 kilogramm ára frt -tól	kr.	frt -ig	kr.
rozs	uj	—	szilárd	70—72	6	95	7	20
árpa	«	takarmány	«	60—62	6	40	6	75
«	«	égetni való	«	62—64	6	90	7	90
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	35	9	60
zab		—	szilárd	39—41	6	20	6	50
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	95	7	—
«	«	másnemü	«	73	6	90	6	95
«	«		«					
köles		—	«	nélkül	6	20	6	50
káposzta-repcze	uj	—	lanyha	—				
bánsági repcze	«	—		—				

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	csendes	tavaszra	8	25	8	26
«	»	őszre	—	—	—	—
tengeri	szilárd	máj.—jun.	5	87	5	88
zab	csendes	tavaszra	6	68	6	80
	»	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	»	aug—szeptemb. 1884	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK — ÁLLAMADÓSSÁG.		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	123.—	123.40
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	93.70	94.—
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	89.25	89.55
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	143.25	143.75
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	—.—	—.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	97.75	98.25
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	119.—	119.50
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	105 25	106.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		116.25	116 75
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		115.75	116.25
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	116.—	116.25
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100.75	101.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.50	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	100.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények [illegible]	5%	99.—	100.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	100.—	101.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	96.50	97.50
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.25	98.75
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)	5%	—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4²/₁₀%	81.10	81.40
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4²/₁₀%	81.10	81.40
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4²/₁₀%	82.30	82.60
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4²/₁₀%	82.30	82.60
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	103.50	104.—
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	96.25	96.75
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	124.50	125.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	134.50	135.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	142.—	143.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		173.50	174.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		172.—	173.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	105.75	106.25
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	98.75	99.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	32.—	32.50
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből		124.—	124.50

Osztal. 1883-ra	ÉRTÉKPAPIROK — RÉSZVÉNYEK	Névérték	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	111.75	112.—
— —	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
— —	Központi partársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	296.25	296 50
26⅓ fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13⅓ fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	109.25	109 75
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	85.50	85.75
20 fr	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
14.—	Osztrák hitelintézet	160	294 25	294 0
43.—	Osztrák-magyar bank	600	868.—	875.—
11.—	I. magyar iparbank	150	157.—	159.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	610 —	612.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
6.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	238.—	240.—
10.—	Bécsi élet-ésjáradék-biztos. társ	200	225.—	230.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3500.—	3525.—
5 —	Foncière pesti hiztositó intézet	100	88.—	88.50
7 fr	Magyar-franczia biztos. társaság	50	195.—	197.—
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	1000.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	585.—	590.—
120 —	Első budapesti	500	1290.—	1300.—
20 —	Erzsébet malom	200	249.—	251.—
40 —	Hengermalom	500	585.—	590.—
32.—	Lujza	100	315.—	317.—
40.—	Molnárok és sütők	200	463.—	466.—
100 —	Pannonia	1000	1138.—	1142.—
40.—	Viktória	300	404.—	405.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	179.25	179.75
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
— —	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
5 —	Báttaszék-dombovári	200	177.—	178.—
— —	Déli vasut	200	—.—	—.—
6 fr	Észak-keleti vasut	200	167.—	168.—
— —	Erdélyi vasut	200	177.—	177.50
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	147.50	148 25
— —	Magyar-galicziai vasut	200	173.—	174.—
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	172.50	173.50
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	301.—	301.50
32 fr	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	230.—	250.50
— —	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	535.—	538.—
31.50	Pesti közuti vaspálya	500	594.—	596.—
32.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy.		390.—	395.—

Osztal. 1883-ra	ÉRTÉKPAPIROK	Névérték	Utolsó árkelet pénz	áru
	e) Takarékpénztárak.			
22.—	Budapest III. kerületi	50	77.—	—.—
6.—	Országos központi	300	448.—	450.—
28.—	Pesti első hazai	1000	5300.—	5350.—
320.	Egyesült Budapest fővárosi	200	444.—	446.—
28.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	91.—	92.—
	f) Különféle vállalatok.			
4.50	Alagut	105	143.50	145.—
9—	Általános waggon-kölcsönzőtárs	80	85.50	86.50
8.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	—.—	—.—
60.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	35.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	193 —	194.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	980.—	985.—
60.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	445.—	450 —
30.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	265.—	270.—
20.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	555.—	560.—
40.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	1000.—	1025.—
70.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	168.—	170.—
9.—	Kőszénbánya- és téglagyár ideigl. r.		—.—	—.—
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r.t.	100	97.—	98.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
10.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	106.75	107 75
—.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	133.—	134 —
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	280.—	281.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	890.—	895.—
30.—	Sertéshizlaló	200	310.—	313.—
	Sóskuti kőbánya	200	68.—	69.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	210.—	215.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	101.—	102.—
10.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	173.—	174.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárusági társ.		125.50	126.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	270.—	272.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.50	102.50
	Magy. földhitelintézet papirérték	5 %	100.50	101.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	93.50	94.—
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5 %	122 50	123.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.30	101.60
	Magyar jelzálogbank	5 %	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5 %	101.10	101.35
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.50	100.75
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4 %	95.40	95.65
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	101.75	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.—	101.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	99.—	99.50
	«Albina» takarék-és hitelintézet	6 %	100.50	101.50
	Nagyszebeni földhitel-intézet	5½%	100.—	100.80
	Nagyszebeni földhitel-intézet	6 %	101.50	102.50
	Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4 %	99.75	100.25
	Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	5 %	99.25	99.75
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. (n.v.-északi v.) 200	5%	100.—	101.—

ÉRTÉKPAPIROK	Névérték		Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	99.75	100.25
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy		5%	98.50	99.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.25	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Du agőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	97.75	98.25
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	120.50	121.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	127.75	128.50
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	98.50	99.50
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	97.—	98.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99 75	100.25
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	99.25	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	118.75	119.25
Mármarosi sóvasut r. t. elsőbbs. r.	100		—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	98.—	98.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergivasut, ezüstben	300	5%	100.50	100.75
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	99 25	99.50
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101.—	102.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Szamosvölgyi vasut t. elsőbs. r.			82.50	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	105.—	105.25
Budapesti lánczhid	100	6%	104.—	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			178.—	179.—
Budavárosi sorsjegy			41.50	42.50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			7.—	7.50
Osztrák vörös kereszt-egylet			13.—	13.50
Pálffy sorsjegy			37.—	38.—
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.76	5.79
Császári királyi arany (kör.)			5.74	5.77
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.71	9.73
20 frankos arany			9.71	9.73
20 márka			11.98	12.02
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.95	60.05
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kamat		
Német bankpiaczok 100 márk		4 %	59.95	60.10
Amsterdam 100 hollandi frtért		3 %	100.75	101.—
Brüssel 100 frankért		3 %	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3 %	48.45	48.55
Marseille 100 frankért		3 %	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3 %	48.40	48.55
Zürich 100 frankért		3 %	48.40	48.55
London 10 font sterlingért		4 %	122.90	122.25
Szentpétervár 100 rubelért		6 %	—.—	—.—
Olaszbankpiaczok 100 lire nouve ital.		4 %	—.—	—.—

Az egész értéket mint kölcsönt
VÖRÖS
KERESZT-SORSJEGYEKRE
és mindenféle 11364
bel- s külföldi-sorsjegyekre
valamint
ipar-papirokra
a legjutányosabb kamatok
mellett. Költség vagy provizió felszámítása nélkül.
A kölcsön részletenként havonként vagy negyedévenként visszafizethető.
ERNYEI A. H.
bank- és váltó-háza
Budapesten, Dorottya-utcza 5. sz.
Igérvények minden huzáshoz, megfelelő foglaló mellett; a maradvány-összeg ut nyételel.

FÁK ÉS CSERJÉK
dús választékban kaphatók 11547
Wéber Károly mű- és kereskedelmi kertésznél
Budapesten, fürdő-utcza 2. sz. (Diana-épület.)

Haszonbérlet.
A Tolnamegyében lévő Felső-Ireghi uradalomhoz tartozó Kányai bor-, sör- és pálinkamérési jogok 1885. április 24-étől fogva 3, esetleg 6 évre bérbeadandók.
A közelebbi feltételek Horschetzky Ferencz tiszttartónál Apczon (Nógrádmegyében) tudhatók meg. 11529

NEOSCHIL ALAJOS
váczi-utcza 27. BUDAPEST

Orvos sebészi müszerek, testegyenészi gépek gyára. Specziálista müleges végtagok készitésében.
Az orvos sebészi müszer, készülék és kötszer gyárosok nemzetközi egyletének részéről — mint szakférfi — diplomával és igazolási jegygyel láttatott el. Ezen egylet minden tagja felvilágositást adhat, hogy ki képzett szakférfi.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát, mindennemü sebészi müszerek, ruggyanta áruk és készülékekből gyógy- és betegápoláshoz.
Hordágyak, mentő szekrények, kórházak, gyárak és tüzoltók részére, hordágyak betegek szállítására kikölcsönöztetnek.
Ajánlom nagy raktáromat mindennemü gummiczipőkből.
Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve. 21580

A CRÉME SIMON

Páris-ban a leghirnevesebb orvosok által ajánltatik és az előkelő hölgyvilág részéről általánosan has náltatik. Ezen összehasonlithatlan készitmény egy éjen át elmulaszt minden perzsenést, szeplőt és bőrbetegséget nélkülözhetlen leégés és az arcz elveresedése ellen, a bőrt fehérré, erőssé és illatossá teszi.
A POUDRE SIMON és a SAVON á la CRÉME SIMON ugyanazon illattal és részben azon tulajdonsággal bir mint a CRÉME SIMON. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr., és 2 frt 50 kr.
Feltaláló: J. SIMON. 36 rue de Provence, Paris.
Főraktár egész Magyarország részére: Török József gyógyszertárában király-utcza, továbbá Vértessy S. udvari illatszerésznél és Neru a N. urnál hatvani-utcza. 11560

Arany érem. I. bécsi szakácsművészeti kiállitás.
Császár árpakása
500 és 125 grammos cartonokban.
Elismert legfinomabb és legjobb gyártmány.
Hámozott hüvelyes magok
különös delicat izüek és nagy táp-értéküek 500 grammos cartonokban és pedig: Hámozott zöld czukorborsó
« sárga borsó
« lencse
« bab.
Cs. kir. szab. árpakása-gyár és borsó hámzó
BRÜDER HIRSCHFELD & Co. Bécsben.
Kapható Budapesten:
Zubek és Bátori Egyetem-tér — Halbauer testvéreknél, király-utcza
Hubenay József, kecskeméti utcza és Ujvilág-utcza — Szenes Edénél Dorottya-utcza és Sugarut.
Seidl Józsefnél korona-herczeg-utcza — Emmerling és Rabschnál koronaherczeg-utcza
Takáts Lajosnál Hatvani-utcza — Fanta Károlynál fürdő-utcza
Takáts és Wiedernél, Sugárutón — Guszmann és Mautnernél zsibárus-utcza
Vághy Lajosnál nádor-utcza
Budapesti képviselő FISCHER S. és A nagykorona-utcza 6.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára Szelinszki György cs. kir. egyetemi könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

A magyar nők Házi naptára.

1885-ik évre.

Szerkeszti
BENICZKY IRMA.
Tizenhetedik évfolyam.

Egy szinnyomatu czimképpel és számos a szövegbe nyomott képpel.

Ára füzve 60 kr.

TARTALOM: Csillagászati és kortani jellegzése az 1885. közönséges évnek. Szerk. Tóth Mike S. J. tanár. — Naptári rész naplói jegyzetekkel. — Bélyegekről. — Az évnek utolsó estéje (2 képpel). — Ha felhő boritja az eget. — Nyitramegyei pórleány (kép). — Konstantinápoly (4 képpel). — Rosszkedvüség. — A fénytan a büvészetben (3 ábrával.) — Mikor a nagyapa házasodott. Korrajz. — Kegyes adományokat gyüjtő kutya (képpel). — Hasznos tudnivalók. — Mulattató rész. Az első fog (képpel). — A nász-ut. Reusz Zoétől. Forditotta Kuliffay Izabella. — Az öt szellem templomának belseje Kantonban (képpel). — A természet mostoha gyermeke. Életrajz. Irta Pongrácz Anna grófnő. — Világitó, villamos ékszerek (2 képpel). — Legujabb divat. — Apróságok. — Gondolatok. — A Magyarországban tartatni szokott országos vásárok jegyzéke. — Hirdetések.

11347
TITKOS
bőr- s nőibetegségeket elgyengült férfierőt, vizelési nehézségeket, mindennemü fekélyeket, valamint száj-, nyak- s gégebajokat alaposan és tartós sikerre gyógyit
Dr. SPITZER J.
volt tör. cs. kat. orvos. Lakik: Belváros, Gizella-tér 5 sz. II. em. Bemenet a lépcsőn. Rendel: 8—4-ig, este 7—8-ig. Levelekre válaszolok s kivá atra a gyógyszereket is megküldöm.

Meg vagyok szabaditva tyukszemjajas kinzó fájdalmaitól — kiáltják most igen sokan — és ezt csakis a Geerling-féle tyukszem ésvastag bőr elleni tinkturának köszönhetem. Egy üveg ecsettel, tokban csak 40 krajczár. Raktár: Török József urnál Budapest király-utcza. 10168

Eladó 35 darab hasas
anyabirka,
angol húskosokkal fedezve és 200 darab éves bárány Jász-Monostoron Fáy Bélánál. 11572

POSZTÓVÉGEK
jó anyagból valódi szinüek méterje 1 frttól fölfelé. Mintákat szétküld a 11378
Tuchfabriksniederlage „Zum Weissen Lamm" in Brünn.

11285
DITMAR R.
cs. k. orsz. szab. lámpagyár Bécsben.
Petroleum-lámpák és csillárok.
ÓRIÁSI NAPÉGŐK.
Raktár Magyarországban minden jóhirü lámpa-üzletben.
Saját raktárak:
Bécs, Budapest, Prága, Lemberg, Trieszt, Berlin, München és Mailandban.
Figyelmeztetésül.
Minden gyáramból származó lámpa oldalt látható gyárjegyünkkel van ellátva.
Raktár Budapesten, József-tér.

1884. nov. **95. sz.** 1884. nov.

BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbizásából szerkeszti

GYULAI PÁL

TARTALOM:

A budapesti m. kir. tudomány-egyetem történetéből. — Pauler Tivadartól.
A hóravilág erdélyben. — Marczali Henriktől.
A tudomány és müvészet ellenkezése. — Guyau után, franczjából. — Imre Sándortól.
Ujabb adatok hazánk halandósági és közegészségi viszonyairól. — Földes Bélától.
Egy jó asszony. Elbeszélés. — Mikszáth Kálmántól.
Győzelemünnep. Költemény. Schiller után németből. — Vargha Gyulától.
Tultermelés buzában és czukorban. Fenyvessy Adolftól.
Értesitő: Ádám Edmondné: A magyarok hazája. — Kenedi Géza: A Quarnero, Fiume és Abbazzia. —s.— Ötvös Adolf: Egy pesti Don Juan. x. — Nyilt levelek. I—II. Klapka Györgytől.

A BUDAPESTI SZEMLE, mely oddig évenként hatszor jelent meg 80—90 ivnyi tartalommal, 1881 január 1-től kezdve havi szemlévé változott át, s megjelen évenként tizenkétszer 120 ivnyi tartalommal, az eddigi előfizetési ár mellett.

A **Budapesti Szemle** tájékozni igyekszik a magyar közönséget az eszmékről, melyek világszerte foglalkoztatják a szellemeket s mintegy közvetitő kiván lenni egyfelől a szaktudomány és a mivelt közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom közt. **E mellett lehető széles tért nyit a nemzetgazdasági közleményeknek, a m. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottságától támogatva.**

Megjelen évenként 12-szer 10 ivnyi havi füzetekben. Előfizetési ára bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félévre 6 frt

Előfizetéseket minden könyvárus elfogad. Bécsben, Szelinski György cs. kir. egyet. könyvárus, I. Stefansplatz Nr. 6.

Az előfizetési pénzek az alulirt társulat kiadó-hivatalába küldendők be, vagy a könyvárusokhoz, a kik szintén föl vannak hatalmazva elfogadásukra.

FRANKLIN-TARSULAT,
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapesten.

Központi iroda: Hatvani utcza 1. sz., Ferencziek bazára, bolt 18.
Legjobb és legolcsóbb kőszén.
Van szerencsénk vevőink becses tudomására hozni, hogy kőszén-megrendelések átvétele czéljából a hatvani-utcza 1. sz. (Ferencziek bazára, bolt 18) és lipótvárosi templombazár 54. boltszám
EGY KÖZPONTI IRODÁT
nyitottunk, mely következő árak mellett fogad el megrendeléseket:
Salgótarjáni szalon darabos szén 60 kr, — Porosz szalon szén 80 kr.
Salgótarjáni koczkaszén 55 « — Porosz diószén 80 «
Salgótarjáni diószén 45 « — Coaks a bpesti gázgyárból eredeti árban 87 «
Ezen árak 50 kiló tiszta sulyért és ónzott zsákokban a pinczébe szállitva és berakva számittatnak. Egész kocsival való megrendeléseknél nagy árleengedés.
Oly zsák, mely K. H. betükkel nincsen ónozva, visszautasitandó. — Miután a megrendeléseknek saját kocsin és megbizható személyzet által teszünk eleget, teljes jótállást vállalunk jó minőségért és helyes sulyért. — Megrendelések levelezőlap utján es közölhetők. 11375
Rakhely: magy. kir. államvaspálya-udvar, 10. kapuszám. Kohn és Hirn.
Központi iroda: Hatvani utcza 1. sz. Ferencziek bazára, bolt 18.

Mellköhögést és köhögést hamar elveszíteni, ez egy megmérhetlen szerencse, 11581
és mégis oly könnyen elérhető, ha a hamar és majdnem mindig eredménynyel ható Hoff János-féle maláta kivonatot Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8. sz. felhasználják. Kevés reménynyel kezdtem az ön maláta készitményeinek használatához. De képzelje örömömet, mely családomban uralkodott midőn az ön valódi Hoff János-féle konczentrált malátakivonata használata után hónapok óta elvesztett egészségemet ujra visszanyertem. A mell oly egészséges mint soha ezelőtt s a köhögés, mely véghetetlenül kinozott, elenyészett s ma hála az Istennek teljesen egészséges vagyok. Szivélyes köszönet. **Steiner Dávid** Babocsán. — **Hivatalos:** 1866, Kórház Hammelburgban. Ön igen nagy érdemet szerezne magának a helybeli sok sebesültek körül, ha ön mielőbb 100 palaczkot az oly gyógyerejü malátakivonatából küldene. Rudolph, Solms-Laubachi gróf por. kir. ezredes szol. kiv. és a Johanita-rend lovagja — Hohenzollern Károly Antal kir. herczeg ő fensége (**a Bene merenti** érdem-érem adományozása alkalmából): «Senkire sem illik jobban a **Bene merenti** aláirás, mint önre, ki magának feladatául kitüzte, az emberiségnek jót tenni.»
Árak: a valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörének 1 palaczk 60 kr. 11 palaczk 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. — 11 palaczkon felül Budapestre bérmentve házba szállittatik. 11 palaczk 6 frt 60 kr., 28 palaczk 16 frt., 58 palaczk 32 frt. — ½ kilo **maláta-csokoládé** I. 2 frt, 40 kr. II. 1 frt 60 kr., III. 1 frt. — (Nagyobb vételnél ár-engedmény.) — **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60 kr., (½, és ¼ zacskó is). — **Maláta-kivonat** 1 üvegcse 1.12 kisebb 70 kr. — **Gyermek tápmaláta-liszt** 1 frt. — **Egy maláta fürdő** 80 és 50 kr. — **2 frt értéken alul semmi sem küldetik.**
Az igazi Hoff János-féle mellczukorkák kék papirban vannak és vásárlásnál csak ilyenek kérendők.
HOFF JÁNOS
gyári főraktára Magyarország részére:
Budapest, zsibárus-utcza 7. szám alatt.
(A főposta átellenében.)
kapható Török József gyógyszertárában király-utcza 12. szám alatt. és Weninger M.-nél Budán, fő-ut 28.

KÖLCSÖNKONYVTAR
STOLP K. O. UTÓDA
Budapest, IV. váczi-utcza 10. szám. 11301
A régi készlet folyton kiegészittetik és átvizsgáltatik. — Az ujonnan megjelentek mindjárt még az nap készletben.
Árak mérsékeltek. Belépés mindennap.
Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Sorsjegyek a magyarországi irók nyugdijintézete javára
főnyeremény 5000 frt főnyeremény
1000, 500, stb. frt.
Összesen 1711 nyeremény 9000 forint értékben.
Huzás 1885. január 2.
Kaphatók 20 krajczárjával.
főelárusitás: 11322
FUCHS H. váltóháza
Budapesten, Dorottya-utcza 9.
valamint minden váltóüzletben, dohánytőzsdében és lottogyüjtődében. Teljes utánvétre semmi sem teljesittetik.
25 sorsjegy és ennél több megrendelésénél az utóbbiak, valamint nyeremén lajstrom bérmentve küldetik meg.

TÉLI KURA.
Winternitz tanár vizgyógyintézetében Kaltenleutgeben ben, Bécs mellett.
Prospektust kivánatra küld az
11419 IGAZGATÓSÁG.

MEGHIVÁS.

A balassa-gyarmati takarékpénztár részvénytársulat 1884. évi november hó 30-án délelőtt 9 órakor B.-Gyarmaton az intézet székházában tartandó

rendkivüli közgyülésére.

Tárgyak:

1. **Az intézet székházának kiépitésére esetleg átalakitására czélzó tervek előterjesztése.** *

Az igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselők tantiemjére rendelt százalék felosztási arányának ujból aló megállapitása, esetleg az alapszabályok 10. §-ának e részbeni megváltoztatása.

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az építési tervezeteket az intézet hivatalos helyiségeiben a közgyülést megelőzőleg megtekinthetik.

B.-Gyarmat, 1884. november 8-án. 11571

A balassa-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

Titkos betegségek
minden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit
Dr. PÁPAY
koron. ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos
Budapesten, ujvilág-utcza 33. 1. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 10971
Rendel 9—5-ig délután este 6—7-ig levélileg is.

Tisztitó-paszta
szállitás nagybani árak mellett Rappold Naxos tisztitó áruk, üvegpapir, tisztitó vászon gyári raktára Budapesten, V. Mária Valéria-utcza 11. 11483

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik és a hirdetés számja közöltetik.

Khinai tündér ezuttal még a régi czimen. 8401

Komoly házasság. Egy erős, egészséges nőtlen férfi negyvenes, — kinek virágzó, a divatnak alá nem vetett, már évtizedek óta fennálló üzlete van, nőül óhajt egy jó házbóli hajadont vagy hozzá illő házias özvegyet, kinek legalább 8—10 ezer forint hozománya van. Nem anonym, lehetőleg arczképpel ellátott szives ajánlatok «K. R. 17.» alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. Titoktartás becsületszóval biztosittatik. 8406

Cs . . . . . urral — kivánsága szerint — tudatom megérkezésemet, a májusban felvett franczia és zongora órákat most megkaphatja. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8401

Eladás.

Egy igen jó hegedü eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8408

Egy üveglandauer Porst-tól, nagyon kevéssé használt, csaknem uj s igen könnyü, elutazás és térhiány miatt a beszerzési ár felén eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8402

Eladók különféle butorok, garniturák, nagy tükrök, kredenczek. Bővebbet a kiadóhivatal. 8403

Péküzlet. Egy 23 év óta fenálló, évenként tizezer forintot forgalmazó péküzlet vidéken, közel a fővároshoz, vasutállomás, felszereléssel együtt 1885. január 1-től esetleg márczius 31-től 1400 forintért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8392

Eladandó egy barna salontükör konsollal, egy asztal és három függönyrúd. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8387

Tőkepénzeseknek. Egy szép, ujan épült lakház, csak 3 évvel ezelőtt lett kiépitve, sarokház az országuton Budapest közelében, a vasuttól 20 perczny — a hajóállomástól 1 órányi távolságban, 1250 forint lakbérrel, szabadkézből eladó. Bővebben értekezhetni Brunkala László ügyvéd urnál Kerepesi-ut 8. sz. délután 3 és 6 óra között. 8393

Vétel.

Kis birtok tisztességes lakházzal bérbe, esetleg megvételre keresteik. Ajánlat R. A. Budapest Poste restante czim alatt kéretik. 8411

Alkalmazást keres

Idősebb gyakorolt nevelőnő keresztény uri házhoz ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalnál. 8389

Lakás és bérlet.

Két egymásba nyiló külön bejáratu földszinti uczai szoba, egy vagy két ur számára bérbeadandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8391

Egy uj ház adómentes, kerttel, istálló és fészerrel, 5 szoba, konyha, cselédszoba, mosókonyha, légszesz és vizvezeték a házban, closet és fürdő, eladó esetleg egy kis birtokra elcseréltetik, vagy ha birtok bérbe adatik több évi bérfizetésbe beszámittatik. Ajánlatokat kérem Budapest Poste restante L. Z. czim alatt intézni. 8410

Nagyobb vagy kisebb lakások, butorral vagy anélkül kiadandók. Bővebbet a kiadóhivatal. 8412

Egy butorozott hónapos szoba, egy tisztességes urnak azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8409

Két butorozott szoba külön bejárattal azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8399

2250 hold birtok 12 évre haszonbérbe kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 8799

Bodzafa utczában közel a népszinházhoz, egészen különbejáratu butorozott szoba előszobával — utóbbi konyhai is lehet — kiadó. — Értekezhetni Kisfaludy-utcza 11. sz. ajtó 9. 8400

Oktatás.

Egy nő saját lakásán ád zongora órákat, ugyszintén négy kézre való begyakorlást is nyerhetni nála. Bővebbet a kiadóhivatal. 8405

Különféle.

Minden betegség gyógyitható. Czim Egyetértés Mattei. 8388

Társ keresteik. Egy már több mint 20 év óta virágzó üzletben csendes társ kerestetik 5—6000 frt betéttel. Anonym levelek figyelembe nem vétetnek. Ajánlatokat elfogad e lap kiadóhivatala «F. E. 6.» alatt. 8407

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

57757. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1885. évben összes vonalai részére szükséges sárga és vörörez czikkek, ón, aczélnemük, mozdonyhoz való aczélforrcsövek öntött tégely és martina czélból készitett keréktalpak, kerékvázak, tengelyek, kereskedelmi és idomvas csomag, fedél- és kazánlemezek, stiriai szegecs, rács és lapos vas szállitását biztositani óhajtván, az iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. é. deczember hó 6-án beterjesztendők, a bánatpénz pedig f. é. deczember 5-én beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletesebb feltételek a szükségleti kimutatásokkal együtt, melyek egyszersmind ajánlati mintának használandók, ugyszintén az általános és különleges szállitási feltételek a m. k. államvasutak anyag és leltár kezelési szakosztályánál megtekintketők.

Budapest, 1884. november hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Első os. kir. szabadalm. dunagőzhajózási társasulat.

Szállitási hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a társulati hajó-gyárak számára a következő anyagokat ajánlati tárgyalás utján szándékozik beszerezni:

200	métermázsa	czinkfehéret,
115	«	ólomfehéret,
440	«	ólompirt,
460	«	belföldi lenmagolajat és
600	«	fakátrányt.

A szállitási feltételeket az üzletigazgatóságnál Bécsben, a forgalmi igazgatóságnál Budapesten és a müszaki fögondnokságnál O Budán lehet megtekinteni.

A vállalkozók keziveskedjenek a szövegel átirt 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat a boritékon e czimzettel: «Offert zur Materials-Lieferung, für die Erste k. k. priv. Donau-Dampfschiffahrt-Gesellschaft» megjelölni és legkésőbben f. é. november hó 22-éig déli 12 óráig az alulirott igazgatóságnál benyujtani.

Bécs, 1884 november 11-én.

Az üzletigazgatóság.

A világhirü Sikulai és más faj
finom zamatu asztali almát ajánl.
1. osztályu nagy alma százanként 4 frt 11478
2. « középalma « 3 «
3. « közönséges « 2 «
Egy 5 kilogrammos posta-kosár minden postaállomásra bérmentve küldve 1 frt 70 kr. Ménesi és Magyarádi gyógy és asztali szöllő 5 kilós kosarakban bérmentve minden postaállomásra 2.10 kr. WERTHEIMER VILMOS Aradon.

KINCSEM-SORSJÁTÉK
Egy sorsjegy 1 frt, 11 sorsjegy 10 frt.
(A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése czéljából 15 kr. mellékelendő a megrendeléshez.)
10.000 nyeremény és pedig:
1-ső főnyeremény
forint 50.000 o. é.
Második főnyeremény forint 20.000
3. főnyeremény 10.000 frt. o. ért.
további nyeremények
à frt 5000, 3000, 2000, 1000 stb.
20% levonással
Minden nyeremény készpénzben kifizettetik.
A sorsjegyek kaphatók:
A Magyar Lovar-Egylet Sorsjegy-Irodájában
Hatvani-utcza BUDAPEST Nemzeti Casino
ugyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyüjtődék és szivartőzsdéknél.

„PALLAS"

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., granátos-utcza 6. szám) megjelent és ugyanott valamint minden könyvárusnál kapható:

A PÁRBÉR MAGYARORSZÁGON

JOGTÖRTÉNETI FEJLŐDÉSE ÉS JELEN ÁLLÁSA SZERINT

OKLEVÉLTÁRI NYOMOZÁSOK ALAPJÁN

Irta

TIMON ÁKOS

jogtudor, képesitett egyetemi magántanár, a győri kir. jogakadémia jog- és államtudományi karánál a jogtörténet és az egyházjog nyilvános rend. tanára.

Ára 4 forint.

Nagy helyiség a belváros közepén.
Himző- és kalap-utcza sarkán, 11 helyiségből álló nagy lakás május elsejére kiadandó. A helyiség alkalmas volna boltnak, raktárnak, kávéháznak, korcsmának vagy valamely pénzintézetnek. — Bővebbet ugyanott. 11577

FÁCZÁN.

nyul, fogoly, vadrucza, szarvas- és őzvad felvágva, vadsertés, és minden más idényszerü vad, ugyszinte valódi tejjel hizlalt stiriai kappan és poulard mindenkor kapható 11281
PÁL KÁROLY
VADKERESKEDŐNÉL
Budapesten a haltér és toronyu. sarkán.

A FRANKLIN-TARSULAT kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára SZELINSZKY GYÖRGY cs. k. egyet könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

ELBESZÉLÉSEK.

Irta

CSIKY GERGELY.

Ára füzve 2 frt, vászonba kötve 2 frt 60.

TARTALMA: Gombos ur válópöre. — A végrehajtó. — A félelmes szomszéd. — A 233-dik szám. — A kis Viola. — Hervadt koszoruk. — Maláta ur kará csonyfája. — Vasuti történetek. — A betegápoló. — Zavaros történet. — Az új lakó titka. — Az arany haj. — A «báró és bankár» Palotán. — Kisvárosi pletyka.

Szab. osztr.-magyar államvasuttársaság.

57717. szám.

Árverési hirdetmény.

Állomásainkon és kocsijainkban az utazó közönség által visszahagyott és feltalált, eddig el nem vitt mindazon különféle ruhák, esernyők, sétapálczák stb. tárgyak, melyek már 3 hónapnál hosszabb idő óta őriztetnek, az üzletszabályzat 33. §-a értelmében f. é. november hó 26-án d. u. 2 órakor Budapest állomásunk podgyász-kiadási helyiségében el fognak árvereztetni.

Budapest 1884. október hó 31-én.

Az igazgató-bizottság.

„PALLAS"

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (*Budapest, IV. ker. gránátos-utcza 6. szám*) megjelent és minden könyvárusnál megrendelhető:

KERESKEDELMI FÖLDRAJZ

KERESKEDELMI TANODÁK ÉS FELSÖBB IPARISKOLÁK SZÁMÁRA

IRTA

Dr. TOLDY LÁSZLÓ

BUDAPESTI KERESKEDELMI AKADÉMIAI TANÁR.

I. és II. KÖTET:

I. KÖTET: Ázsia, Afrika, Ausztrália és Amerika leirása.

Ára füzve 2 forint.

II. KÖTET: Európa leirása.

Ára füzve 1 frt 20 kr.

AMERIKAI LEVELEK

IRT

Ifj. SZÉCHÉNYI IMRE gróf.

Ára 1 forint.

BIRTOKMINIMUM HOMESTEAD

IRTA

Ifj. SZÉCHÉNYI IMRE gróf.

Ára 50 kr.

MAGYARORSZÁG MEZŐGAZDASÁGI NYERSTERMÉNYEINEK

ÉS NÉMELY FŐBB

MEZŐGAZDASÁGI IPARKÉSZITMÉNYEINEK BEHOZATALA és KIVITELE.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KIRÁLYI STATISZTIKAI HIVATAL ÁLTAL KIADOTT ÁRUFORGALMI KIMUTATÁSOK ALAPJÁN

IRTA

TELKES SIMON

Ára 1 forint.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA